

In hoc Signo Vincas.

2

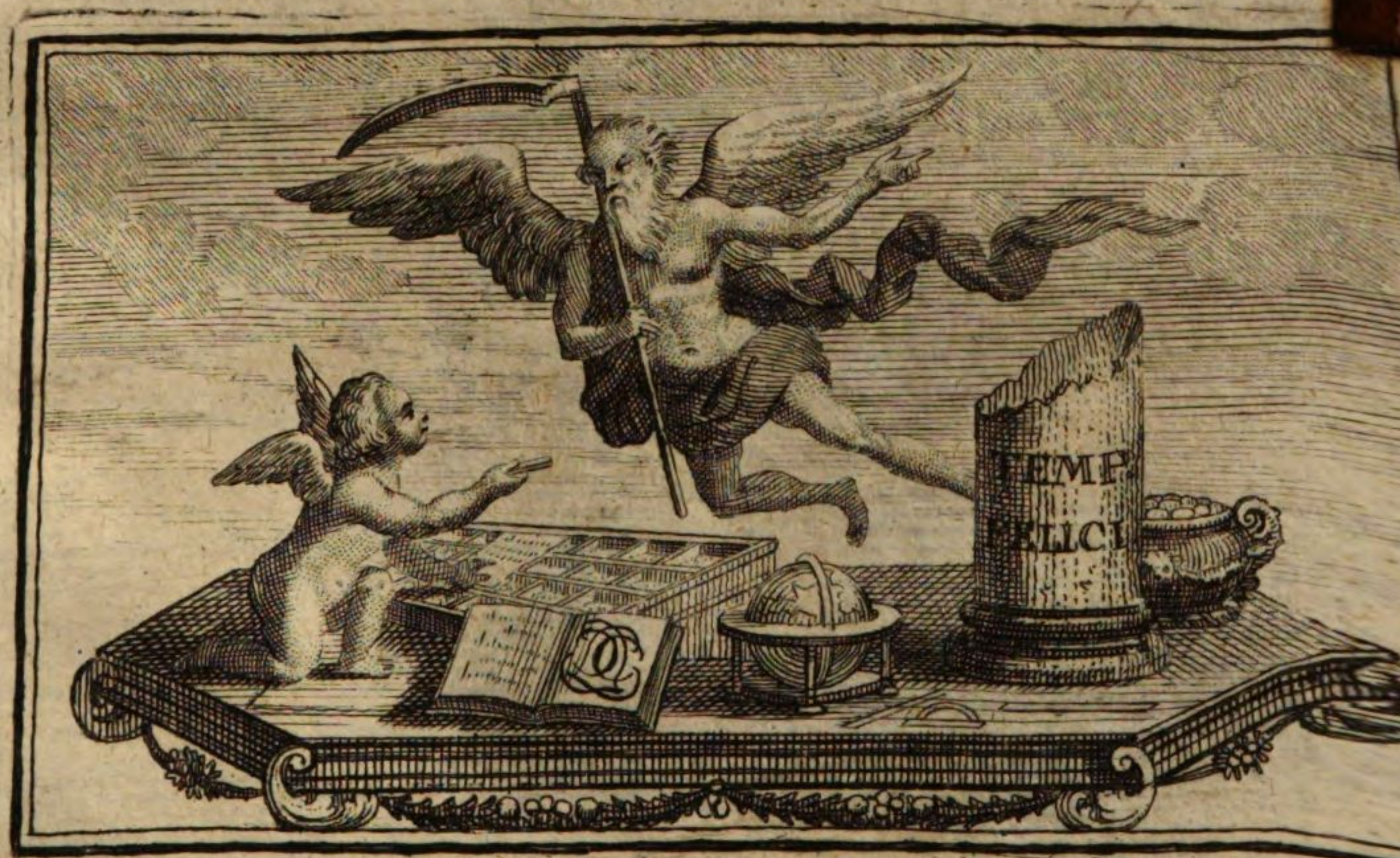
PETR. FRID. ARPE

DE PRODIGIOSIS
NATURÆ ET ARTIS
OPERIBUS
TALISMANES

ET
AMULETA

DICTIS
CUM RECENSIONE SCRIPTORUM
HUIUS ARGUMENTI

LIBER SINGULARIS.

HAMBURGI,
Apud **CHRISTIAN. LIEBEZEIT.**

1717.

SERENISSIMO & CELSISSIMO
PRINCIPI AC DOMINO

C A R O L O
FRIDERICO,

HÆREDI NORWEGIÆ,
SUPREMO DUCI SLESVICI, DUCI
HOLSATIÆ, STORMARIÆ ET
DITMARSIAE, COMITI IN OLDEN-
BURG ET DELMENHORST,
DOMINO SUO CLEMENTISSIMO.

AVITARUM
VIRTUTUM ET MERITORUM
STATORI SUMMO,
PATRIÆ SPEI, SUBDITORUM PRÆSIDIO,
AC ACADEMIÆ SUÆ
TUTELARI GENIO.

HANC DISSERTATIONEM
DE
GENIIS TUTELARIBUS

ET
PRODIGIOSIS, NATURÆ AR-
TISQUE OPERIBUS

DEVOTÆ MENTIS ET HUMILLIMI OBSEQVII
PERPETUUM PIGNUS

SACRAM ESSE VOLUIT
A U T O R

PRÆFATIO
AD LECTOREM.

DUm otium fallere, & aliquot horas Musis severioribus eripere animus est, forte elegantem Viri Clariss. Dissertationem de *Talismanibus* evolvo, in qua §. I. de defectu scriptorum acerbè queritur, qui ante eum hoc argumentum illustrare conati fuerant. Hæsi equidem & hoc nimis occupato excidisse credens, taci-

tacitus prætermissem,
nisi alii quidam, quibus
numerum ingentem scri-
ptorum commemorabam,
ipsi suis suffragiis adfui-
sent, qui meum permove-
runt studium, ut quaecun-
que illud, scriptoribus *de*
imaginibus astrologicis &
magicis impendere volu-
erim. Non me fugit qui-
dem, hæc quo a vulgo re-
motiora, eo propinquiora
calumniæ, & diu sæculi
genius restitit, ne foetum
ederem, tenuitas ingenii,
novitatis invidia, argu-
menti salebræ. Tandem
hæc omnia missa faciens
me

me non invito eluctatur e
tenebris liber & publicum
experiri audet iudicium
Mene moveat cime x Panti-
lius, *aut movear, quod*
Vellicet absentem Deme-
trius.

Averruncabunt ipsi scri-
ptores, si quid est in iis
subsidii, otiosorum næ-
nias, malevolorum vafra-
menta & indoctorum nu-
gas. Tutius per plana,
sed humiliter & depressius
iter: frequentior curren-
tibus quam reptantibus
lapsus: sed his nulla laus,
illis nonnulla, etiam si la-
bantur. Vale!

CAP. I.

DE

ORTU, PROGRESSU,
&

ANTIQUITATE

ARTIS TALISMANICÆ

Argumentum.

EXposita vocis significatione, cum origo ipsius ad antediluviana deduci posset tempora, ad Noachi & posterorum ævum revocatur. Chamum primum eorum autorem fuisse quidam volunt, quem avidissime secuti Ægyptii ejus nepotes, quorum superstitiosæ artes pluribus denudantur. Ex Chaldæis huc veniunt Thare Abrahami pater, idolorum faber, & Laban cum Teraphis suis. Ex Hebræis Aaronis vitulus, & apud quosdam (quamvis perperam) Mosi serpens æneus. Rectius Davidis lares, Jeroboami vituli, Michæ idola, Philistrorum mares, Regū Chaldæorum Teraphi, de quibus singulis Scriptores subjiciuntur. Et de Phylacteriis quoque Judæorum & superstitiosis reliquis artibus differitur. De Diis Syrorum, Sabiorum impiis conatibus, literis Ephesiis, Gygis & Nissie apud
A Ly-

Lydos annulis. Trojanorum palladio & Indorum ferro grandinem averrunco, gladiis Gangis, nec non Sinensium icunculis. Porro Philosophi telesmatum artifices prodeunt. Zamolxis, Orpheus, Eumolpus, Epimenides, Pythagoras, Empedocles. Plura de Homero, Virgilio, Apollonio Thyaneo, aliisque, Proclo, Apulejo, Lajo, Libanio, Asclepiade. GRÆCI mysteriis salutem quærunt suis, de quibus Meursius, Joh. Lomeyerus, A. van Dale & nos ex Demosthene. Fræterea fatalium & potentium imaginum admiratores summi, quas Pericles, Diophantus, Alexander privatim venerantur. De annulis physicis & pharmacitis; nec non de Romanorum firmanientis imperii: Deo Termino, Diis tutelaribus, Penatibus & Laribus, Hecate, Silvano, Priapo & statua Tanaquilis mirifica. De L. Syllæ, C. Jul. Cæsaris, Neronis, Galbæ & Macri, anorum telesmatibus, ut & de sigilliolis, superstitionibus in puerperiis, carminibusque mirificis, quæ in Pontificum libris continebantur. De consecratis itidem statuīs Romanorum & Græcorum, donec capta interiit Constantinopolis; Quid denique inter Christianos, Gnosticos aliosque, Arabes & antiquitus inter Germanos populosque septentrionales, nec non in Hispania & Gallia valuerint, observo & illorum superstitosam diligentiam, qui numerum Telesmatum in immensum augent, retundo.

TALISMANN vox illa usitatissima qua hodie *Talismanes* vocantur, imagines, characteres & literæ, certo cœli positu, variis modis, ad varios mirabiles effectus compositæ: ab *Arabibus* desumpta videtur, quorum auctoritate *Turcæ* sacerdotes harum artifices *Talismanes* appellitant (1) Chaldæis & Persis *Tsilmenaja*, & *Tilsemoh*t; Hebræis *Tjelem* & *Teraphim*; Græcis *τελέσματα*, *phylacteria*, *στοιχεῖα* & *Stoichicæ statuae*, Romanis *amuleta* ab amula vase sacro expiatorio, aut *Amoleta* ab amoliendo dicuntur, *Proebia* a præbendo aut prohibendo.

HARUM imaginum autorem *antediluvium* fuisse nonum Gigan- tum & artem deducendi stellas tradidisse dicit *Henochus*, (2) sed stramineus & inutilis. Ejusdem scilicet farinae, quam illa sunt, quæ de *NACRAO*, primo Rege *Ægyptiorum* ante diluvium inepte fingunt Arabes, quod duo idola e lapide struxerit, quæ fures præsentibus se remove prohibuerint. (3)

POST diluvium cum *Noachidæ* timorem, quem mire turgentes & undique perrupti aquæ fontes incusserant, jam jam deponerent, lucidissima

A 2

in

(1) Leunclav. histor. Musulm. p. 36. Hofman. in lexico.

(2) Kircher. Oedip. Ægypt. Part. I. Tom. II. pag. 70. Thom. Bang. in cœl. orient. pag. 30. Jurieu histor. antiqv. de cult. p. 25.

(3) Kirch. Oedip. Ægypt. Tom. I. Syntagm. I. p. 72.

4 DE ORTU & PROGRESSU,
in cœlo conspicientes corpora hæserunt facile
& cœleste hoc lumen viribus mirandis non
carere crediderunt. His igitur arbitris sublu-
naria omnia subjecerunt corpora, & cuiusvis
stellæ ad idololatriam per se proclives, cul-
tum detulerunt indebitum. Hinc simulacra
eis dicata, sacra & devota phantasmata, & si-
mulacris sacella, (1) quæ quidem magna pars
antiquissimæ superstitionis fuit. Populus cœ-
cutiens, novitatis avidus, & falsæ religionis
metu perculsus, hisce Diis, ut credebat, cœle-
stibus potestatem statim maximam detulit.
Unde subinde pullulare cœpit ars Talismani-
ca; Jamque ipsum CHAMUM filium Noe
hanc scientiam exercuisse *Abenephus* (2) Arabs
autor est, quem *Zoroastrem* quidam dictum
volunt, quod *Georgius Turonensis* explicat vi-
ventem stellam, *Dinon* astrorum Sacerdotem,
alii astrorum filium & cultorem.

Post hos *Ægyptii*, *Chaldaei*, *Hebræi*, *Phœni-
ces*, *Syri*, *Zabii*, *Jones*, *Lydii*, *Phryges*, *Indi*
mirabilium feruntur Telesmatum artifices.

*Apud Ægy-
ptios* PRÆSERTIM ÆGYPTII his-
ce sacris deditissimi, multum ope-
ris studiique similibus impenderunt imagini-
bus, tanto superstitionis augmento, ut vix ho-
mo aut brutum esset, quod iis careret. So-
miniabant enim cuiusvis loco, animali, homini,
arbori, plantæ, metallove suos adesse genios
bonos

(1) Marmon. de idolol. cap. 1. Cherbury de relig. gent.

(2) Abeneph. de myster. Ægypt. apud Kirch. l. c. Tom. I.
Sect. 4. p. 250.

bonos malosve, quos facilius inveniebant, quam malvam aut asphodelum in hortis, quorum alterum miro cultu sibi propitium reddere tentabant, ut averruncarent alterum. Illum non solum expugnare, sed & in statuas compellere se posse credebant, si certis suffumigiis, verbis sacris, carminibus, expiationibus, literis mysticis & characteribus, certo tempore aggredierentur. Hanc *Hieroglyphicis* inferuerant arcanam sapientiam.

Sculptaque servabant magicas animalia linguas. Ita apud eos imago *Serapidis* ad fœcunditatem terræ: *Canopi* ad Nili exundationem: *Apidis* contra siccitatem; *Accipitris* contra pestem valebat & frequentissima sunt in antiquis eorum monumentis *Ibidis*, *Scarabæi*, *Bovis*, *Crocodilli*, *Cynocephali*, *Æluri* simulacra:

Quis nescit qualia demens

Ægyptus portenta colat? Crocodilon adorat

Pars hæc: illa pavet saturam serpentibus Ibin:

Effigies sacri nitet aurea Cercopithecæ,

Dimidio magicæ resonant ubi Memnone chordæ. (1)

Reverebantur insuper præter cœtera Numina *Isin* & *Osirin*, tanquam *Jatricos* genios, quos pro morborum ratione in varia materia summo studio incidebant. Quibus *Harpocrates* adiciebatur, ex cuius nomine *Harpocratica* vocantur *amuleta*, quæ ad sapientiam & divinationem usum habere volunt. De cuius Deunculi statuis differuit post *Kircherum*, *Illustr. Gissbertus Cyperus*. (2) Habebant præterea *media-*

(1) Juvenal. Sat. 15.

(2) Dissert. prodiit, Traj. 1677. 4. & ibid. decennio post,

tores Deos, quorum simulacris sanctissima quæque ornabant, ut *Chrysippus* de antro *Mythræ* testatur (1) Nec non XXXVI. *Dæmones Præfides facierum seu Decanorum* cujuslibet signi *Zodiaci*, de quibus olim *Hermes*, *Teucer* & *Necepsus* scripserant, (2) ostenderantque eorum in *Astronomia* & *Medicina* usum. His singulis nomina, quibus vocarentur, erant indita, & ad cujuslibet membri sanationem remedium esse speciale credebant, si illos compellere nossent, cum *Diis* illis *Liturgis* & munificibus, quorum tres singulis *Decanis* fidelissime, ex eorum sententia, inserviebant. (3) Imo vero ne ulla particula genio careret, singulis animantium speciebus specialem præferebant custodem, ut ex *Botri Teletis* & *Apollonii* anecdotis docet *Gaulminus*. (4) Hos conjurare & evocare mirificis conabantur ceremoniis, ut in statuis sibi struerent magnipolentos Deos, quas *Liber Asclepius*, (5) quem *Hermes* termagno perperam tribuunt, statuas animatas dicit, sensu & spiritu plenas tantaque facientes & talia; statuas futurorum præscias, ea quæ forte omnis Vates ignoret in multis & variis rebus prædicentes, imbecillitates hominum facientes, easque curantes. Talis erat *ISIDIS* quam sibi amuletum appendisse fabulan-

(1) Kircher, Tom. III. Synz. 17. p. 495.

(2) Firmic. libr. IV. cap. 16. Salmas. ad Solin. & de ann. climact. p. 610. Stanley de phil. orient. p. 582.

(3) Origen. advers. Cels. libr. 8. Salmas. l. c.

(4) Gaulm. in not. ad Vit. Mos. lib. I. c. II. p. 144.

(5) Asclepius c. 9.

lantur cognomento, (1) *Veritas* quod Sacerdotum Princeps postmodum portabat. Talis BAALZEPHON, qui positus erat ad averruncandos hostes, & ut fugitivos servos fines transire non pateretur, quod *Rabbini* & ex iis *Fragius, Kircherus, Varenius, Schmuckius*, negante *Seldeno*, affirmant. De celeberrima illa, quæ *Memnonis* credebatur statua: (Alii *Phameno*, his aut *Sesostridis* fuisse volunt, (2) neque enim adjiciebatur nomen) quæ sub ortum solis sonum immota reddebat, multa & Græci & Latini narrant scriptores (3) uti de *Nectanebo* Rege certa imagine Olympiæ amorem sollicitante & naves adversariorum mergente, pseudo-*Callisthenes*. (4) Posteris temporibus *Crocodylus* etiam plumbeus aliquando apud eos repertus (5) est notis *Hieroglyphicis* insignitus, quo ab *Humeht aben Thau* Califa sublato atrociores multo quam antea senserunt bestias indigenæ. Statua itidem erat 86. pedum opus cujusdam *Ptolomæi* (Pompeji dicebatur) ad averruncandas armatas naves in portu *Alexandriæ*, cujus impositum vitrum ignem flammisque hostilibus injiciebat navigiis. (6)

A 4

Sed

(1) Plutarch. de Isid. & Osir. c. 8. Diodor. Sic. lib. I. Ælian. lib. XLV. c. 34.

(2) Pausan. Attic. cap. 40. Dio in orat. Rhodiæ.

(3) Lucian. in Philos. Strab. lib. XVII. p. 628. Geogr. Tacit. ann. 2. cap. 61. Plin. hist. nat. lib. XXXVI. cap. 7. Spart. in Sev. Philostr. in Stat. n. 9.

(4) Agripp. occult. Philos. libr. II. cap. 50.

(5) Cardan. de Subtil. Scalig. exercit. 96. n. C. Sandys itiner. pag. 210.

(6) Herbelot. bibl. orient. p. 376. Sandys itin. p. 247.

*Sed neque quam multæ species ; nec nomina quæ
sint*

*Est numerus , neque enim numero comprehendere
refert,*

Quem qui scire velit Lybici velit æquoris idem.

*Discere , quam multæ Zephyro turbentur are-
næ. (1)*

Chaldaos. CHALDÆOS & BABYLONIOS sum-
mos Astrologos fuisse & ex Astrologiæ
magnam partem artis conficiendarum teles-
matum esse ortam, quis ignorat ? Hos igitur
inter primos quoque autores collocare non
dubito , præsertim si iis astipulari animus est,
qui *Thare*, parentem Abrahami, Chaldæum
natione, statuas fecisse , adhibita Astrologiæ
observatione arbitrantur. (2) Sane inter ejus
Hebræos. nepotes simulacra quæ *Teraphim* di-
cuntur, interprete Syrus *Tsilmenaja* vertit, hic
locum jure merentur. Quales existimantur
imagines, quas *Rabel* patri suffurata est, statuæ
ut *R. David Kimchi* credit, ad futurorum prædi-
ctionem ope Astrologiæ confectæ, quas ei sur-
riperit *Rabel*, *Abenesra* autore , (3) non ut
patrem ab idololatria avelleret, alioquin po-
tius alicubi, non in via, fuisse celaturam, & non
secum adeo procul delaturam; sed timuisse, ne
fugam proderent. Quod singulari disserta-
tione ulterius explanare constituerat *Francisc.*
Woer-

(1) Virgil. Georgic. lib. II. n. 103.

(2) Suid. voc. Abraham. Fabric. cod. pseudep. V. T.
pag. 336.

(3) Genes. cap. 31. Stanley philos. orient. p. 71.

Woergerus Lubecensis. (1) Sic cum Teraphi *Hebræis* ab ultima stirpe essent cogniti & tempore *Ægyptiacæ* habitationis mirum in modum crevisset superstitio, ad cultum stellis per icunculas tales & statuas exhibendum fuerunt utique paratissimi. Inde vitulum aureum *Aarone* autore strui curarunt, ut eorum Astrologi putant, ad occupandum *Veneris Lunæque* favorem contra *Scorpionis* & *Martis* influxum *Judæis* infestum. (2) Nec desunt, qui æneum serpentem a MOYSE in eremo adversus hydrarum morsus erectum huc referant. (3) Sed qui nihil in eo, præter astro- rum influxum & occultas naturæ vires venantur præclare errant, & merentur, quod ille qui *Aaronis* idololatriam excusare ausus est *Franciscus Moncæus*, ideo censura publica & a *Roberto Visono* & *Dorschæo* castigatus, quibus strictiones *Moncæjo* - *Visonanas* addere cogitabat aliquando *Cl. Joh. Fried. Meyerus*. (4) Interim de serpente æneo adeundi *Georg. Mæbius*, *Petr. Paul. Bosca*, *Ursinus*, *Jo. Saubertus*, & *M. Gregorius Strigenitius*. Huc veniunt *Davidis* Lares, & *Jeroboami* vituli, quibus quidam adjiciunt *Philistæorum* mures podicesque aureos

A 5

reos

(1) Mehlführ. ad Almelo v. biblioth. latent.

(2) Kircher. Oedip. Ægypt. Tom. I. Syntagm. 4. p. 299. Furn. de vita libr. III. cap. 13. Michael. ad Gaffarell. pag. 274.

(3) Marsham. in can. chron. p. 148. Saubert. in palæstr. Th. philolog. p. 338.

(4) Ej. Aaron purgatus prod. Atreb. 1606. in 8. Lond. & Frf. 1675. in 8. a quo solo tit. differt. Lipsiens. Ann. 1689 in 8. Val. Andr. in biblioth. Belgic.

10 DE ORTU & PROGRESSU,
 reos hæmorrhoidum averruncos, (1) nec
 non *Michæ* & Regis *Chaldaeorum* Teraphos;
 cujus & Propheta meminit & Judæi hodie-
 rum in suis cantilenis, de quibus longa ora-
 tione uti non opus est, postquam de Teraphis
August. Pfeifferus, (2) *Jo. Terseus*, (3) *Ha-*
quinus Strasberg & *Jo. Christoph. Wichmanshau-*
sen (4) dissertationes suas ediderunt. Pro-
 misit & *Labanum* sive de Teraphis statuis my-
 steriosis librum, quem modo citavi, *Mow-*
cæus. (5)

CUM vero *Teraphos* majorum gentium
 Deos, firmamenta imperii & familiæ, populus
 sibi arrogare non posset, ad *Tephillim*, & *Phyla-*
cteria sacram transtulerunt persuasionem &
 divina nomina pro Diis averruncis venerari
 cœperunt. Principio quidem hæc *Tephillim*
 nihil erant, nisi verba Dei, legis servandæ
 continuam memoriam suadentis, & præci-
 pientis, in membrana scripta, quæ poneban-
 tur super frontem & brachia & postes porta-
 rum. (6) Postmodum adhibuere supersti-
 tioni, quo nomine ipse *Christus* (7) Phari-
 sæos taxat, quod dilatent phylacteria sua &
 pro-

(1) I Sam. VI. v. 5. & Jo. Nic. Hardschmidt adh. l.
 Witteb. 1685 in 4.

(2) Pfeiff. cum dubiis Scr. vexat. Lips. 1685. in 4.

(3) Tersev. P. P. Upsal. 1674. in 4.

(4) Wichm. Witteb. 1705. in 4.

(5) In fin. Aaronis purgat.

(6) Abeneph. de myster. Ægypt. Kircher. Oedip.
 Ægypt. T. I. pag. 250. Suienh. in Miona Amste-
 lod. 1698. f. edit. pag. 10.

(7) Matth. XXIII. v. 5.

producant fimbrias palliorum suorum. Tempore observatio crevit, & se his mirifice juvari in omni vitæ necessitate & salutem suam in tali *Mezusa*, *Totaphro*, *Pittaciæ* seu *Pittociola* quocunque nomine veniant, positam esse putarunt. Ut *Maimonides* alique *Judæorum* Doctores, nec non qui ex professo, ut ajunt, de his disseruerunt *Mich. Christian Tieroff*, (1) *Eberhard. Rudolph. Roht*, (2) *Georg Peringer Lilienblat*, (3) & *Hermann van der Hard* (4) una voce testantur. Inde quidam ansam plura mendacia componendi arripuerunt, literas aliquas in dictionem unam colligentes ac hominibus persuadentes, illam hoc vel illo modo scriptam aut dictam talem vel talem habere operationem. Mendaciis his ita confectis, (5) cœperunt illa in certos libros referre, quorum hodiernum satis amplius superest numerus. Summam illi & præcipuam virtutem in nominibus Dei collocabant, de quibus tum alii multi (6) tum *Nechonias* fil. *Kana* ante natum Salvatorem scripsit, cujus MS. adhuc superesse dicitur, Arcanum nominis Dei inscriptum, *essentialis* scilicet, nominis *Jehovæ* quod reliquorum omnium centrum constituunt, & *Schemhamphoras* dicunt, quo *Moses* & *Chri-*

(1) Tieroff. Jenæ 1657. in 4.

(2) Ib. 1674. in 4.

(3) Prof. Upsal. Imam. edidit. 1685. in 4. alter. Holmiæ 1690. in 4.

(4) H. Hard de ænigm. Judæor. relig. 1705. in 4.

(5) Maimon. mor. Nevoch. libr. 1. cap. 62.

(6) Wolf. in bibl. Hebr. pag. 19. 99. 100. 357. & 30. 963. 345.

Christus sua perfecerint miracula. De eo *Salomonem* scripsisse fabulantur, quod credat *Judæus* apella. Ex posteris uterque R. *Abraham*, Gallus Provincialis, & Coloniensis *Zacharias* & *Abraham Abulaphia* Hispani. Ex Christianis *Paulus Burgenfis* qui cum notis *Jo. Drusii* *Franequ.* 1604. in 8. est editus. *Martinus Lutherus*, (1) *Laurentius Fabricius*, (2) *Jo. Paschius* & *Georg Otto* (3) illud egerunt. De nominibus divinis 42. & 72. literarum differuit R. *Hai Gaon* magni nominis inter populares. Hæc nomina sacra & reliqua arcana ex *Pentateucho* *Mosis* petunt, (4) quem tanquam omnium scientiarum fontem rectissime venerabantur, sed nimia sua curiositate pessime turbant, ut ex *Commentario cabalistico*, quem possidebat *Picus Mirandulæ Dominus*, cujusque capita nobis servavit *Jacobus Gaffarelus*, fatis apparet. Proximi huic *Psalmi Davidis* mirifici, in quibus eadem methodo arcana naturæ venantur. Ac sane extat *Sepher Hakkolot* de nominibus occultis scilicet & mysterio plenis in sacris canticis obviis (Cabalistæ *Simmous Tehillim* vocant) usum practicum sive de proprietatibus *Psalmorum*, cui potissimum structura amuletorum *Judæorum* innititur. Hunc vulgo ad *Isaacum Luriam* celebrem Rabinum referunt, [de cujus vita sapientia & scri-

(1) Luther. Tom. VIII. Jenens. edidit. & Selneccerus.

(2) Fabric. Profess. Witteb. 1586.

(3) Otto Prof. Marp. 1685. in 4.

(4) Kircher. in *Oedip. Ægypt.* Buxtorf. bibl. Rabbini. Wolf. de Amulet. pag. 647.

scriptis epistolas quasdam edidit *Iosephus Salomon del Medico* Cretenfis (1)] Ipse liber cum libro Psalmorum Hebræo prodiit Sabionettæ 1556. in 4. & cura R. *Aaronis Nathan, Bar Iacob* (2) Amstelod. 1608. Latinam versionem ejus vidi apud *Paul. Fr. Op.* virum præclare doctum & in antiquitatibus Judaicis versatissimum. Portam secretorum de reconditis mysteriis Ps. XIX. R. *Ama* tribuit *Plantavitius* (3) Hujusmodi artificio, quæ jam *Iosephi* (4) temporibus plurimum valebant & in usu erant, adjectis nominibus Patriarcharum & Regum, exorcismis & precibus, thymiama efficere putabant, (5) ut pluribus ex ABRAHAMI *Wormatiensis* filio *Simonis* filii *Iudæ de Cabala*, quam filio *Iosepho* in testamento reliquit, & de *Vere Magiæ* veterum institutione codicibus MSS. affatim apparet, qui multa iis, ut gloriatur, miracula patravit: Hujus versionem Germanicam servat præclara *Guelferbitana* bibliotheca, transpositione literarum a nasutulorum curiositate munitam, quibus maxime arridet hoc opus. Talia jam Sæculo XII. edidit *Moses Nachmanides*, (6) & circa Annum 1630. Amstelodami R. *Ioseph Salomo del Medico* (7) sive Cretenfis Philo-
so-

(1) Wolf. in bibl. Hebr. pag. 566. pag. 671.

(2) Blumler. de Amolet. pag. 9.

(3) Wolf. libr. cit. pag. 947.

(4) Joseph. antiquit. Judaic. libr. VIII. cap. 2.

(5) Van Dale de divinat. V. Testam. cap. 566.

(6) Wolf. bibl. Hebr. pag. 566. & 570.

(7) Id. pag. 876.

sophus & Medicus inter Judæos celeberrimus nec non R. *Maczan*, qui Ao. 1684. obiit in MS. *de modo curandi per preces*, sed plerique his artibus abutuntur, & corvos deludunt hiantes, ut nostra ætate R. *Hirsch Fränckel*, quem ideo Celsiss. *Onolsbaci* Princeps adhibito Altorfienfium consilio, ad perpetuos carceres damnavit. (1) Ad antiquos redeo.

Syros. Neque illi Dii, quos perversi Judæi cum SYRIS, eorum hospitibus, sibi Penates adeo familiares esse voluerunt, astrorum vi & arte magica caruerunt. MOLOCH ille crudelis puerorum devorator referebat *Saturnum*. *Baalgad* Dominus fortunæ, benignum Jovem, *Astbarta*, seu *Astarothe*, placidam Venerem, quæ præcipue Dea Sidoniorum erat, & secundum *Eliam Thisbitem* ita vocata est ab urbe *Astarothe*, quod in ea artifices reperirentur, illius conficiendi & sculpendi periti, figuram autem referebat ovis ut R. *David Kimchi* (2) existimabat. Præterea Syri superstitione *Pisces*, signum cœleste, colebant, cui reliqui pisces sacri erant.

Inde nefas ducunt genus hoc imponere mensis.

Ne violent timidi piscibus ora Syri (3)

Ita Germanicus Arati interpretres vocat

Syriæ duo nomina pisces.

Hi ex majoribus Diis : sunt tamen & aliæ statuae mirabiles in *Syria* olim repertæ. Hujusmo-

(1) Elector. Jur. publ. Fascic. 6. part. 4.

(2) Kircher. in Oedip. Ægypt.

(3) Ovid. libr. II. Fastor.

modi canis meminit *Hottingerus*, (1) qui solebat incolas monere de piratis, positus in *Syria* ad fluvium *Adonim*, Et avis æneæ quam contra *Samaritanos* in monte *Garizim* posuerant *Romani* clamantis: *Hebræus*.

Quod vix pueri credunt, nisi qui nondum ære lavantur.

Simile fuit Telesma, sive capsula Magica *Ab-lacconis*, qua posita *Antiochiam* ab eruptionibus fluminis *Parmenii* & incursionibus Barbarorum liberam servatam refert *Iohannes Malletas*, (2)

TALIA Morphomata vicini illis *Sabios*. SABII conficere adfueverant. Nam *Zabaisæ* aut *Zabii* stellis & imaginibus, quas fecerunt, omnem virtutem divinam adscribebant, stellas pro Diis colebant, iisque imagines & sacella erigebant, in quas imagines dictas *ilsemoht*, vires stellarum influere & donum prophetiæ largiendæ habere putabant. Eadem persuasionem templis incubabant & fatidica expectabant somnia. (3) Sed somniantes hos & vana spe se lactantes invasit novus & abominabilis per Talismanes præsciendi pruritus, quem *Elias tisbites* ita exprimit (4) Accipiebant, inquit, caput alicujus pueri primogeniti & sacrificati in honorem Dæmonis. Istud

(1) Hotting. histor. Oriental. libr. I. cap. 8. pag. 192.

(2) Mâlel. libr. X. Chronogr.

(3) Maimon de idololatr. cap. I. 356.

(4) Kircher. Oedip. Ægypt. Tom. I. synt. 4. pag. 557.

Rivel. ad Genes. cap. 31.

Istud caput abscessum sale & aromatibus condiebatur, ut a putredine illæsum perduraret. Super lingua ejus lamina aurea ponebatur Dæmonis cujusdam nomine insignita, sic responsa dabat consulentibus & interrogantibus. Quo quid pestiferum magis aut horrendum dictum est? Ita tamen *Orphei* caput, post mulierum facinus specum *Lesbiam* habitasse, & in terra excavata oracula fudisse, narrat *Philostratus*. (1)

Jones. Apud JONES *Ephesus* erat urbium nobilissima templo *Dianæ* & cœlesti ejus imagine clara, in cujus corona, cingulo & pedibus, literæ ab *Idæis Dactylis* scriptæ erant *Ephesiæ* dictæ malorum averruncæ, victoriæ certissima pignora; quibus & loca expiabant & Dæmones & morbos, famem exitiumque depellere tentabant. Sed quid dicam aliis profuisse, cum nec ipsis de superbo suo templo exitium depellere potuerit Dea, quod *Herostatus* (2) in nominis famam nefario ausu, ea nocte incendit, qua *Alexander* natus est. Minime quidem hoc esse mirandum subjungit *Timæus* quod *Diana*, cum in partu *Olympiadis* adesse voluisset, ab fuisset domo. Sed frigidum hoc inventum, non probat unquam adfuisse, licet virtutem & divinitatem ejus ex cineribus suscitavit posterorum superstitio & vana credu-

(1) Philostr. in vit. Apollon. lib. IV. cap. 14. pag. 151. in Heroic. cap. 7.

(2) Strab. Geogr. libr. XLV. Cic. de nat. Deor. Plutarch. in Alexandr.

dulitas : Sacerdotum vero & aurifabrorum avaritia & vafrities, qui magnam esse *Dianam Ephesiorum* elata voce clamabant. (1)

Erant autem *Ephesiae literae* barba- *Ephesialite-
ra* & mirifica nomina, quæ audito-
rum animis panicum terrorem incutiebant, qualia sunt ASKI, CATASKI HEX, TETRAX DAMNAMENEUS, ÆSION, quas ænigmaticas voces *Androcydes* Pythagoricus *Hesychius* & *Porphyrius*, diverso licet modo, interpretantur. (2) Ita *Milesios* a fame expiaturus hisce verbis *Branchus* vates allocutus est:

Cantetis pueri HEUS HECAERION atque HECAERGAM. Populus autem exclamabat BEDII, ZAPS, CHTION, PLECTRUM, SPHYNX, CNACHZBI, CHRYPOTES PHLEGMO, DROPS. Et *Bedii* quidem *Clemente* teste, significabat aquam, *Zajos* mare *Chthon* terram, *Plectrum* Solem, *Sphynx* ætherem, *Mundi* compagem, *Cnachzbi* lacteum nutrimentum. *Drops*, denique verbum efficax. De literis his differuerunt *Cl. C. S. Schurtz-
fleischius* & *Georgius Christian. Fleischer*, alter *Wittebergæ* 1698. in 4. alter *Hafniæ* 1704. in 4. De templis autem argenteis *Demetrii* Plurimum Reverend. *Io. Andr. Schmidius* *Jenæ* 1695. in 4.

B

Apud

(1) *Actor.* 19. v. 35.

(2) *Androcydes* apud *Clem. Strom.* V. pag. 569 *Gale* in dissertat. de mytholog. pag. 16. *Histor. poet. scriptor. præmiss.* *Hesych.* in lexic. *Van Dale* de idololatr. cap. 6. pag. 525.

Lydos. Apud LYDOS *Gygis* annulo quid novissimis mirabilius, ut a *Platone* inducitur, qui cum terra decessisset magnis quibusdam imbribus, in illum hiatum descendit, æneumque equum, ut ferunt fabulæ, animadvertit, cuius in lateribus fores essent: quibus apertis, hominis mortui vidit corpus magnitudine inusitata, annulumque aureum in digito, quem ut detraxit ipse induit, cum palam ejus annuli ad palmam converterat a nullo videbatur, ipse autem omnia videbat. Idem rursus videbatur, cum in lucem annulum inverterat, & sic fuit *Orci Galea*. (2) Velim *Mercurium* mihi dare tales annulos, unum ista virtute, ut semper corpore bene haberem, & invulnerabilis essem, alterum, ut invisibilis, ut hic *Gygis*. (3) Qualem nec ipse solus possidebat, sed *Candaule* conjux *Nyssia* acutissimi visus fuisse fertur, ob *Dracontidem*, quem gestabat, lapidem, ut per ipsas fores *Gygen* ad inquirendum ingressum viderit, quemadmodum *Ptolomæus* *Hephestion* autor est. (4)

Phryges. In PHRYGIA munimen Imperii ad averruncandos hostes, ut esset,

Creditur armiferae signum cœleste Minervæ (5)
Orbis in Iliacæ defiluisse juga

Chry-

(1) Plato libr. II. de Republ. Cic. libr. III. de offic.

(2) M. Apostol. in adag. cent 2. n. 8. Zenob. cent. I. n. 41.

(3) Lucran. in navigiis.

(4) Ptolem. libr. VIII. ap. Phot. cod. 190. pag. 483.

(5) Ovid. Fastor. libr. VI. v. 421.

Chrysen ē contra *Pallantis* filiam, cum *Dardano* nupisset, pro dote attulisse *Callistratus*, *Satyrus* & *Arctinus* tradunt, (1) cum illa imagine inexpugnabilem fore civitatem oraculum pronunciasset. Alii *troi* Regi ab *Asio* quodam Philosopho & initiatore pignus fixum Trojanæ Majestatis datum volunt; (2) quod *Abari* Scythæ tribuit *Firmicus Maternus*. *Palladii*, inquit, (3) quid sit numen, audite: Simulacrum est ex ossibus *Pelopis* factum. Hoc *Abaris* Scythæ fecisse perhibetur; jam quale sit considerate, quod Scythæ barbarus consecravit. Est ne aliquid apud Scythas humana ratione compositum, & illa effera gens & crudeli atque inhumana semper atrocitate grassata in constituendis religionibus rectum aliquid potuit invenire? Simulacrum hoc *trojanis* *Abaris* vendidit, stultis hominibus vana promittens. Quæ hic *Firmicus* de *Pelopis* ossibus dixit, illa mihi & aliorum dicta in mentem revocant. Tribuit enim & *Pelopis* costam quam eburneam affirmabant, vim medicam ut *Plinius* (4) *Pyrrhi* Regis pollici. Quod vero ille costam vocat reliqui humerum fuisse dicunt, humeroque *Pelops* insignis eburno

B 2 apud

(1) *Dionys. Halicarn. libr. 1. pag. 100.*

(2) *Svidas. Eustach. ad Dionys. v. 627. Tzetzes ad Lycophr. v. 363.*

(3) *Firmic. de error. prof. reliq. cujus locum emendat. Scalig. ad Euseb. n. 1454. Jo. Georg Röser de Palladio Frf. 1688. in 4.*

(4) *Plin. histor. natur. libr. VII, cap. 2. libr. XXIX. cap. 4.*

apud Virgilium (1) Quorsum spectant *Pythagoræ* femur eburneum aut aureum : (2) Et *Iosephi*, si vis, ossa, sine quibus *Ægyptum* relinquere nolebant *Judæi* : (3) Et *Alexandri* cadaver firmamentum regni *ptolemæorum* : (4) Et *Ziskæ* monoculi pellis, hostibus & post obitum adeo terribilis, qualis *Marsyæ*, de qua *Ælianus*, (5) si quis *Celænis* pelli *Phrygis* tibia accinat *Phrygiam* harmoniam, pellis movetur; sin *Apollini*, quieta mutaque videtur esse. Sic *Epimenidis* cutem literis distinctam ex oraculi responso summa diligentia & cura servabant *Lacedæmoni*. (6)

Indos. Apud *INDOS* ferrum esse, quod si in terram defigatur, nebulas & grandines turbinesque avertere, & se ipsum hæc vidisse, Rege bis periculum faciente, testatur *Ctesias*. (7) *Gangis* vero Regis septem gladios humi defixos, ut Regionem nullus unquam terror invaderet, commemorat *philostrotus*. (8) Sic apud *Sinenses* ut omnis magia, ita aliquando prævaluit ars *talismanica*, cum quidam propriæ sectæ conditores, certis *incunculis* & notis

(1) Virgil. Georg. libr. III. v. 7.

(2) Origen. libr. VI. contr. Cels.

(3) Ganlmin. ad vit. Mos. lib. II. cap. I. in fin.

(4) Ælian. var. histor. libr. XII. cap. 64.

(5) Id. libr. XIII. cap. 2.

(6) Svidas. Diogenes in vit. Fabric. bibl. Græc. libr. I. pag. 38.

(7) Ctes. in Indicis. cap. 4.

(8) Philostrat. in vit. Apollon. libr. III. cap. 21. pag. 112.

tis Hieroglyphicis populo persuasissent, se fortunam pro arbitrio cuivis posse reddere propitiam, ut pluribus narrat *Ph. Couplet*, (1) qui sæculo ante N. Chr. quarto HIEMVAM Imp. novem vasa imperialia in lacu SUI jussisse demergi observat, quæ per 970. annos, ut sacra imperii pignora, conservarat superstitio

Longæ

Ambages, sed summa sequar fastigia rerum.

Neque narrabo vobis ZAMOLXIS *Philosophi*
bona verba ORPHEI carmina valentia, *& Poeta*
quibus utebantur Pythagoræi in animi corporisque morbis, & *Teleurgici, Zamol-*
imprimis *proelus* Philosophus Platonius, cum decumberet. (2) Neque *xis, Or-*
que EUMOLPI & EPIMENIDIS *pheus &*
lustrationes, PYTHAGORÆ verba potentia & EMPEDOCLIS mirificas artes, a quo *aliss.*

pharmaca queis pellas morbos, levesque senectam percipies, quæ cuncta tibi communicat uni.

Compescasque truces ventorum rite procellas

Exorti insanis, qui vastant flatibus agros:

Sursum (si libeat) mox flamina pigra ciebis,

Et media induces e tempestate serenum.

Induces media pluvias æstate salubres;

Et flatus sicca, qui perslent omnia melle,

Extinctumq; hominem nigro revocabis ab orco. (3)

B 3

Hujus

(1) Coupl. in declar. philos. Confucii Paris 1687.

F. pag. 25.

(2) Marin. in vit. cap. 20. Jamblich. in vit. Pythag. cap. 25.

(3) Laert. in vit. Empedocl.

Homerus. Hujus artis apud HOMERUM (1) multa sunt vestigia, apud quem aurei & argentei canes utraque ex parte conspiciuntur, quos *Vulcanus* confecerat multiscia mente, ut domum custodirent magnanimi *Alcinoi* immortales existentes, & nunquam in omne ævum senescentes. Idem magicam fabrefactionem armorum *Achillis* commemorat & *pelei* gladium, (2) quem ei dederat, fabrorum decus, ut eo sive in bellis sive in venatu omnia prospere conficeret. Quod commentum in gladiis *Attilæ* (3) & *Gustavi Adolphi* incomparabilis Regis Sueciæ recoquere voluit credula posteritas. (4) Huc venit amuletum *Helenæ* a *Polidamna* Regina *Ægypti* ei datum ad averruncandam tristitiam, oblivionemque rerum inducendam, quod tantæ fuisse virtutis tradit *Tzetzes*, (5) ut si quis in vino sumeret,

*Non fleret omnino etiamsi jugulatos videret
patrem & fratrem, sive etiam charum filium,*

Homero Nepenthe dicitur, & a *Plinio*, quoniam humanitatis interest, angorem cordis posse compescere, docte describitur, (6) quod nostra memoria diligentius adhuc fecerunt *Petrus Petrus*, Medicus *Parisinus*, in *Commentario*

(1) Hom. odyss. libr. VII. v. 92.

(2) Suidas voc. Μέγας Περικλῆς.

(3) Brienn. in annal. Boic. libr. IV. Rupert. ad Be-fold. pag. 428.

(4) Vid. vitam Morini astrolog. Gallic. præmiss.

(5) Tzetzes. Chil. 6. histor. 76.

(6) Plin. histor. nat. libr. XXV. cap. 2.

tario de *Nepenthe* Trajecti ad Rhen. 1689. in 4. edito, & *Georg. Wolfgang. Wedelius*. Scripsit & de *Nepenthe* *petrus Lassena* Neapolitanus, sed operi morali de *fugando luctu* hunc titulum præfixit. (1) Redeo ad *Homerum* apud quem crebra est telesmatum mentio: Uteri *Æoli* ventorum domitoris, *Moly* efficacissimi contra præstigias magicas remedii & aliorum. Quod vero mirificas tales composuerit imagines, miraque his effecerit, nusquam legimus, Nam quod ipsius versus postmodum integros creduli morbis curandis adhibuerint, & *Galenus Medicum Homeri* scripserit, ut infra dicemus, non sua sed aliorum accidit culpa.

PLURA Latinorum Homero *Virgilius*, P. VIRGILIO *Maroni*, nescio qua fronte, largiuntur, certis quibusdam statuis muscas *Neapoli* abegisse, hirudines inhibuisse, ignium vires & averrunctasse & extinxisse subito summoto artificio. (2) Scilicet præclarissimi cujuscunque nomen venantur habituri sententiæ suæ comites, quos superstiosarum artium miramur autores. Igitur & hujusmodi scripta ipsi supponunt *Astronomice artis* libros, quorum initium: Sæpe malum hoc nobis fremens. Et *artem calculatorem*, (3) per quam se nomen & characterem boni &

B 4 ma-

(1) *Lafen. Lugdun. 7624. 8. emendand. Morhof polyh. Tom. II. part. II. pag. 464.*

(2) *Naud. dans l'apologie. Bayle in lexic. Vigner. de cifris p. 329. Histoire d' Oufle p. 230.*

(3) *Trithem. in antipalo malefic. lib. I. c. 3. catal. MS. Angl. & Hibern. Tom. II. n. 3158.*

mali spiritus unius cujusque hominis posse calculare & invenire confidunt & conjurationes Dæmonum continet, nefarias, malefanas : cujus principium ipsum excusat Poetarum Principem. *Calculatione nunquam fatigatus aut lassatus fui.* Nugæ : Quædam hujus farinæ cecinit in Pharmaceutria sua, reliqua ne umbram quidem veritatis habent.

Apollonius Thyaneus. *Apollonius thyaneus* potius prodeat, quem ob Talismanes constructos hodiernum Arabes *thelesmatiki* appellant. (1) Hic primo a *Iarcha* Indorum sopho septem accepit annulos, stellarum nominibus cognominatos, quorum singulos singulis diebus gestabat, ut scribit *Damis*. (2) Noverant enim & exercebant has artes summa dexteritate *Brachmanes*. Postmodum ipse mirabiles hujusmodi imagines composuit, quarum non sine laude meminerunt Ecclesiæ antistites. Præter alios *Anastasius* Theopolis Episcopus : Quibusdam in locis (inquit) adhuc usque diem *Apollonii* Thyanei stant opera & suam habent efficaciam, alia quadrupedibus & volucris damnosis avertendis, alia ad inordinatos animorum excursus inhibendos, alia aliis rebus quæ hominibus detrimentum afferrent, arcendis. Quæ quidem ipsius opera viribus naturæ adscribere non dubitat

In-

(1) Herbelot bi bl. oriental.

(2) Anastasius. quæstion. 23. in 5. Scriptur.

Justinus. (1) Apollonius, dicens, ut vir naturalium potentiarum & dissensionum & consensionum earum peritus ex hac scientia miraculose faciebat, non auctoritate divina. Hanc ob rem indiguit assumptione materialium idonearum, quæ eum adjuvarent, ad id efficiendum, quod efficiebatur. Et *Apollonii* quidem opera, quoniam facta sunt ex scientia rerum naturalium, ad corporalem actionem hominum, propterea ea non evertit Deus. Sic *Tzetzes.* (2)

Apollonius, Neronis qui fuit temporibus

Ille Ithyaneus sapientissimus, qui præsciebat omnia.

Antiochiæ quidem fecit, imo & Bizantii

Ne ingrederentur culices, aliaque huiusmodi

Atque ciconias, cum sculpsisset olim marmoreas.

Alii in his Magiam crepant. *Claudio* imperante, inquit *Cedrinus*, (3) Apollonius fuit Philosophus Pythagoricus, qui Magicis notis mira præstabat. Cum enim *Bizantium* profectus ab incolis rogaretur, suis magicis artibus effecit, ne serpentes & scorpii percuterent, neve culices adessent, ne equi ferocirent, neve illi vel mutuo vel in alia animantia sævirent. *Lycum* quoque amnem compescuit, ne suis exundationibus *Byzantio* noceret. Horum sententias optime conciliat *Hieronymus*

B 5

mus

(1) Justin. quæst. 14. ad orthodoxos.

(2) Tzetzes. chil. 2. histor. 60.

(3) Cedren. in compend. histor. sub Claud. 10.

mus, (1) qui *Apollonium nostrum Magum* dicit, seu Philosophum, ut Pythagorici. Quomodo Ephesum peste laborantem statua averrunca expiarit, prolixè docet ipsius Apostolus *philostratus*. (2) Cum hoc confundunt plerique alium quendam *Apollonium*, qui circa annum 1160. sub *Anna Comnena*, Imperatoris Alexis filia, culices, scorpiones, serpentes, & ciconias Antiochia expulit. (3)

VELUTI vero noster *Apollonius* instituta *pythagoræ* omni studio & honoris cultu observabat, ita & reliquis Philosophis hujus scholæ ipsius dogmata & telesurgica opera curæ fuerunt: *Apulejo*, *Iuliano*, *Plotino*, *Porphyrio*, *Iamblichō*, *Proclo*, qui quidem *jynge* quadam sive *Sphærule Hecaticæ* (4) opportune motitata imbres deduxit, Atticam in fausto æstu liberavit, terræque motus positis phylacteriis inhibuit. Sic *Apulejus* (5) statuam ligneam secum ferebat linteo obvolutam, (6) & *Asclepiades* Philosophus Deæ cœlestis argentum breve figmentum. (7) Sic Antiochenes *Charondæ* simulacro peste liberavit *Lajus* (8) Philosophus

(1) Hieron. ad Paulin. p. 103.

(2) Philostr. in vit. libr. IV. cap. 10. pag. 147.

(3) Tzetzes. chil. 3. hist. 30. & 60.

(4) Psellus ad Zoroast. oracul. Stanley de philos. orient. sect. 2. cap. 29. pag. 75. Kircher. in obelisc. Pamphil. & Oedip. Ægypt. ad orac. Zoroast.

(5) Maan, in vit. cap. 28. ex edit. Cl. Fabric.

(6) Apulej. in apolog.

(7) Ammian. Marcell. libr. XXII. pag. 243.

(8) Tzetzes. Salmas. ad Vopisci Aurelian. cap. 18.

phus, & sine armis, sine copiis *Constantii* temporibus Barbaris resistere audebat *Libanius* (1)

Hujusmodi multa GRÆCORUM ingenia probabant, & in his artibus spem fortunamque suam collocabant. Imo mysteriis & majoribus & minoribus, *Eleusiniis, matris Deorum, Mythriacis, Samothraciis*, nec non *lustrationibus & expiationibus*, se famem, morbos & quævis mala & pericula averruncare posse, perperam sibi persuadebant. Non quidem animus est, de his prolixè commentari, cum de mysteriis Deorum *Cabirorum Guhtberletus*, de sacris *Eleusiniis* singulari libro egerit *Io. Meursius*, de lustrationibus in *Epimenide* suo, *Io. Lomeyerus*, de Consecrationibus, *Vir. Cl. Ant. van Dale*, qui, quæ dicenda supererant, in observationibus sacro-profanis *de origine rituum* tradere constituerat. Primas tantum lineas, præeunte *Demosthene*, (2) ducam, qui de *Æschine*: Sumpta virili toga matri inquit initianti libros recitabas ac voce præibas, & reliqua quæ ad munus illud pertinent, concinnabas ac comparabas. Noctu eos, qui initiabantur cervina pelle succingebas, vasa vinaria circumferebas, vinumque monstrabas ac defundebas. Illos expiabas centonibus, & furfure defricabas ac detergebas.

(1) Olympiodor. apud Phot. pag. 194.

(2) Demosthen. pro Ctesiphonte. Van Dale de idololatr. pag. 61.

gebas. Expiatione autem facta, surgebas, eosque dicere jubebas

Effugi mala, nactus sum meliora.

Gloriabere denique, quod nunquam quisquam clara voce ululasset. Quod quidem ita esse arbitror. Nolite enim existimare, eum, qui tam clare loquatur, ululatus non clarissimos edere.

Interdiei vero præclaros illos bacchantium choros per vias agitabas: angues quos *parias* nominant, fœniculo & populæis frondibus coronatos comprimebas, & supra caput attollebas: Et cum clamares: *Evoe Saboe*, & carmen illud saltares: *Hyas Attas, Attas Hyas* ab aniculis præsultor & princeps chori, *thyrsiger, Ederifer, Vannifer* & hujusmodi nominibus appellabaris. Atque hujus quidem operæ ac ministerii egregiam sane mercedem ferebas, lagenæ frustula, scriblitas, liba, placentas.

*Statuas
colunt.*

Præter hujusmodi sacra vero & aliis occultis operibus felicitatem se posse consequi putabant, prodigiosis scilicet statuis, quibus divinas & mirificas tribuebant vires. Qualis *Apollo Alexiacus* seu averrunus (1) pestem sedans, & *Parnopius* (2) bruchis infestus. Talis malorum averruncator Hercules, (3) Talis *Myagrus* muscarum Deus apud Eleos.

(1) Pausan. in Attic. cap. 3.

(2) Id. cap. 22 pag. 42.

(3) Lucian. quomod. scrib. histor. Clemens ad gent. pag. 15. Everard. Otto de Diis vialib. Halæ. 1714. in 8.

Eleos. (1) Talis *Iuno* manu altera punicum malum, altera vero sceptrum tenens. Cujus de malo punico, quæ arcanis consignata erant sacris effari nolebat Pausanias. (2) Talis erat *Olympica ara*, apud quam milvi (avium hoc genus insigne est rapacitate) sacrificantibus infensi non erant. *phormidis* itidem statua ex-
tabat, cui *Hippomanes* infusum dicebatur, equæ cauda abscissa deformis, quam equi furentes non minus, quam si viventem pulcherrimam equam aspicerent, inire gestiebant, donec acriore aliqua vi edomiti ab illo ære abstrahe-
rentur. Cui affine de *equa Olympica* narrat *plinius*. (3) Talis in *Olympicis ara taraxippi* terrorem equis incutiens. Talis in *Nemea Ar-*
givorum Saxum colore rutilo, cujus fulgore concitabantur equi, haud aliter multo, quam si ignibus injecta esset trepidatio, (4) & funi-
culo cuidam laneo occultam ad homines ar-
cendos vim tribuebant. Scilicet

Multum religio pavidos terrebat agrestes

Diva loci. (5)

Talismanicæ præterea figuræ videntur fuisse *Dii averrunci*, quibus apud sepulchrum *Epopei* eodem ritu, quo solebant Græci mala depre-
cari,

(1) Plin. histor. natur. libr. X. cap. 27. Salmas. ad Solin. pag. 9.

(2) Pausan. cap. 59. pag. 108. cap. 161. pag. 289. cap. 176. pag. 314. Ælian. de animal. libr. XIV. cap. 17.

(3) Plin. histor. natur. libr. XXII. cap. 2.

(4) Pausan. cap. 199. pag. 352.

(5) Virgil. libr. VIII. Æneid. v. 349.

cari, sacra faciebant. Et capra apud *Phliasios*. In ipso foro, [*inquit Pausanias* (1)] capra est ex ære magna sui parte inaurata, cui eam ob causam honor est à *Phliasius* habitus, quod si-
 dus, quod capram vocant, ortu suo vitibus
 perniciem afferre consuevit. Ne itaque cœ-
 lestis capra vineis noceat, forenseni illam ex
 ære cum aliis afficiunt honoribus, tum auro
 exornant. *Plutarchus* itidem gravis autor La-
 pidis *Eurotæ* meminit, (2) qui tuba sonante
 ad ripam profiliat, Atheniensium audito no-
 mine in profundum mergatur. Idem apud
Pelenæos autor est, ea arte simulachrum for-
 matum fuisse, ut quoquo versus spectasset,
 omnia terrore & maxima perturbatione con-
 ficeret, ita ut nemo auderet præ timore illud
 intueri.

Telesmata
publice &
privatim
colunt.

Hæc publica *τελέσματα*, alii pri-
 vatim ad se traducere, & illis uti as-
 sueverant. *Periclem* ita ægrotantem
 invisenti amico cuidam ostendisse
 amuletum collo circumligatum sibi a mulie-
 ribus, *Theophrastus* in moralibus refert. Nimi-
 rum pessime affectus, qui hanc etiam stulti-
 tiam in se admiserit, (3) *Viderat Hermogenem*
Medicum in somnis *Diophantus*

Amuleta licet corpore ferret, obit (4)

De

(1) Pausan. descript. Græc. libr. II. c. 54. pag. 78. & 102.

(2) Plutarch. de Aumin. Reines. var. lect. libr. III.
 pag. 637. Leo Svavis in epistol.

(3) Plutarch. in vit. Pericl.

(4) Lucil. p. 216. Fabric. bibl. Græc. libr. IV. c. 22. p. 17.

De *Alexandro* M. *Papinius* *Statius*

pellæus habebit

Regnator, lætis numen venerabile mensis

Et comitem occasus secum portabat & ortus,

prensabatque libens: modo qua diademata dextra

Abstulerat dederatque, & magnas verterat

urbes

Semper ab hoc animos in crastina bella pete-

bat (1)

Habebant præterea annulos physis ob vim naturalem dictos *pharmacitas* ob potentiam. Talis annulorum fa-

*Annuli
Talismanici.*

ber erat *Eudamus* Medicus & pharmacopola, qui annulos contra venena & serpentum morsus vendere solebat, & contra Dæmonia & fascinationem potentes, uti ex *Aristophanis* *Pluto* conjicitur. (2) Hujusmodi annulos aureos ferro Talismanico incluso in *Samothracia* fundebant, ut ad illa *Lucretii* (3)

Exsultare etiam Samothracia ferrea vidi
docte pluribus explicat *Cæsar Baudelot* (4) Qui alium ex *Antiphane* profert annulorum artificem *Rhertati* nomine. (5) Huc annuli duo spectant Tyranni illius *Phocensium*, (6) qui de

(1) Stat. Silvar. libr. IV. carm. 6.

(2) Rhodig. antiqv. lection libr. VI. cap. 12. Salmas. ad Vopisc. Aurel. cap. 18. Van Dale de idolatr. cap. 6. pag. 529.

(3) Lucret. libr. VI. v. 31. pag. 226.

(4) Baudelot. de l' utilite des voyag.

(5) Athen. deipnos. libr. III. Van Dale de idol. cap. 6. pag. 530.

(6) Clemens Stromat. I.

de rebus gerendis infidiisque monebant, licet nec monitus, inimicorum sanguinolentas manus vitare poterat, nec non *Dicæi* (1) annulus, qui iudicium favorem conciliabat. Horum annulorum longam seriem tradere poteram ex *Josepho*, (2) *Ammiano*, aliisque, si hoc ageretur. Quibus adderem *Bætulos* vivos & moventes lapides, quos consecratos in templo *Dianæ Laodicensæ* afferre sibi jubebat *Heliogabalus*, aliosque plures quos commemorant, (3) ut & *amuleta*, quæ nonnulli ad convivium ebrietatis arcendæ causa gestabant, (4) si numero exemplorum certarem; sed ipse mihi dicendi metas pono:

Quicquid ut est habeant, tu cetera percipe dicta.

*Romanorum
Dii tutelares
& firmamenta
imperii.*

De his Talismanibus eadem persuasio populum ROMANUM occupaverat, neq; aliud quicquam est *Ancile* eorum (parvum scutum sonat) ad imitationem *Falladii*. Trojani compositum, quod *Numæ* de cælo donatum imperii pignus ferebant. Quamquam in eo astutia Principis talia fingentis, ad persuasionem populi & fidem movendam, res Romanas Diis autoribus crescere, tantum vale-

(1) Aristophan. in Pluto.

(2) Joseph. libr. VIII. cap. 2. antiquit. judaic. Ammian. libr. XXIX. cap. 2. Kirchmann de annulis.

(3) Lamprid. in vit. Heliogab. cap. 7. Casaubon. in not. Reines. var. lect. libr. III. pag. 637. Van Dale de Sanchoniath. in fin.

(4) Plutarch. de audiend. Poet. cap. 2.

valere potuit, quantum cœli corrogatum auxilium, aut incantationes magicæ. Ne tamen *Ancile* ab hoste quodam dolo malo posset auferri, per *Mamurium* fabrum multa similia fabricarunt, quæ *Ancilia* dicta sunt (1) Erant autem *Romanis* septem paria firmamenta imperii *Acus matris Deum*: *Quadriga fictilis Vejorum*; cineres *Orestis*; *sceptrum Priami*; *Velum Ilionæ*: *Palladium*; *Ancilia*. (2) Habebant præterea statuam *Tanaquilis* telesmaticam, de qua *Pompejus Festus*: (3) præbia *Verrius* vocari ait, ea remedia, quæ *Caja Cæcilia* (ita *Romani* vocabant *Reginam*) uxor *Tarquini Prisci* invenisse existimatur & immiscuisse *Zonæ* suæ, qua præcincta statua ejus est, in æde sancti, qui *Deus Dius Fidius* vocatur, ex qua zona periclitantes ramenta sumunt. Erat ita haud dissimilis zonæ *Dianæ Ephesiæ*, mirificis literis ornata. Cæterum ex *Diis Deabusque Hecate* quercum coronata multis serpentum spiris longe capillata, manuque hastam complexa, incantationum veneficarum amuletum erat. Nam veteres *Hecaten* hæc specie ante fores collocabant, Deam veneficiorum contraveneficia, (4) ut *Mercurium* adversus fures, furum Deum. Huc spectant suo modo *Deus terminus*, custos finium, qui non tantum lapis, sed etiam stipes interdum erat

G

(1) Ovid. fastor libr. III. v. 260.

(2) Servius ad Ænerd. libr. VII. v. 189.

(3) Festus de verbor. signif. voc. præbia, pag. 148.

(4) Mosén Specul, imag. cap. 24. n. 7.

34 DE ORTU & PROGRESSU,
erat, cui supplicabantur, (1) & *Tutela*, & *genii Tutelares*, quos navibus ædibusque affixos coronis cereis & lucernis venerabantur; (2) & reliqui *Dii averrunci*, de quibus scripsit olim *Apollodorus*, ut ex *Harpocrate* discimus & *Penates*, (3) quorum beneficio & vivere se & sapere putabant, *Dii conservatores, salutare, militares, viales*: de quibus ante biennium elegantem dissertationem vulgavit *Eberardus Otto*, ut & *Lares* & *imagunculae cubicularum*: (4) in quibus eminet *fortuna aurea* seu *regia*, quæ in cubiculo Principum Romanorum poni solebat. Adjiciebant *Silvanum* finium tutorem & *Priapum* hortorum custodem. Neque deerant

*Qui remunerabantur te Priape, & te Pater.
Silvane tutor finium* (5)

Præcipue *priapi* magnam esse virtutem sibi persuadebant ad averruncandum fascinum, ut fascinus exinde diceretur. Illum ipsum habebant fertilitatis autorem: Etiamne inquit *Arnobius* (6) *mutunus*, cujus immanibus pudendis horrentique fascino vestras in equitare matronas, & auspicale ducitis & optatis. Idem aver-

(1) Lactant. divin. institut. libr. 1. cap. 20. pag. 50.

(2) Hieron. ad Efsaiam cap. 57. Salmaf. ad Solin. pag. 571.

(3) Rosin. Antiquit. Roman. Hofmann in lexico voc. averrunc. Penates. Tutela.

(4) Sueton. in August. cap. 7. Capitolin in Pio cap. 12. Marco cap. 7. Spartian in Severo, cap. 23.

(5) Horat. epod. 2.

(6) Arnob. ad vers. gentes.

averruncare credebatur invidiam, quem ideo non pueris solum, sed currui triumphali Imperatoris appendebant. (1) Hunc

Custodem medio statuebat villicus horto

Opposita spectat, quem proba virgo manu. (2)

Imo cum effigiem ejus non sibi comparare possent rustici, ossa capitis Asini ipsi sacri eadem veneratione prosequiebantur,

Vile coronati caput ostendebat aselli

Ad quod lascivi ludebant ruris alumni

ut Juvenalis inquit & Columella

Nunc caput arcadici, nudum cute, fertur aselli

Tyrrhenus fixisse Tages in limite ruris.

Tali cultu & Messiam Sessiam, tutelam, & alias ruris Deas prosequiebantur.

Quin & in ædes Herculis Romæ in foro boario nec muscæ nec canes intrarunt, ut apud Bosphoranos in Achillis insula, nullæ ales: (3) cujus tamen effectus aut naturales esse poterunt causæ, aut hominum hoc finxit astutia, igitur opus erat instinctu Heraisci, qui naturæ quodam impulsu, ut autor est Suidas, ventia & non viventia sacra simulacra discernebat.

C 2

Pri-

(1) Plin. histor. nat. libr. XXII. cap. 4. Plaut. in milit. glorios. act. 4. v. 6.

(2) Mart. libr. VII. epigr. 9. libr. III. epigr. 68. Virgil. libr. IV. Georg. Ovid. metamorph. libr. XIV. Fab. 16. v. 640. Priapœa junctim edita.

(3) Plin. histor. nat. libr. X. cap. 29. Bayle in lexic. voc. Hercules. Solin. polyh. cap. 19.

Privatim Privatim hujusmodi Numina
Telesmata principes Reipubl. Romanæ, *L. Sylla,*
colunt *C. Jul. Cæsar, Nero, Galba* aliique co-
Principes. luerunt, uti *Macrianorum* familia *Ale-*
xandri M. imaginem. Ferunt (1) *Syllam* Apol-
linis imagunculam auream, *Delphis* allatam,
semper in proeliis solitum circumferre. In
pugna autem cum *Telefino* in tantum evasit ha-
stas hostiles, ut incitante equo, equisone, cu-
spides ad caudam equi in unum collapsæ in
terram defigerentur: Tunc etiam ex oscula-
tum esse, ita locutum: *Itane* Apollo *Pythia*
Cornelium Syllam felicem, quem in tot proeliis
extuleris illustrem, nunc ad portum patriæ ad-
ductum, projicies. *Julium Cæsarem* Romani
Imperii caput, sculptam Veneris armatæ ima-
ginem gestasse, eaque tessera in rebus summis
plerumque usum fuisse, *Dio* (2) autor est. Ex
ejus familia ultimus *Nero Claudius* Icunculam
puellarem, cum quasi remedium insidiarum
a plebejo quodam & ignoto muneri accepis-
set, detecta confestim conjuratione, pro sum-
mo numine, trinisque in die sacrificiis colere
perseveravit; volebat credi monitione ejus
futura prænosce. (3) *Galba* (4) veneraba-
tur simulacrum æneum *fortune* cubitali majus,
quod gremio suo *Tusculum*, ubi æstivare con-
sueverat, avexit: Et in parte ædium consecra-
tum

(1) Plutarch. in Syll. Val. Maxim. libr. 1. cap. 2.

(2) Dio libr. XLIII. histor.

(3) Sveton. in vit. Neron. cap. 56.

(4) Id. in Galb. cap. 4.

tum menstruis supplicationibus & pervigilio anniverfario coluit. Videtur mihi etiam non prætermittendum, de *Macrianorum* familia id dicere, quod speciale femper habuerunt, ut *Alexandrum M.* Macedonem, viri in annulis & argento, mulieres in reticulis & dextrocheriis & in annulis & in omni ornamentorum genere exsculptum portarent. Vidimus proxime, inquit *Trebellius Pollio*, (1) *Cornelium Macrum* in eadem familia virum, cum cœnam in templo *Herculis* daret, pateram electrinam, quæ in medio vultum *Alexandri* haberet & in circuitu omnem historiam contineret, signis brevibus & minutis, pontifici propinare, quam quidem circumferri, ad omnes, tanti illius viri cupididissimos, iussit. Quod id circo posui, quia dicuntur juvari in omni actu suo, qui *Alexandrum* expressum vel auro gestistant vel argento. Quæ uberius confirmant *Chrysostomus* (2) & alii.

Ipse ad antiquorum redeo superstitiones & frivolas de mirificis mali averruncandi modis, persuasionem. Quorum spectant *Sigilla*, quæ arte fictili *Romæ* fingebantur & venalia parabantur, quibus homines pro se atque suis piaculum *Saturno* facerent, (3) ad averruncandum imminens quodvis malum. Hæc ipsa (puto) a *Dionysio Halicar-*

De Sigillarum.

C 3

(1) Poll. de XXX. tyrann. pag. 295.

(2) Chrysosth. homil. 21. ad popul. Antioch. & de mulier. ornat.

(3) Macrobian. Saturnal. libr. I. cap. II. Cherbury de relig. gentil. pag. 158.

licarnasfio imagines viris similes appellantur & *oscilla* imagunculae Saturno oblatae aut *Sigilla* aut *Sigillaria*, de quibus *Arnobius*. (1) Et abstinctis a risu, cum pro Diis immortalibus, *Sigilliolis* hominum & formis. Supplicatis humanis. Quinimo Deos esse *Sigillaria* ipsa censeatis, nec praeter haec quicquam vim creditis habere. Inde *Roma* locus, ubi imagunculae vendebantur, nomen accepit *Sigillaria*, per quem, ut multitudine delicta sua patefaceret, *Nero* comitatus est *Sporum*, Eunuchum, *Augustorum* ornamentis ex cultum. (2) Hujusmodi multa amuleta colebant *Romani*, & in primis pueros modo natos tam insignibus ornamentis circumligabant. In quibus *fascinus*, *succinum*, aliaque multa, de quibus prolixè *Thomas Bartholinus* de puerperii veteris antiquitatibus, cujus compendium *Amstelod.* 1676. in 12. prodiit; cum vastum, quod parabat opus, consumsisset ignis:

*Sic avia, aut metuens Divum matertera cunis
Exemit puerum, frontemque & uda labella,
Infami digito & lustralibus ante salivis
Expiat, urentes oculos inhibere perita,* (3)

Sic invocabatur *Cunina* Dea, quae infantes in cunis tuebatur, & fascinum submovebat, *Rumina*, *Potina* & quae sunt alia Dearum nomina. (4)

De

(1) *Arnob.* libr. VI.

(2) *Sveton.* in vit. cap. 28.

(3) *Perf. satyr.* 2.

(4) *Lactant. divin. institut.* libr. I. cap. 20. pag. 50.
Minut. in *Octav.* pag. 83.

Decantata præterea erant, apud *Carminibus*
 eosdem *Sabella*, seu *Sabina* carmina *& Pontifi-*
 & *Marsiorum* *Næniæ*; (1) qui qui- *cum libris.*
 dem *Marsi Psyllique*, quod fugarent serpentes,
 populo laminas pro colubrarum ictibus ven-
 dere solebant. (2) Erant & alia iis carmina
 contra grandinem, morborum genera & am-
 busta, & *Vestales* iis credebantur mancipia
 fugitiva retinere, nondum egressa urbe. (3)
 Hæc si studiose diligenterque curare vellem,
 amplissimam haberem dicendi materiam.
 Disquirerem, an aliqua virtus sit in verbis &
 carminibus, quod fecit *Plinius* (4) naturæ
 mystes, qui *M. Servilium Nonianum* in metu
 lippitudinis duabus literis Græcis P. & A. char-
 tæ inscriptis usum & *Mutianum* ter Consulem,
 viventem muscam in linteolo albo eadem ob-
 servatione portasse notat. Imo vero evol-
 verem

Pontificum libros annosa volumina vatum.

Et de *Numa Labeono Antistio, Attejo, Capitone,*
Trebatio, Vectio. Prætextato, Flaviano, Caj. Jul.
Cæsare, Fenestella, Rutilio Gemino, Fabio Pictore,
Cloatio Vero, Ennio Veranio, Appio Pulchro, Ma-
suro Sabino, & Granio Flacco, qui sacros, Pon-
 tificiales & Augurales, nec non de indigamen-
 tis libros ediderunt, differerem, sed proden-

C 4

do

(1) Horat. epod. 17. Ovid. libr. VI. Fastor. Plin. histor.
 nat. libr. XXII. cap. 2.

(2) Arnob. libr. II. advers. gent. pag. 39. & 50.

(3) Plin. l. c. Senec. natur. quæst. libr. IV. cap. 67

(4) Plin. l. c.

do obstat ingens verecundia in tanta animo-
rum varietate. Qua propter de his, ut libitum
cuique fuerit opinetur.

*De Consecra-
tionibus Sta-
tuis.*

De Consecrationibus (1) est quod
moneam, carminibus enim incan-
tatis & sacrificiis peractis statuæ
quædam consecrabantur & in eo loco defo-
diebantur, quem barbaros transire nolebant.
Has violare summa erat religio, adeo ut cum
M. *Antonius* Marcomannos devovisse populo
Romano diceretur, non auderet *Heliogaba-
lus* (2) in eos movere, antequam consecra-
tionem abstulisset, quam avidissimo studio
quærebat, ut eam dissiparet, spe belli conci-
tandi. Sic *Aurelianus* (3) adversus eosdem
Marcomannos sacrificia instituit, quæ barbari
transire non possent, quibus ut monstris qui-
busdam speciebusque divinis impliciti sunt.
Antequam hic regnarent per *Magos* curabat
Didius Julianus, quibus putabat vel odium po-
puli deliniri vel militum arma compesci
posse. (4)

Temporibus *Constantii* & *Placidie* *Æscula-
pius* possessionum in *Sicilia* curator *Telesma-
tale* fregit. Statua erat ænea ab antiquis in-
augurata, cum ut *Ætnæ* montis ignes averte-
ret, tum ut Maris transitu Barbaros prohibe-
ret

(1) De his elegantiss. libr. edidit van Dalen cum ips.
libr. de oracul.

(2) Lamprid. in *Heliogab.* cap. 8.

(3) Vopisc. in *Aurelian.* cap. 18.

(4) Spartian. in vit. cap. 7.

ret. Altero enim pede perpetuum ignem, altero vero perennem aquam gestabat. Ea igitur confracta ex Ætneo igne, & a barbaris detrimentum accepit *Sicilia*. (1) Eadem tempestate *Valerius* Præfectus in *Thracia* cum ad locum quendam inquirendi thesauri causa accederet, sacrum illum esse religione ex incolis cognovit & antiquo ritu statuas ibidem consecratas. Retulit hæc ad Imperatorem rescriptumque accepit, quo jubebatur indicata illa bona tollere. Igitur effosso loco, tres solidæ ex argento fabricatæ repertæ sunt statuæ, specie barbaricæ sitæ, & utroque brachio ansato, veste præterea variegata, barbarico ritu indutæ & comam capite gestantes, atque in septentrionem, quæ Barbarorum regio est, obversæ. Quæ simul atque statuæ sublatae sunt, paucis post dies *Gothorum* primum gens universam incurrit *Thraciam*, futuræque paulo post erant *Hunorum* & *Sarmatarum* incursiones in *Illyricum* & ipsam *Thraciam*: uti *Thraciam* inter & *Illyricum* sita sunt hæc consecrationis loca, & trium statuarum numerus adversus omnes gentes barbaras inauguratus videbatur. *Alexander* Imperator, [inquit *Zonaras*: (2) *Leonis* Philosophi frater, magos rogans, an diu regnaturus esset, audivit ex illis, se diu victurum, si a pro, qui in theatro ex ære factus erat, dentes & pudenda apponerentur, quia ea figura tua est, quæ e regione

C 5 sita

(1) Olympiodor. ap. Phot. pag. 182. & 187.

(2) Zonar. in histor. annal.

sita est *Leonis* fratris tui. *Aper* etiam *Caledonius* ex ære fusus erat (*Herculis* erat statua a *Lysimacho* sculpta) eo *Alexii Angeli* Imperatoris conjux, *Euphrosina* magiæ dedita utebatur, atque aliis statuis, quibus membra decuti iussit. (1) Hac superstitione captus *Manuel* Imperator cum in *Hunnos* bellum pararet *Hungarissam* fatalem *Hunnorum* statuam, quæ in foro *Constantini* stabat, disjecit, Romanam suo loco restituit; utebatur is interpretis Latini loco, *Aarone Isaacio*, apud quem compertum est Simulacrum testudinis, in quo erat imago hominis, ambos pedes in vinculis habens & pectus clavo transfixum erat. (2) Eadem fiducia *Theophilus* Cæsar ingruente bello, consilio *Joannis* Patriarchæ, tricipitem in circo statuam, in qua hostilium ducum fortuna collocata erat, ferire iussit. Valido impulsu duo statuæ capita discussa, tertium languidiore ictu inclinatum. Ita se hostilium Ducum habuit fortuna. Orta gravi in castris seditione, duo Duces ceciderunt, tertius gravi vulnere confectus, irritò belli gerendi conatu, domum rediit. (3) *Eudoxiam* etiam Imperatoris conjugem literas & characteres utero imposuisse, quibus enecatus partus extraheretur *Cedrenus* autor est. Qui similia in *Romano Lecapeno* Imp. narrat. Talia simulacra *Constantinopoli* expugn-

(1) Stozz. Cicogn. de mag. omnif. libr. IV. cap. I. pag. 451.

(2) Nicet. libr. IV. cap. 7. pag. 160. & libr. V. annal.

(3) Zonar. tom. III. annal.

gnata invenit & destruxit *Mubammedes*, victor Orientis. Is cum superbus urbem equo obiret, in hippodromo columnam vidit lapideam, cui triplex ex ære impositus erat serpens, ita ab imo convolutis inter se spiris, ut tria eminerent serpentum capita; Sultanus sciscitatus, quid hoc idoli esset? Simul magna contorta in serpentes clava, unius labrum inferius comminuit. Quo facto mox serpentes magno numero conspici in urbe cœperunt, quibus excludendis hoc simulacrum positum erat. Alio in loco equus aheneus stabat cum equite sessore, quo simulacro pesti præclusus in urbem aditus ferebatur, *Mahumedes* hoc demolito, fidem fecit superstitioni. (1)

Sic hæsit diu in animis veterum & Gentilium & Christianorum approbatio & studium horum remediorum. *Inter Christianos Telesmatum artifices.* Ideo *Joannes Chrysostomus*, (2) *Basilius* & alii pii sanctique viri, multis locis scriptorum suorum gravissime in eos invehuntur, qui more paganorum *peri apta* nectunt. Extantque de horum poenis canones multi in antiquis Patrum conciliis, (3) & *Constantiæ* temporibus, si quis remedia quartanæ vel doloris

(1.) Leunclav. in pandect. Turcic. pag. 130. Boissard. de divinat. pag. 347. Kircher. Oedip. Ægypt. tom. II. part. 2. pag. 447. Sandys in itineras.

(2.) Chrysosth. de mulier. ornat. Basil. Homil. in psalm. 45. Van Dale de divinat. pag. 531.

(3.) Concil. Trullan. can. 61. Laodicen. can. 36. nec non in Gelas. decretis.

loris alterius collo gestaret, five per monumentum transisse vespere malevolorum argueretur indiciis, ut veneficus pronuntiatus reus capitis interibat. (1) Quod alius de causis sub *Antonino Caracalla* publica statuit severitas. (2)

Gnostici. Præcipue quidam GNOSTICI dicti, *Marci Ægyptii Basilidis, Carpocratis, Valentini & Cerinthi* discipuli, (3) in his rebus insaniebant & morphomata mirifica gemmis laminisque insculpebant, quæ ad nostram ætatem servavit curiositas. Hi miraculorum fabri (ut credi volebant) *litteras Ephesias* in vitam revocabant, initiatis acclamantes *BESAMA, CAMOSI, BNE, ANOORA, MYSTADIA RHUDA, CUSTABA, PHOGOR, CALATHI*, quorum interpretatio hæc est: *O qui es supra omnem virtutem patris, te invocamus, qui lumen & spiritus bonus nominaris, quoniam in corpore regnasti.* (4) Vana magisteria & circulatoriæ artes de quibus multa commentari tædet. Jamque de *Abraxas* eorum elegantem dissertationem scripsit *Joannes Macarius Grevelinganus*, (5) quæ inscribitur *Abraxas seu Ari-*

(1) Ammian. Marcell. libr. XIX. & XXIX.

(2) Spartian. in ips. vit. cum not. Casaubon.

(3) Epiphan. de hæret. libr. I. tom. II. Niceph. histor. ecclesiast. libr. IV. cap. 2.

(4) Irenæus libr. VII. de erroribus Gnosticor. & libr. II. cap. 13. Kircher. Oedip. Ægypt. tom. II. part. 2. Class. II. cap. 6. pag. 469.

(5) Freher. in theatr. Miræus in elog. belg. pag. 135. Val. Andr. in bibl. belgic.

Aristopistus cui accedit *Abraxas Proteus* seu multiformis gemmæ *Bafilidiana* portentosa varietas, exhibita & Commentario illustrata a *Johanne Chifletio* Antwerpiæ 1657. in 4. Hujus ejusdem vocis explicationem nec non *Abraxalaldabaoth* ac *Barbelones* promisit *Joh. Christ. Clodius*, cum de *Gnosticorum Caulacau* sub præsidio *G. Sam. Schurtzfleischii* disquireret. (1)

Ab his quanquam vulgo credatur artem amuletariam ad reliquos Christianos transiisse, crucem tamen figit, quod hos ab *Ægyptiis* sua hausisse dicant; in illis Judaica quavis pagina se prodat superstitio. Illi nomen Dei *Tetragrammaton*: hi *JESU* Salvatoris adhibent. Illi nomina Patriarcharum Regum & Prophetarum; hi sanctorum suorum adjiciunt, utrique in morbis curandis, singularibusque petrandis, preces arcanas fere unisonas intonant. Veluti *Joannes Goropius Becanus* Psalterium olim antiquum vidit, lineolis rubris notatum, ad omnia morborum genera, verbo divino sananda. (2) Sic *Pelagius* eremita *Majoricanus*, qui 1480. obiit *Medicinam Spiritus S.* seu modum curandi per preces in MS. præter alia rarissimi commatis opuscula reliquit. (3) Quibus jungi possunt *Foelix Malleolus* precationem pro curatione morborum pa-

(1) *Witteb.* 1706. in 4.

(2) *Hartmann von Segensprehen.*

(3) *Libanii* epistola de huj. op. libro ejus de visionibus nocturn. præmissa *Fabric. bibl. Gr. libr. H. cap. 10, pag. 426.*

patronus, (1) & *Trithemii* modus per orationem a Deo T. O. M. quidvis impetrandi ad *Maximilianum* Cæsarem MS. utuntur Judæi Psalmis *Davidis*; utuntur Christiani & præter psalterium a *Becano* ut diximus visum, *Libro del oro delle grand vertu, dell a salmi de David*, erat apud Comitem *Petriburgensem*, (2) & *Theophrasti Paracelsi* nomine circumfertur, *usus Practicus Psalmorum* cum magicis & cabalisticis influentiis operationibus & characteribus in MS. In specie de Psalmo CIX. quem imprecatatorium habent, legi poterunt plur. Reverend. *Joh. Arnd. Schmidius* singulari dissertatione, & *D. Fechtius* de precibus contra alios institutis. *Judeos* denique thymiamatibus & exorcismis diximus usos & utuntur Christiani, veluti me ultra viginti scriptores de exorcismis commemorasse memini, cum de iis agerem: Hæc vero proluxa oratione repetere nolim, aut ut libros qui huc veniunt: in quorum numero quidam *contra omnia mundi pericula* inscribitur, & refertus est nominibus Dei signis crucis & infinitis characteribus, mysticis figuris & verbis non intelligibilibus. (3) Tales fervant bibliotheca *Vindebonnensis*, *Cottoniana*, & aliorum. (4) Nec animus est, affinia sectari

(1) Del Rio, disquis. magic. libr. III. part. 2. qv. 4. sect. 8.

(2) Catal. MSS. Angl. & Hibern. n. 6361.

(3) Boifard. de divin. pag. 768.

(4) Lambec. comment. de bibl. Vindib. libr. VI. pag. 110. & 121. Thom. Smith de biblioth. Cotton, cap. 8. pag. 10. & 66, n. 8.

tari & *Mandragora* radicem, quam superstitiose colunt, cultro anatomico discindere, spiritusque exinde familiares ciere, quod *Iacob Thomafius*, *Israel Fromschmid* ab *Hugensfels*, *Hartmannus*, & ex collegio curiosorum quidam, fecerunt: Nec de armatura magica, arteque *Pasaviensi*, multis verbis uti, quod argumentum *Ioh. Ernestus Burggravius*, *Henr. Kunrabt*, *Ionctys*, *Io. Lud. Hartmannus* tractant. Forsan terror panicus & opinio plurimum valet in hostibus, quos apud *Ovidium*,

*Increpat & vitioque animi non viribus inquit,
Gorgoneis torpetis Eryx, incurrite mecum.
Et prosternite humi juvenem magica arma ferentem.*

Ad *Arabes* transimus & *Saracenos*, *Arabes Telesmatici*, quorum opera, in cacumine arcis *Marocci*, tres esse aureas sphaeras ponderis librarum 1350. narrat *Leo*, (1) quas nullus nisi infeliciter auferre ausus fuerit. Referunt, conflatas fuisse pretio monilium gemmarumque uxoris Regis *Mansoris*, si derum concordie potestate, secundum quasdam precationibus munitas ceremonias, adversus eos, qui illas auferre destinassent, ut nullo artificio inde distrahi queant. Non defuerunt Reges huic civitati, qui pretio auri allekti sphaeras loco movere conati sunt. Sed mirum semper illis obtigit infortunium, quod conatum impedivit. Hujus rei plura exempla referunt anti-

(1) *Leo* in *descript. Afric.* libr. II. cap. 45. pag. 104.

antiqui *Almansor Messa allah*, *Zahel*, *Albohazen Haly*, *Rhodoam Albategnius*, *Omar*, *Zachdir*, *Mohamed* & *Serapion*. (1) Speciatim omnia persequi non vacat, erit inferius de iis differendi commoda occasio, ubi & autores dabo, quorum tanta abundat copia, ut AL BASTAMI ducentos prodiderit, qui ante eum *mysteria literarum* exposuerint. (2) In his enim omnem vim amuletariam venantur, inde eliciunt artes KIMIAM & SIMIAM dictas, ex quibus *Kimiam* describunt: cognitionem Spirituum terrestrium, ad petenda ex his subtilissima, ut nobis serviant. *Simiam* cognitionem virtutum superiorum, ad trahendas eas inferius. Illa iterum dividitur in tres partes TARGI, TELSEM, & SALMAHLLIS, (3) quæ quidem magisteria lubens omitto theurgica, in quibus enarrandis tam operosus est *Athanasius Kircherus* de *cabala Saracenica* & *Agarena* in *Oedipo suo Ægyptiaco*. De iisdem agere constituerant M. ANDR. ACOLUTHUS Hebrææ linguæ Profes. Vratislaviensis *In spoliis Mahumedanis Arabo-Turcicis*, & M. CHRISTIAN. ZOEGA, cujus spem fecit in *differt. de buccina*, sed utriusque, quantum scio, messis in herba est.

Septentrionis BOREALES malo & Occidentales
& Occiden- scrutari mundi plagas, in qui-
gis incolæ. bus idem regnavit, qui apud alios,
 ima-

(1) Gaffarel. curiosit. in audit. cap 6, n. 3. pag. 108.

(2) Herbelot. in bibl. orient.

(3) Herbelot. pag. 775. & 811.

imaginum mirificarum cultus, interque ipsos GERMANOS, qui manu se tueri quam creduli quidlibet arripere assueverant. *Æstorum* gentes, matrem Deum venerabantur, & insigne superstitionis formas *aprorum* gestabant. Id pro armis, omnique tutela inquit *Tacitus* (1) securum Deæ cultorem etiam inter hostes præstat, GOTHI *Runas* habebant victoriales *Sigruner* vocatas, quas capulo gladii aut lituo bellico incidebat, qui sapiens, astutus atque callidus evadere optabat. Has ipsos docuit *Odinus*, de cujus nec non *Hartgrepi* Regina fatiloquis capitibus multa fabulantur scriptores (2) ut & de rana ænea Botnien-sium Finnorumque. (3) In *Hispania* erant Herculis columnæ terrarum Oceanique vincula, quæ *Hercules* domui Parcarum inscripserat, ne qua elementis contentio sit, neque amicitiam lædant: (4) De alio *Tilsema* ibidem extructo *Hottingerus*. (5) *Parisi* urbem serpente glireque æneo pro illis animalculis fuisse munitam nec non ignis figura pro igne, *Georgius Suronensis* tradit. (6)

*Verum age non hic te post hac morphomate fæcto
Atque per ambages & longa exorsa tenebo.*

D

Non

(1) Tacit. de morib. German. cap. 45.

(2) Ol. Verelig. in Runograph. cap. 16. Saxo libr. I. cap. 13. Snorro in Chron. Norweg. Arnkiel in Cimbrisch. Heydenthum p. I. cap. 39. §. 3.

(3) Olaus M. libr. III. & 5. cap. 17.

(4) Philost. vit. Apoll. lib. V. c. 5. cum. not. Olearii.

(5) Hottinger. histor. orient. libr. I. cap. 8.

(6) Georg. Turon. histor. Franc. libr. VIII. cap. 33.

Non statuas omnes quæ rariores sunt, non cereas imagines, non gladios & arma proferam Talismanica, non simplici aut mixto metallo cufas explicabo monetas, non virgineam membranam characterismis & sigillis magicis repletam, nec pileum naturalem exhibebo, quo pueri modo nati solent insigniri, quem obstetrices rapere, & advocatis credulis vendere solent, si quidem causi dici hoc juvari dicuntur, ut narrat *Ælius Lampridius*, (1) non radices herbas, plantas ob virtutem amuletariam collo appensas, non ceras non verba constellata, non exorcismos illis detraham.

Multa inepte Telesmantica creduntur naturæ aut artis opera.

Recte me iudice *Lucianus* (2) ridet Philosophum, qui pro tumore pedum, pedem mustellæ in corio leonino seu cervæ amuletum crediderat, existimans, iis nunquam immitti sanitatem, nec si quis vel in *Nemei Leonis* pellem sedecim mustelas integras insueret. Multa enim vi *Talismanica* ex sola opinione hominum & ignorantia causarum donantur vel artis vel naturæ opera, quo fit, ut ii, qui nimium numerum *Telesmatum* augent, minorem inveniant fidem. Huc veniunt *Architæ* columba lignea, *Boëtii* anguis igneus sibilans, avesque simulatæ

(1) Lamprid. in vit. Diadumen. Hofmann in lexic. voc. pileati.

(2) Lucian. in philopseud.

æ cantantes, (1) *Alberti Magni & Rogeri Baconis* capita artefacta (ad imitationem *Orphei* conficta) quæ itidem *Virgilio, Silvestri II, Roberto Grossetest, Thomæ Bungey, Guilielmo Parisiensi, Henrico de Arragonia* tribuuntur. (2) Quidni *Architæ* sphaera, parva machina, grava mundo, cœlum gestabile, compendium rerum, speculum naturæ: *Regiomontani* aquila, *Fluddii* taurus lyraque. (3) Quidni illi fœcundæ naturæ in lapidibus lusus, quos uno vocabulo *Gamabe* (4) dicimus, nec non musca illa ænea quam carnes *Pragæ* ferunt (5) æstivo tempore a muscarum impetu reddere immunes.

Vanissimam in his ubivis observare licet superstitionem, qua, licet docti filamentis aranearum comparent, implicatur credulorum inscitia, & stulta levitas. Ponderanda hæc: Quæ sunt in his aut possunt esse bona, segreganda a malis: Quæ mala, fugienda & sicco præterunda pede. Quorum vero dubia, & incerta fides; caute indaganda sunt, ne verba nobis dentur, & aliquid esse in illis magni & secreti boni judicemus.

*Sunt bona, sunt quedam mediocria, sunt mala
plura:*

Quæ legis hæc, aliter non fit, Avite, liber.

D 2

CAP.

(1) *Cassiod. l. I. epist. 45. Gell. noct. atticar. l. XII. c. 10.*

(2) *Naud. apolog. pour les grands hommes cap. 18. pag. 38. Nicol. Anton. in bibl. Hispan.*

(3) *Fludd. in apolog. Fratr. Ros. Cruc. cap. I. pag. 24.*

(4) *Gaffarell. curiositat in audit. cap. 5. pag. 76.*

(5) *Wagenfeil in pera libror. juvenil. pag. 316.*

De ANTIQUISSIMIS SRI-
PTORIBUS

TALISMANICIS

Argumentum.

Inter Scriptores Adami, Abelis, Henochi, Cha-
mi, Abrahami pseudepigrapha scripta & Moy-
ses divinus Legistator locum nanciscuntur. Nec nno
Salomon, cui XXXVI. magica & cabalistica tradun-
tur opuscula; Apud Aegyptios horum satis ampla
seges, Liber ibi occurrit ceremoniarum, Hermetis
integra, bibliotheca, Jamnis & Jambris, Serapi-
dis, Necepsi Jacheni aliorumque conatus. Inter
Ghaldæos prodit Zoroaster, magnus horum sacro-
rum mystes, cum tota Magorum Schola. Apud Græ-
cos Messeniorum operta sacra, Orpheus & alii Eu-
molpus, Pythagoras, Empedocles, Democri-
tus, & qui fuerunt apud eos mysteriorum & initio-
rum autores. Similiter quæ Platoni, Aristoteli,
Alexandro M. Alexandro Aphrodisæo, Celso,
Thessalo tribuunt maleferiati, qui summa impieta-
te Christum dulcissimum Salvatorem buc trahunt.
Horum protervia retunditur, ut & aliorum libro-
rum magicorum, quos non diu post eructavit orcus.
Inter medicos posterioris ævi Caleni & Sammo-
nici Sereni, Alexandri Tralliani, & Theodori
Prisciani mentio fit: Inter Philosophos L. Jun.
Columellæ, Apollonii Thyanæi, Juliani
utriusque Sextii Julii Africani denique Jambili-
chi, in quem scripsit Philoponus.

Originem *telesmatum* timide & vere, cunde ad antediluviana superius retuli tempora, sed amici eorum hanc moderationem animi & æquitatem meam taxant, multisque scriptoribus, quos undique conquirunt, meam oppugnant fidem.

Antiquissimi de Talismanibus scriptores.

Non dubitant ADAMUM humani generis parentem, tale scriptum mirificum in ripa fluminis e *Paradiso* exeuntis a *Razicle* angelo suo dono accepisse, impudentissime fabulari. (1) Eadem asseverantia ABELI ipsius filio opus *de virtutibus* & *Abel* viribus planetarum tribuunt, quod cum injuriam temporum evitare potuerit, illæsum sit ad nos perlatum. Scilicet cum mundo a diluvio imminere exitium sciret, hunc librum in cavo lapide caute abdidiſſe, unde *Hermes* & *Trismegistus* fœlicissime eruerit. Istum post longam annorum seriem *thomam Aquinatem* sibi comparasse, & secundum ejus regulas complures imagines ad varios mirabiles effectus confecisse narrant. Leguntur historiolæ istæ apud ipsum *Aquinatem*, (2) *thomam torquemadam*, (3) *Boisardum* (4) *Naudæum* (5) aliosque.

D 3

Ea-

(1) Lambec. prodr. hist. liter. Kircher in obelisc. Pamphil. lib. I. c. I. Lomeyer de biblioth. c. 2. pag. 10. Bayle in lexic. voc. *Adam* Wolf. bibl. Hebræ. p. 110.

(2) Aquin. de ent. & essent. tract. 4. cap. 2.

(3) Torquem. in Hexamer.

(4) Boisard. de divinat. pag. 44.

(5) Naud. in apolog. cap. 17. Wolf. bibl. Hebr. p. 346.

Eadem de HENOCHO fabula agitur, cui triginta & amplius scripta quidam tribuunt, (1) suoque adhuc tempore tractatum ejus de *rebus divinis in Æthiopia* magno fuisse in pretio *Vignerius* (2) testatur. Ne de omnibus illis dicam; est liber fictitius, qui adscribitur *Enoch* continens fabulosam narrationem de *stellis quindecim earum, herbis & characteribus lapidibusque*, per quam vanissimam scientiam ut cæteri curiosa promittit. Ex cujus principio auctoris stultitia cognoscitur. Incipit enim sic: *Ego Enoch, tanquam unus ex Philosophis & Prophetis propono gratiam Messiae, qui post me venturus est.* (3)

Noachus. Eodem [filio] NOACHUM ei commitem addunt, communem generis humani restauratorem, cui non solum *pseudo Berofus* librum de *secretis rerum naturalium* tribuit, sed alii itidem librum de *magia naturali* adscribunt, quem *Chamus* ipsi surripuerit, & *Chamus*, filio *Mizraim* tradiderit. (4) CHAMUM autem artis Telesmaticæ auctorem a quibusdam haberi supra monuimus, quam accepisse a filiis *Cain* & in æneis tabulis tradidisse posteris *Rabbini* autumant. (5) Hodienum circumfertur talis liber impostorum

(1) Pfeiffer de Henoch, cap. 4. Herbelot in bibl. orient. pag. 310.

(2) Vigner. de cifris pag. 288.

(3) Trithem. in antipal. malefic.

(4) Fabric. in cod. pseudepigr. V.T. pag. 263.

(5) Kircher. Oedip. Ægypt. tom. I. pag. 84. & 245.

rum nequitia. (1) Qua ABRAHAMUM virum sanctissimum huc trahunt & librum *Massichtan* composuisse ferunt, in quo tradiderit omnes modos *magiae* & effectus ejus per patientiam immundorum spirituum, quemadmodum librum *Jeziræ* de nominibus sanctis. (2) Atqui hoc scriptum non esse *Abrahami*, sed *R. Akibæ* doctis notum est. Eundem apud *Sabæos* aperta cista *Adami* invenisse (3) ejus libros, item libros *Sethi* & *Edris* credat, qui velit. Impium sane viro optimo quicquam magici tribuere, nisi per magiam intelligant occultam sed solidam sapientiam.

Libentissime huc etiam referrent *Moyfes*. MOYSEN, Divinum Legislatorem, quem Magis annumerarunt gentiles, annulos amoris & odii confecisse tradit *Iosephus* & alii; serpentem æneum astrologica virtute mirabilem erexisse contendunt, & habent Judæi librum de certaminibus *magorum* cum *Moyse* admodum curiosum, quem simul ac ejus copiam nancisceretur edere cogitabat *Gilber-*

D 4

tus

(1) Cichus ad Sphæram de Sacrobosc. Lambec. in prod histor. literar. pag. 13. Sixt. senens. biblioth. sacr. libr. II. Bochart in Geogr. S. part. I. libr. IV. cap. I.

(2) Fabric. in cod. pseudep. V. Test. Epiphan. de hæres. Sethian. Wolf. bibl. Hebr. pag. 23.

(3) Stanley in philos. orient. libr. III. cap. 2. & 3. Braun. in select. sacr. pag. 572.

tus Gaulminus, (1) ipsi tamen peculiare scriptum tribuere erubescunt & ii quibus.

Sanguinis in facie vix haeret gutta

Salomon. Eo majore contentione SALO-

MONIS filii *Davidis* præclarum nomen ad se trahunt, de quo communis fama percrebuit, magia illicita, ut idololatria, vitam antea integerrimam commaculasse, easque nequitias scripto consignatas posteris reliquisse, plurima sane ipsius nomine veniunt opuscula, quorum tredecim indicavit *Naudæus*, (2) plures *Cl. Fabritius* (3) utrisque, si res tanti videbitur, addere liceat spicilegium. Non quidem nuper conficta est fabula, sed jam *Iosephus* (4) incantationes composuisse indicat, quibus morbi pellantur, Dæmonesque ejecerit *Eleazarus* præsentem *Vespasiano*. Scripti *Salomonis* de adjurationibus Dæmonum inter Christianos meminit *Origines* (5) nec non *Mich. Glycas*, (6) & *Nicetas Choniates*, qui *Aaronem* Magum apud *Manuelem Comnenum* Imp. eo produxisse legiones Dæmonum narrat. Sic *Nicolaus Eymericus* (8) tempore

(1) Gaulmin. in not. ad vit. Mosis libr. I. cap. I.

(2) Naudæus in apolog.

(3) Fabric. in cod. pseudep. V. Test. Scip. Sgambatus in Archiv. V. T. pag. 524.

(4) Joseph. antiqv. judaic. libr. VIII. cap. 2. Cedren. in compend. histor.

(5) Origen. in Matth. sermon, 35.

(6) Glycas annal. part. 2. pag. 183.

(7) Nic. Choniates, libr. IV. cap. 7. pag. 160.

(8) Eymeric, in direct. inquisit. part. 2. quæst. 28

pore *Innocentii Vi.* testatur publice damnatum & comburi factum quendam magnum & grossum librum Dæmonum invocationum in septem partes distinctum, qui intitulatur: liber *Salomonis* in quo erant scripta sacrificia, orationes, oblationes & nefaria quamplurima fieri Dæmonibus solita. Famigeratissima omnium est ipsius *clavicula secretorum* in ipsius sepulchro, ut fingunt reperta, liber *Gelasii* decreto jam olim damnatus. Hunc Judæi & Arabes in *Hispania* suis posteris hæreditario jure olim relinquebant & per eum mira quædam & incredibilia operabantur. Sed quotquot inveniri potuerunt exemplaria justissime flammis inquit *Delrio* (1) inquisitores fidei concremarunt, & utinam ultimum exemplar nacti fuissent, non toties in abditis Bibliothecarum scriniis compareret (2) *Hebraea* lingua, qua scripta fertur, inventu difficilis, *Latina* passim in MSS. habetur, mutila & Christiani cujusdam superstitiosi manu interpolata aliquando etiam impressa est. *Hispanicam* versionem curavit *Gio Picatrix*, *Italicam* *Abrahamus Colornus* Mantuanus, ex qua manavit *Gallica*. Germanica etiam lingua *Francos.* apud *Lupium* 1686 in quarto prodit. (3) Sed non est vera *Clavicula*, sed potius

D s

tius

(1) *Del Rio* disquisit. magic. libr. II. quæst. 3. pag. 98.

(2) *Rabb. Kimchi* ad 3 Regus cap. 4. *Pinida* in vita *Salom.* catalog. MSS. Angl. & Hibern. n. 6544. & tom. 2. n. 3602. & 6365.

(3) *Conlect.* libror. rarior. Fasciculo IV.

tius *Paracelsi* Theosophiæ pneumaticæ compendium. Inscribitur quoque *Ioannis Camuclis a Lobkowitz* commentarius in *Trithemii* Steganographiam Clavicula Salomonis (1) Nihil vero negotii habet cum illis de quibus loquimur quisquiliis, in quibus aliquando mille imperialium pretium impenderunt nimis creduli magnates. Porro sub *Salomonis* nomine feruntur libri *Razael*, qui duplex est minor & major, uterque Cabalisticus & Magicus, (2) continens nomina angelorum & spirituum & docet quomodo tam boni quam mali sint conciliandi, quomodo cum Sole & Luna loquendum, & morbi averruncandi, incipit: Dixit Salomon gloria & laus cum multa honore sit Domino. Nuper clam typis exscriptus est. *Amstelodami* Hebraice, Germanicam versionem apud L. H. aliquando vidi. Est & liber *Schemhamphoras*, seu *Semiphoras* Salomonis Regis, (3) quo gloriantur nugi venduli, diversus ab eo quem hoc titulo Germanice edidit *Lupius*. Est & alius quidam, qui inscribitur *Almadel Salomonis*, qui explicit apud *Fabricium* (4) *Sanctum Almadel Salomonis de secretis secretorum & XII. altitudinibus cæli datis ab*

(1) Colon. 1635. in 4.

(2) Trithem. in antip. malef. Reuchlin de Cabal. & verbo minf. libr. 1. cap. 18. Buxtorf. in bibl. Rabbin. pag. 408. Wolf. bibl. Hebr. pag. 112.

(3) Gerson in astrolog. Theolog. in fin. Trith. 1. ca. Gesner. pandect. libr. 10. i. Tit. 6.

(4) Fabric. in cod. pseudep. V. T. Trithem. in antip. malefie.

ab angelo Salomoni Regi Jerusalem scriptum & completum per me Joannem de Flexia A.D. 1435. d. 23. Februar. Hodie circumfertur liber iste cum MS. Commentario celebr. Rabbi Mazan & inscribitur: magia cœlestis, docens modum conversandi cum angelis. Cui præmittitur commentatoris vita, qui se Principis Tartariæ filium fingit, qui ex ipsius domo profugus primum ad Judæos mox ad Christianos transierit, apud quos 1684. octogenario major obiit. Fertur etiam impius liber Sapiencia inscriptus, quem eructavit orcus. (1) Est & liber Lamena, (2) qui incipit: Salomon Rex prudentissimus, & alius de officiis spirituum (3) & alius Vinculum Spirituum (4) cujus initium: de vinculo spirituum non est silendum,, alii vocant balthum Salomonis, aut cingulum, quo titulo vidi ligamentum ex Pergameno aliquot ulnarum, ex una parte periaptis & sigillis magicis impletum, ex altera parte verbis obscuris & mysterioris. (5) Habere sane Magos incantationis species θεομὸς δαίων, seu vinculum Deorum & Demonum, cujus autorem Salomonem Judæi perhibeant, Ægyptii vero Iamnem & Iambrem observat Gaulminus, (6) qui de illa mul-

(1) Braun. in select. sacr. pag. 574.

(2) Trithm. in antipol. lib. I.

(3)

(4)

(5)

Catal. MSS. Angl. & Hibern. n. 3550.

(6)

Gaulmin. in not. ad vit. Mos. libr. II. cap. 9. pag. 339.

multa diximus inquit ad libellum *de throno Salomonis*, sive *Æthiopicam fabulam*, quam his diebus in venatione Latinam fecimus, cujus autor *R. Abraham Sason*, (1) *Libri caballistici*, qui *thalamus Salomonis* dicitur, autor *Salomon filius Abrahami Algasi*. (2) Huc veniunt libri *de tribus figuris spirituum*, *de novem candelariis*, *candelabrum magicum*, (3) *MS. Hebraicum*, auctum a *Makzan*. *Libri sacer* (4) *Salomonis*, *liber emptio*, seu *de officiis spirituum*, & *Principibus & Regibus Dæmonum*, qui cogi possunt divina virtute & humana, quem edidit *Ioannes Wierus* & *Pseudomonarchiam Dæmonum* inferipsit. *magia naturalis*, & *secreti secretorum* liber *MS. prohibitus* in indice expurgatorio Hispanico de Anno 1640. Ejusdem commatis sunt quædam experimenta, quæ *Salomon Rex composuit ad amorem & impetrationem* cujusdam excellentissimæ Reginæ. (5) *Salomonis Regis Hebræorum arcana*. *Superstitiosa* (6) *contradictio* (7) & *testamentum*. (8) *Cabala*, quæ nomen ejus præ se fert, est *Salomonis* cujusdam *trimosini*, de qua-

tuor

(1) Bartolocc. tom. I. pag. 42. Buxtorf in bibl. p. 316.

(2) Wolf. bibl. Hebræa pag. 108. & 1046. 1035.

(3) Trithem. in antipal. malefic. libr. I.

(4) Catalog. MSS. Angl. n. 6370.

(5) Cat. MSS. Angl. tom. II. n. 8942.

(6) Lambec. comment. libr. I. pag. 92. Nessel. bibl. Vindob. part. 4. pag. 104.

(7) Sixt. senens. bibl. sacr. libr. II. pag. 131. voc. Salomon.

(8) Leo Allat de Græcor. opinionation. n. 21. pag. 163. Gaulmin. ad Psell. pag. 13. 21. 25. 106. 131.

tuor Magitis seu spiritibus astralibus. De libris divinatoriis vero *Hydromantia*, *Geomantia*, *somniorum interpretatione* & *speculo univ ersali*, qui ipsius nomen in fronte ferunt, in *Bibliotheca fatidica* aliquando dicendi erit occasio. De *herbario* ipsius atque de *gemmis* scripto dicam inferius. Eidem tribuitur *ars notoria*, quam alii *Paulinam* vocant, & ad *Paulum Apostolum* inepte referunt, alii ad *Salomonem*. In hac arte, qua omnium scientiarum apicem per orationes & lustrationes venantur, est liber *Gemeliot Salomonis*, sive artis Dei & triumphales orationes liberalium artium continet, qui citatur ab *Apollonio* in hujus argumenti libello apud *Aprippam* & extitit in musæo *Æliæ Asmole*, cujus codices Academia Oxoniensi legavit. *Apollonii* autem MS. erat apud *Henricum Jones*, (1) Nostrum argumentum proxime spectant *verba medicinalia* ipsius (2) Fuit enim *Salomonis* liber remedium cuiusvis morbi vestibulo templi incisus. Eum refellit *Ezechias*, quod populus neglecto Deo nec invocato sanationem inde malorum peteret. Hunc astrologorum figuras & telesmata continuisse putat *maimonides*. (3) *Sigilla* ejus & *imagines cælestes*, quas *Cæsaris Longini* nomine edidit *Goclenius*: reperiuntur etiam apud *Camillum Leonardum Salomonis* librum de *umbris idearum*

(1) Catal. MSS. Angl. n. 8277. tom. II. 7018. & 8451.

(2) Ceddren. in compend. histor.

(3) Wolf bibl. Hebr. pag. 1049. Svidas voc. Ezech. le Clerc. histor. de la Medecin. part. I. libr. II. cap. 3. pag. 77.

rum citat *Chicus Esculanus* (1) in quo appellationes, significationes & definitiones axium, polorum, circulorum atque aliarum Astronomicae. Sphaerae partium, ad Magiam transferuntur. Ejus de *influentia Planetarum* opus (2) & *luna tabula* (3) in MSS. codicibus reperiuntur, nec non liber *pentaculorum & anulorum*, (4) qui Telesticæ artis tradunt mysteria, quæ didicisse a mulierculis *Ægyptiacis* opinantur.

Apud Ægyptios.

ÆGYPTIOS enim diximus, hisce rebus diligentissimam adhibuisse curam, quibus cum miscuerint religionem, ita ut maxima ejus pars iis constaret, merito hic locum nanciscitur *liber ceremoniarum*, quem ex antiquis *Ægyptiorum* relationibus cœlitus attulit accipiter, puniceo circumligatum filo, ceremonias omnes continentem (5)

Hermes.

Hunc iis notum fecit, seu potius tradidit HERMES ille *trismegistus* sacer *Osyridis* notarius, quem ut Deum veneratur antiquitas: Sed ipsius facta mavult posteros credere quam scire. Quis enim fuerit, hæret in explicata quæstio & *Romanorum* illud obtinet: *Non liquet*. Ipse primus, ut ferunt, communem loquelam articulatim distinxit, literas invenit, Deorum cultus & sacrificia ordi-

(1) Chicus ad Sphaer. de Sacrobosc.

(2) Catal. MSS. angl. n. 7611.

(3) Thomasin. in biblioth. Patav. MSS.

(4) Trithem. in antip. malef. Catal. MSS. angl. n. 8260.

(5) Diodor. Sicul.

ordinavit, distributam astrorum seriem vocumque harmonias & naturas princeps observavit, singulaque inventa scripto nepotibus tradidit. Veluti de ipsius XLII. sacris voluminibus egregie differit *Clemens Alexandrinus*, (1) plura autem & innumera scripta ipsi tribuit *Firmicus*: Mercurius inquit *Ægyptius* conscripserat viginti millia voluminum, de variis substantiis & principiis & potestatum ordinibus cœlestium: quæ aliæ atque aliæ traditæ fuerant, in quibus Astrologia & Theologia *Ægyptiorum* explicabantur. (2) Eorum partem constat *Hieroglyphicis* notis in obeliscis & columnis fuisse conservatam, ex quibus in sacrariis *Sain* inventis Regi *Ammoni* multa cognitu dignissima exposuit olim *Bytis* Prophetæ, (3) ut ante eum fecerat *Hermes* secundus, *Agathodæmonis* filius. (4) Successu tamen temporis ejus opiniones mire sunt a discipulis depravatæ, qui eas quomodocunque pro ingenii modulo Græcorum Philosophiæ aptare consueverant, quod fecerunt *Hermæus*, *Didymus*, *Arius* Megapolitanus, *Evanthus* & *Seleucus* Alexandrinus. (5) Id cum probaretur indoctis placeretque celeberrimum nomen, & antiquitatis honos, tandem corripuerunt eum

ne-

(1) Clem. libr. V. Stromat.

(2) Diodor. Sic. libr. I. cap. 16. biblioth. Lomeyer de biblioth. Lambec. in prodr. histor. libr. pag. 135. Fabric. in bibl. Græc. tom. I.

(3) Jamblich. de myster. Ægypt. sect. 8. cap. 5. p. 161.

(4) Syncell. chron. pag. 40.

(5) Fabric. bibl. Græc. libr. I. cap. II. pag. 77.

nebulones, qui tam frivola & vana ipsi supposuerunt, ut quæ hodierno die ejus nomine inveniuntur scripta, sint nullius pretii, & vix ut legantur digna. Hujus commatis liber est, qui ei adscribitur *Kyrannidum*, sive *Kiranni Kirannides* opus & re & titulo tenebricosum, de quo celebres sunt doctorum opiniones: Editoris *Rivini*, qui *Kiranni* nomen a *Cyri* Persarum Regis deducit & *Kirannides* esse dictos autumat, quod chartarum aliarum quasi Reginæ sint. Alia, *Barthii* (1) alia quæ obtinet *thomæ Reinesii* (2) sententia est *Kirannides* nihil aliud notare docentis, quam collectionem & Silvam, qualem in *re medica* dedit *Dioscorides* & *Oribasius* (3) Medicus tempore *Juliani* Libris IV. absolvitur I. de XXIV. gemmis & herbis agit, deque amuletorum & periaptorum compositione exinde petita. Secundus de XL. animalibus Tertius de avibus XLIV. Quartus de LXXIV. piscibus eorumque viribus medicamentosis. Sed tres tantum autoris cujuscunque sunt. Primus qui *archaicus* vocatur aut *Harpocratonis* aut ex ejus & *Kyran*ni scriptis mixtus est. Liber sane ob *Harpocratonem* commendabilior, quem magni faciunt docti ob *Lexicon. X. Rhetorum*. Notat quidem *Iacobus Pamelius* hujus scriptoris commentarium extare *τῇ Φυσικῶν δυνάμεων* Romæ in Vaticana, qui titulus nostro libro non male con-

(1) Barth. adversar. libr. XI. cap. 16.

(2) Reines. var. lection. libr. I cap. 2. & libr. III. c. 15.

(3) Phol. biblioth. cod. 217.

convenit. Sed negat *Philippus Jacobus Maussac* in dissertatione critica ad X. Rhetorum Lexicon ubi de *Harpocratonibus* accurate inquit. Hujus libri MS. Græcum erat in bibliotheca scorialensi. (1) Aliud MS. in Anglia habebat *Franciscus Bernardus*, & tractatum inde extractum *Hans Sloane*. (2) Habuerunt itidem *Gaulminus* & *Car: du Fresne*. Inter Germanos *Henricus Ellenbergerus*, M.D. *Andrea Rivino* ejus copiam fecit, (3) qui Latine edidit. Versio Græca sub *Constantino Manuele* 1168. facta creditur: Licet eam antiquiorem *Reinesius* velit, quod *Olympiodorus* Theodosiani ævi scriptor, ejus jam meminerit. Latinam versionem curavit quidam *Ra Paut* vocatur, quam docti vulgo *Gerardo Cremonensi* tribuunt. Extant etiam in hunc *Rhyakini* in barbarum autorem barbaræ coronides. Hunc librum sæpius optarerat *Reinesius* inspicere, avidissimoque sectabatur studio, sed cum vidert immanem ejus spei fucum esse factum, publice testabatur, nihil continere, nisi aniles fabulas, impiasque nugas. Movebat bilem hæc ingenuitas editori, qui sententiam *Reinesii* & totum variarum lectionum opus exulcerato corripiebat animo, cui amplissimam apologiam opposuit adversarius, in qua *Kirannidas* nostros false perstringit. Feruntur & alia sub *Hermetis* nomine: *Imaginum conficiendarum ratio* per singulas

E

gulas

(1) Vide catalog. bibl. MS. ex commun. Cl. Keitzeri.

(2) Catal. MSS. Angliæ tom. II. n. 3650. & 8887.

(3) Barth. l. c.

gulas horas noctis & *quadripartitum* de XV. stellis fixis XV. lapidibus pretiosis totidemque herbis & confectis inde imaginibus, ex quibus imagines magicas, quas edidit, descripsit *Goclenius*. (1) Utrumque ex Latina in Gallicam linguam transtulit *Huetus* Belga bonarum, ut se scribit, artium magister. Aliud MS. de VII. stellis, VII. herbis, VII. characteribus *Norimbergæ* servat Ill. *Georg. Thomasi* bibliotheca. (2) Multi hujusmodi ei tribuuntur.

Imaginum & præstigiary libri.

De annulis Liber I.

De charactere lib. I.

De Sigillis lib. I.

De Sole lib. I.

De Imaginibus Martis lib. I.

De Imaginibus Saturni lib. I.

De Septem annulis Planetarum.

De confectiõibus ad capicrada animalia Sylvestria. (3)

Sed recte his subjicit in continuatione *Gesneri Simlerus* esse alterius cujuscunque *Ægyptii*, *Platonis* ut se dicebat discipuli, qui *Hermētis* nomine superbiat ut *Graculus* *Æsopi* pavonum plumis. Eidem tribuitur liber *Alchorat*, (4) liber *Secretorum* & liber occultus Ange-
li-

(1) *Goclen.* de unquent. armar.

(2) *Mehlführ.* ad *Almeloven.* bibl. latent.

(3) *Gesnerus* in bibliothec.

(4) *Albert. M.* de herb. & lapidib. pag. 185. edit. *Rivini.*

licus, (1) quem fingunt ante diluvium a tribus angelis compositum, & incipit. *Hic est liber magnus atque secretus.* Continet autem sub 28. mansionibus Lunæ & 2. signis Zodiaci multa conficta & vana nomina angelorum, duodecim altitudinum & quicquid curiositas humana concupiscere possit, audacter more aliorum ribaldorum pollicetur. De Chymicis & fatidicis ejus scriptis, nec non Asclepio & Pæmandro differui alibi.

Possem hic in partes vocare, quæ *Jamnes* & sub JAMNIS & JAMBRIS nomi- *Jambres.* nibus feruntur pseudepigrapha, (2) a Gelasio Pontifice damnata, (3) ut *Phylacteria* omnia quæ non Angelorum sed Dæmonum magis arte conscripta. Possem *Ægyptiorum* Medicos, quos *Alyptes* vocabat *Hadrianus*, (4) citare, qui carminibus & periaptis, medelam populo se afferre propalabant, nisi longa oratione vestram provocarem patientiam.

Fuere quidem *Ægyptii* hujusmodi libri ad expellandos & averruncandos Dæmones multi, ut testantur *Lucianus* (5) & *Apulejus*. (6) De opertis adyti inquit profert quosdam libros,

E 2

bro,

(1) Trithem. in antip. malefic.

(2) Fabric. in cod. pseudepigr. V. T.

(3) Van Dale de Anslea cap. I. pag. 7.

(4) Vopisc. in saturnin. cap. 7. & 8. cum not. Salmas. & Casaub.

(5) Lucian. in philopseud.

(6) Apulej. libr. II. melamorph.

broſ ignotis literis prænotatos partim figuris hujuscemodi animalium concepti ſermonis compendioſa verba ſuggerentes, partim nodofis & in modum rotæ tortuoſis capreolatimque condenſis apicibus, a curioſitate profanorum lectione munita. Et *Serapis & Necepsus.* SERAPIS edidit Symbola, (1) quibus Dæmones expellerentur, & docuit, quomodo iidem aſſumptis brutorum figuris inſidientur homines. *Quique Magos docuit myſteria vana NECEPSUS.* (2) Hæc enim myſteria non tam de divinatione Astrologica, quam ei arti annexis, qualia ſunt teſtica, interpretatur *Marſhamus.* (3) Et *Jachen.* JACHEN Ægyptius vir Deo charus, & ad multa utilis ſub *Senge* Ægyptiorum Rege fuit & *Amuletorum*, & incantationum remedia accurate ſcripſit. In doloribus curandis ſummus artifex qui peſtem exſtinxit & impetum illum igneum mitigavit, qui ſub primum ortum caniculæ ſentitur. Quamobrem etiam ſumptuoſe ſepultus eſt. Eſi quando publicus morbus graſſabatur, ad fanum hujus ſacerdotes euntes, ſacris rite peractis, ex ejus ara ignem accendentes & pyras per urbem & aeris foetidi corruptricem illam lucem ſuperantes, hunc morbum igne reſtinguebant. (4)

Apud

(1) Agripp. occult. philoſoph. libri III. cap. 64. p. 403.

(2) Juvenal. Sat. 6.

(3) Marſham in canon. Chronic.

(4) Syriac.

Apud CHALDÆOS & PER- *Apud Chal-*
 SAS inclyti floruerunt *Magi*, quo- *deos Zoroa-*
 rum Princeps & autor fuit ZO- *ster.*
 ROASTER, ut inter autores convenit. (1)
 Sed unus hic fuerit, an postea plures, non
 satis constat. Alii *Babylonium* habent, alii
Bactrianum, *Pamphiliū*, *Proconesium*, *Persa-*
Medum, alii *Palestinum*, imo *Chinensem*, alii,
 quod mirum videbitur, *Europæum*. Quisquis
 ille, historia sane ipsius mille fascioliis est in-
 voluta & insignibus ornata conjecturis. Vi-
 cies centum millia versuum condidisse fertur,
 quos indicibus voluminum ejus positis expla-
 navit *Hermippus*, is qui de tota arte magica
 diligentissime scripsit; (2) Quæ omnino
 hujus fuerunt loci, sive *Theogoniam* Magorum
 specto, quam esse incantationum efficacissi-
 mam observat *Herodotus*, (3) sive *sapientiam*
Zoroastris, quam in verbis quibusdam divinis
 constituisse, quibus morbi & animi & corpo-
 ris curari possint, putat *Ficinus*. (4) Scripsit
de religione & sacris ritibus, quorsum spectant
Apuleji verba: (5) Cur mihi non nosce liceat
 vel *Zamolxis* bona verba vel *Zoroastris* sacerdo-
 tia. Ejus mentionem facit *Eusebius*, (6) &
 Zoroastreos susurros in Sacris commemorat

E 3

Præ-

(1) Plin. lib. XXX. cap. I. histor. natur. Justin. lib. I. c. I.
 Augustin. de C. D. lib. XXI. c. 14. Oros. lib. I. c. 4.

(2) Lært. in proamio, Plin. l. cit.

(3) Herodot. libr. I. c. 90.

(4) Ficin. in argument. Cratybi & apolog. Platonis.

(5) Apulej. in apolog.

(6) Voss. de Hist. Græc. libr. III. in fin.

Prudentius. (1) Posterioribus quoque temporibus illius librum *Memlecheti Halaad* inscriptum sive regnum Dei religiosissimos Persarum continuo manibus terere solitos *Hama-balzel* (2) testatur. Tribuuntur præterea ipsi *oracula magica*, *Apocalypseos* libri, quibus gloriabantur *Gnostici* & qui *Prodici* hæresin sequebantur.

De natura Libri IV.

De pretiosis lapidibus lib. I.

Predictionum ex inspectione stellarum libri V. (3)

De Somniis eorumque interpretatione

De Canicula ortu, & præcognitione eorum, quæ ex iis contingere possunt.

De quibus in *bibliotheca fatidica* differemus aliquando. Ejus nomen itidem ferunt libri *de re rustica*, quos præter *Plinium* (4) *Constantinus Imp.* in *Geoponicis* citat, & quædam fragmenta illis inserit; sed quomodo antiquissimus ille vates ad *Hesiodi* & *Aristotelis* auctoritatem provocare poterit? Nostrum scopum propius tangunt opera *magica*, quæ ei adscribit autor recognitionum *Petri Apostoli*, sub nomine *Clementis Romani* ex translatione *Rufini* latine editi. Volumen *Magicum* & monstrosum, in quo explicantur ritus ma-

(1) Prudent. advers. Judæos.

(2) Gaffarel. curiosit. inaudit. Part. 2. c. 2. p. 58.

(3) Svidas.

(4) Plin. histor. natur. libr. 18. c. 24. p. 475.

magorum & scientiæ citat *Elmacinus* (1) veluti & aliud MS. de characteribus magicis *Zoroastre* in bibliotheca Florentina S. Mariæ olim extitisse observat *Spachius* (2) Fuit etiam fragmentum *Magiæ Zoroastris* Græce scriptum (si titulo fidem habere oporteret) olim apud *Cælium Calcagninum*, (3) quo naturæ vis & majestas plantis & animalibus insita cognosci poterat, cujus rationem afferre non facile est. De *Zoroastre* scripsit olim *Antisthenes*, (quod tamen opus alii *Aristoteli*, alii *Rhodoni* adscripserunt, (4) & legi possunt *Franciscus Patritius*, *Joannes Jessenius*, *Jo. Henric. Ursinus*, *Sneiderus* aliique. *Eduardus Procokius*, qui vitam ejus ex *Abulseda* aliisque diligenter collegit, & *Thomas Hyde*, de religione Persarum.

Dum vero *Zoroastris* enarro fata, non animus est discipulorum, quam possem, simili modo subjungere, & *Apuscorum* & *Zaratum* Medos, *Babyloniumque Marmaridium*, & *Arabem Hippocum*, *Assyrium vero Zarmocenidam*, quorum nulla extant monumenta, commemorare, aut *Osthanem*, qui primus de ea, ut equidem invenit *Plinius* (5) commentatus est. Et ut *Histaspes*,
E 4 *Astram-*

(1) *Elmac.* in histor. Arabic. ap. *Hottinger*.

(2) *Spachrus* in *Nomenclat. philos.*

(3) *Calcagnin.* libr. III. epist. 3.

(4) *Suid.* *Plin.* libr. XXX. cap. I. *Laert.* in proœmio.

(5) *Plin.* histor. natur. libr. XXX. cap. I. *Fabric.* *Bibl. Græc.* libr. I. cap. 4. p. 25.

Astrampsychos Gobrias & Pazatas ; aut *Apolonicem Captidenem*, & *Dardanum* e Phœnicia, cujus volumina ex sepulchro ejus petita, illustravit *Democritus* (1) ex ejusque disciplina suos edidit commentarios ; aut *Xantum Candaulæ* Lydi filium, qui scripsit *Magica*, (2) aut *Battiadem & Campestem*, (3) qui plerique pessimis dediti fuerunt artibus ; ut post modum *Manes Persa*, cujus libri *Erzenck* figuris Magicis & astrologicis & propheticis impleti pictique in *China & Persia* celeberrimi, meminit *Herbelatius*. (4) Jungi possunt *Theodori Mopsuestæ* de Persarum Magia Libri III. ex *Photii Bibliotheca*. (5)

Apud Græcos Inter GRÆCOS præcipuum locum cum meretur fatalis *Messeniorum opera sacra*. *Messeniorum* urna, sive *operta* quædam *sacra* quæ si abolerentur funditus impofterum omne tempus *Messenem* occasurum : Sin conservata illa fuissent, redivivum olim imperium ex ipsis ruinis erupturum, *Lyci Pandionis* filii vaticiniis prædictum fuerat ; Id cum non ignoraret *Aristomenes* noctu clam egressus, in maxime devia ac deserta *Ithomes* parte, sacra ea defodit *Jovi Ithomatae* & Diis cæteris, quorum ope
ad

(1) Ammian. Marc. lib. XXIII. Laert. in proœm. Stanley philos. orient. lib. II. cap. 2.

(2) Clemens Strom. lib. III. p. 431. Meurs. ad Hesych. pag. 174.

(3) Tertull. de anim. Turneb. adversar. lib. XXVI. cap. 21.

(4) Herbel. biblioth. orient. p. 317.

(5) Phot. biblioth. cod. 81.

ad eum diem *Messeniorum* res steterat, ratus curæ fore, ut incolume depositum servaretur, neque omnino id in Lacedæmoniorum potestatem veniret; quod jam solum ad posteritatis temporis spem *Messenici* nominis reliquiae haberent. Cum vero postmodum *Messeniorum* res restitueret *Epaminondas* Epiteli *Æschini* filio, quem *Argivi* delegerant, qui & suis præesset copiis, & *Messenem* restitueret, nocturnum visum denunciavit, ut quo loco in *Itbome* hederam *Ciliciam* (*σμίλακα* Græci vocant) & myrtam vidisset, humum inter eas stirpes mediam fodiens, anum æreo clausum thalamo, jam graviter affectam, & prope inter mortuam eximeret. *Epiteles* ubi primum illuxit, ad eum qui circumscriptus fuerat locum veniens, æneam urnulam, effosa terra offendit, hanc ille ad *Epaminondam* detulit: cui cum somnii imaginem exposuisset sui, iussit ille amoto operculo, quid in ea reconditum esset intueri. Ille sacris operatus, votisque ei Deo nuncupatis, a quo somnium extitisset, vasculum aperuit, in eo volumen repperit ex albo plumbo intenuissimas laminas parso, libri forma, in quo per scripta erant *magnarum Dearum initia*. Hæc illa fuit hydria, quam eo loco defoderat *Aristomenes*. (1)

Hic initiorum liber & telestica docuit & telesina fuit, quorum autores superius primis ut ajunt, digitis attigi, & jam amplissimus se

E 5

ape-

(1) Pausan. descript. Græc. lib. IV. cap. 130. pag. 235. & cap. 136. p. 247.

aperit dicendi campus. Erat enim in opertis adyti & arcanis sacris horum librorum Græcis festiva copia, de quibus vulgo nec fari licebat, quod per *expiationes* illas & *Lustrationes* suum stare imperium, malaque & morbos, averruncari, plerisque persuasum esset. Has *Orpheus*. ipsis tradidit ORPHEUS, qui carminum modulatione sacrorumque ritum institutis, & divinarum rerum interpretatione magnam apud Græcos gloriam adeptus est (1) Et quid illum valuisse credis? quem non animalia, sed res inanimavæ, (si vera est fabula) cum vellet, sequebantur. Sane fuit ipse summæ semper autoritatis, & divini aliquid in ipsius *hymnis* quæsitum est, quos *Lycomedæ* sive *Lycodrymidæ* (2) Sacris suis concinebant. Ac licet non deessent, qui quæ sub celebri ejus nomine ferebantur, ipsi adscribere nollent & Orphicum carmen ad *Cercopem*, aut *Theognetum* Thessalum referrent, triasmos ad *Jonem*, oracula & initia ad *Onomacritum*, Soteria ad *Timoclem* Syracusanum, aut *Perginum*, Milesium, crateras ad *Zopyrum*, Sessiones magnæ matris & bacchica ad *Niciam* Eleatem, Descensum ad inferos ad *Herodecum* Perinthium, Peplum & Rete ad *Zopyrum* Heracliotam aut *Brontinum*, (3) & sic de reliquis *De Sacrificiis divinationeque* libris. Etsi contende-

(1) Diodor. Sic. lib. I. c. 23. bibl.

(2) Pausan. Græc. lib. IX. cap. 305. pag. 537. cum notis Silburg p. 202.

(3) Suidas Heurn. barbar. philos. pag. 237.

deret *Jon* ipsum *Pythagoram* carmini cuidam nomen *Orphei* inscripsisse, (1) & *Epigenes* integrum de scriptis *Orpheo* tributis ederet Commentarium : (2) Illud tamen sibi imponi non patiebantur *Platonici* præsertim se quioris ævi, qui commentariis in ipsius operibus concinnandis, studio & diligentia inter se certabant *Syrianus* scilicet *Proclus*, *Jamblichus*, *Marinus* (3) qui magna contentione antiquo *Orpheo* Sacra carmina vindicant, quibus suffragatur *Jo. Picus* nimia forsan in his sapientia delirans, ut deliravit *Græcia* in *mysteriis* suis : quæcum *Orpheus* noster apud *Eleusinos* ad *Isidi* cultus imitationem instituta, *Cereris* dixisset, a *Cerere* se accepisse credi volebant. (4) De hoc ipsiusque sacris singulari Libro differuit olim *Apollonius Aphrodisiensis*, de scriptis nuper (5) *Fabricius*. (6)

Filium habuit **MUSÆUM** eodem nomine ob sacra instituta clarum, & nepotem **EUMOLPUM**, *Musæus Eumolpus alique.* qui initia *Cereris*, & initia filiabus tradita, tribus millibus versuum apud *Athenienses* scripsit, (7) quod **MELAMPODEM** etiam fecisse, **DARDANUM**, **ÆTIONEM** & **MIDAM**

(1) Laert. in vit. Pythagor.

(2) Fabric. bibl. Græc. lib. 1. cap. 9. p. 119.

(3) Marin. in vit. Procli.

(4) Picus in Quæst. Orphic.

(5) Theodor. in libr. Græcan, affectior.

(6) Fabric. l. c. p. 122.

(7) Suidas.

DAM *Phrygem* observat *Clemens Alexandri-*
nus. (1)

Ab his acceperunt reliquarum gentium
Duces & ex *Eleusinia* Messeniis attulit CALL-
CON *Clini* filius & restaurarunt aliquando
LYCUS, & METHAPUS *Atheniensis* initio-
rum orgionumque & cujusvismodi sacrorum
designator, (2) qualis tempore *Solonis* EPI-
MENIDES *Phæstius* fuit, homo Diis charus,
& rerum divinarum peritus, eaque sapientia,
quæ afflatum Numinis requirit, & in initia-
tionibus consistit; (3) quem ejus temporis
homines filium Nymphæ *Baltes*, & novum
Curetem vocabant, ob mirificas artes, quibus
bellum Persicum per idoneum tempus retar-
dasse credebant. Hic cum multas civitates &
Atheniensium urbem peste laborantem expias-
set & *Theogoniam* & de sacrificiis opus, oracula,
mysteria, *carmina lustralia* & *piacularia*, alia-
que multa edidisset & verendarum Dearum
fanum ædificasset, ut ait *Lobon Argirus* apud
Creenses (4) naturæ debitum persolvit.

Pythagoras Hujus æmuli & sectatores fue-
Empedocles. runt Philosophi PYTHAGORAS,
& EMPEDOCLES, præsertim
prior illorum in cujus doctrina plurima sunt
Telesticæ artis indicia, quam per tot Sæcula di-
scipuli tanta diligentia conservarunt. Notum
vobis

(1) *Clemens* in protreptic.

(2) *Pausan.* Græc. lib. IV. c. 3. p. 202.

(3) *Plutarch.* in vit. *Solon.* c. 16.

(4) *Laert.* in vit. *Fabris.* bibl. Græc. lib. I. c. 6. p. 37.

vobis æque ac mihi, quid de his in ipsius vita dictum sit, quam innumeri autores summa & assidua cura posteris tradiderint. Sane tanta fuit ipsius sapientiæ fama, ut cum ex oraculi responso, & sapientissimo & fortissimo Græcorum (1) a Romanis Statua deberetur, *Pythagoræ & Alcibiadi*, huic fortitudinis, illi sapientiæ nomine id contigerit, etiamsi *Socrates* ab oraculo sapientissimus esset renunciatus. Scripsit de *natura*, de *Diis sacros Sermones*, quorum initium:

*O Juvenes tacita colite hæc pia sacra quiete.
De anima præterea, de pietate de herbis magicis,
Præcognitiones, Arithmeticam & alia.*

Quæ longius nos a scopo ducerent, qui brevitati litamus.

Non ergo commemorabo VO- *Et alii sa-*
BISamplo sermonis discursu aut ME- *crorum in-*
LANTHIUM de *mysteriis*, aut (2) *terpretes.*
STESIMBROTUM *Thasium*, & NEANTEM
Cizycenum, (3) aut qui alio nomine ex ultima antiquitate hic citari possent. MEDEÆ tantum carmina adjiciam telestica, quibus adventorum aram nocte una quotannis arcanis quibusdam ad quatuor foveas appositis sacerdos placabat ventos. (4)

Næ-

(1) Plin. histor. natur. lib. XXXIV. c. 6.

(2) Hofmann. voc. Eleusin. Fabric. bibl. Græc. lib. I. cap. 16. p. 104.

(3) Voss. de Histor. Græc.

(4) Pausan. Græc. lib. II. cap. 55. p. 100.

Næniæ hæc videntur fuisse & agyrtarum nugæ, ut sunt reliqui *Græcorum* hujus argu-
Nugi ven- menti libelli, PLATONIS de vac-
duli Plato- ca (1) & institutionum activarum,
nis, Aristo- in quibus Hinnaccius alias Isaac fecit
telis, Ale- librum aggregationum, qui voca-
xandri a- tur *Augnempere*. Hujus farinæ sunt
liorumque ARISTOTELES liber *spiritualium*
nomnibus. operum & liber *Haistamchus* (2) de
Talismanibus, qui ei qualicunque fide tribuun-
 tur. Opus enim Magicon, quod *Laertius* (3)
 sub ejus nomine citat de *Zoroastre* tractans &
Magis, diversi fuit argumenti; cumque & il-
 lud *Pseudepigraphis* annumeret vitæ autor
Anonymus, alii *Rhodoni* aut *Antistheni* tribuant
 ut diximus, nullam hic parit verisimilitudi-
 nem. Quam omnino perdunt, dum ad
 ALEXANDRUM M. bellicosissimum Regem
 provocant, quod *speculum* & librum de *septem*
herbis septem Planetarum reliquerit: (4) qua-
 si ipsi tempus & locus fuisset, talium ineptia-
 rum. Sic ALEXANDRI *Aphrodisæi* libros
 de arte magica crepant. Quidni CELSI illius
Lucianei commentarios (5) de *Magorum arti-*
bus,

(1) Picus lib. l. contra Astrol. Trithem. in antip. malef. cap. 3.

(2) Trithem. in antipal. Stanley philos. orient. p. 121. edit. Cleric.

(3) Laert. in procem. cum not. Menag. Suid. voc. Antisthenes.

(4) Trithem. in antipal. Fabric. bibl. Græc. lib. III. c. 8. pag. 206. Naud. in apolog. c. 6, p. 66. Rivin. in procem. Kyrannid.

(5) Lucran. in pseudomant. p. 546.

bus, aut *THESSALI mysterium* ad *Hermem*, qui dicitur de *duodecim herbis*, *duodecim signis* attributis, nec eon *septem aliis herbis* per *septem alias stellas* scripsisse.

Quanta vero impudentia clarissimis hisce nominibus abutuntur, tanta impietate scoriæ & dehonestamenta generis humani, duicissimum *SALVATOREM* in partes vocant, cujus libros aliquot ad *Petrum & Paulum* olim ferebant, in quibus scripta erant summa totius *artis Magicæ*, ex cujus peritia *Christus*, dum viveret, tot tantaque miracula edidisset, quorum infaniam *Augustinus* (1) quatuor argumentis breviter, sed argute refellit.

De impietate in Salvatore nostrum.

I. Quod hi, qui tales se legisse libros affirmant, nunquam talia miracula, quamvis anxie conati, facere potuerint, qualia *Christum* de libris talibus fecisse dicunt.

II. Quod isti divino iudicio sic errent, ut eosdem libros afferant ad *Petrum & Paulum* tanquam epistolari titulo prænotatos; forte in talem errorem prolapsi, quod pluribus in locis simul eos cum *Christo* depictos viderint; cum tamen etiam pueris notum sit, *Paulum*, quam diu *Christus* in carne mortali vixit, neque *Christi* fuisse discipulum, neque familiarem, non igitur potuit libros, quos ante mortem

(1) *Augustin. de consens. Evangelist. lib. 1. c. 8. Hieron. ad Ezech. XIII. Fabric. in Cod. pseudep. N T. Sixtus Senens. in bibl. Sanct. lib. II. p. 84. Naud. in apolog. c. 2. p. 21.*

tem eum scripsisse dicunt ad *paulum* tanquam familiarissimum scribere, qui post ascensionem Domini cœpit tunc primum ejus esse discipulus.

III. Quod qui putant *Christum* magicis artibus tanta potuisse, & universum terrarum orbem in se unum convertisse, non animadvertunt, per magicas artes nequaquam fieri potuisse, ut *Christus*, antequam nasceretur, tot Prophetas divino spiritu impleret, qui talia eum facturum prænunciarent, qualia in orbe terrarum præsentia nunc videmus. Nam etsi magicis artibus fecisset, ut coleretur etiam mortuus: magus tamen esse non poterat antequam natus.

IV. Quia stulte credunt *Christum* composuisse libros, qui nihil unquam scripserit; sed tantum aliis de se scribenda reliquerit, ita exigente ipsius doctrinæ præstantissima sublimitate, quam non decebat atramento deletibili in caducis chartarum foliis vel in tabulis sensu carentibus scribi; Sed in vivis & sempiternis discipulorum suorum mentibus, stylo divini spiritus perpetuo duraturis insculpi. Unde etiam apud Ethnicos nobilissimi Philosophi *Pythagoras* & *Socrates* nihil literarum monumentis mandarunt, existimantes, invenisse se perfectissimum docendi modum, si præcepta bene | beateque vivendi non in paginis scripta, sed in animis auditorum suorum impressa relinquerent.

Mittamus impias nugas & illos *De magicis*
 improbatæ lectionis libros, quos *figmentis*
 protinus corrumpendos esse statuit *post N. C.*
Ulpianus (1) Neque de ZABULO, BAR-
 NABA *Cyprio* aut SIMONE *Mago* sermo sit,
 cujus libros commemorat *Dionysius*. (2) Ne-
 que de EPHESIORUM libris, quos cum sa-
 cris *Christi* initiarentur, flammis ultatricibus
 aboleverunt, (3) odio scilicet vanæ curiosi-
 tatis, quam sectati fuerant, quæ uberius *Joan-*
nes Quistorpius, (4) & *M. Andreas Siberus* (5)
 Academico more exposuerunt. Neque de
 HERMOGENE, qui *Jacobo* Apostolo ma-
 gnum librorum *magicorum* acervum ad com-
 burendum tradidit, (6) ut & illi Christiani
 faciunt, apud *Athanasium*. (7) Æternis sepul-
 ti jacebant in tenebris, cum illis lucifugarum
 quisquiliis, quæ S. CYPRIANO Carthagi-
 nensium Episcopo (8) JOANNI VII. HO-
 NORIO & LEONI Ecclesiæ Romanæ Præ-
 sulibus, (9) aut ALPHONSO Regi *Hispaniæ*,
 F dum

(1) Ulpian. lib. IV. §. 1. ff. Famil. erciscund.

(2) Dionys. de nomin. divin. c. 6. Trithem. in antipal.
 Possevin. in appar. sacr. Gesner. in pandect. p. 103.
 Van Dale singul. dissertatione.

(3) Act. XVIII. v. 19.

(4) Quist. Rostoch. 1664. in 4.

(5) Siber. de *Wittemb.* 1685. in 4.

(6) Abdias lib. IV. Actor. Apostolor.

(7) Athanas. de verb. human.

(8) Trithem. in antip. malef. c. 3. MS. ap. Dygb. fide
 catal. MSS. Angl.

(9) Balæus cent. 13. p. 122. Script. Angl. Gesner. in
 pandect. lib. X. tit. 6. p. 105.

dum favet Astrologiæ, a malefertiatis tribuuntur.

Medici & Philosophi. Potius ad *Philosophos & Medicos* divertamur, quorum historia, si non ob fidem, ob doctrinam sane & usum nostræ magis convenit diligentia, ex quibus prodit L. JUN. MODERATUS COLUMELLA.

Gaditanus, qui præter libros *de Re Rustica* alium quendam *adversus astrologos* composuerat, una cum opere, in quo de *Lustrationum*, cæterorumque *Sacrificiorum* ritibus, qui pro frugibus apud antiquos fiebant, & ad nos non pervenerunt, agere constituerat. (1)

Galenus. Huic proxime subsequitur GALENUS *Pergamensis* Medicorum columnen & insigne decus, qui doctissimis operibus per tot Sæculorum decursum autoritatem & fidem olim partam defendit atque tuetur. In quibus quidem nihil apparet, quod nobis dicendi materiam præbeat. *Alexander Trallianus* (2) tamen testatur, curæ morborum, characteristicæ fidem adhibuisse, cum Librum *de Medico Homeri*, id est versibus Homericis, pro remedio adhibendis componeret. Sed aut nugivendulorum inventum est, aut mera invidia, qua incensim medici Romani, cum imitari non possent, magum dixerunt. (3) Nec alius

(1) Columell. de R. Rust. lib. II. c. I. & lib. II. c. ultim.

(2) Trall. lib. IX. cap. 4. Marchael. ad Gaffar. n. 36. pag. 288.

(3) Galen. de rect. curand. per Sangv. mission. c. 17.

cujus pretii libellus *de incantatione, adjuratione & suspensione* a quibusdam ei adscriptus, qui in operibus *Constantini Monachi Cassinensis & Arnoldi Villanovani* rectius ad *Costam Ben Lucam* refertur. Imo nesciunt, quid agant, dum librum de medendis morbis, usu cabalæ & magiæ naturalis *Saracenicum*, ac si de febris scripsisset, ipsi tribuunt, quod tamen fieri videmus. (1)

Transeo ad APOLLONIUM *Apollonius*
Thyanæum, quem in Telesmati- *Thyanæus*
bus construendis plurimum valuif-
se, supra ostendimus. Virum & *Eusebio* in eo
scripto, quo *Hieroclem* confutat, qui impie
dulcissimo Salvatore conferre ausus fuerat, nec
illaudatum, dum nominis infamiam, non
tam suis factis, quam ex nimio suorum studio
ortam observat, qui divinis eum coluerunt
honoribus. Ipsum *Alexander Severus* in lara-
rio habuit, (2) ipsi monumentum heroicum
struxit *Antoninus Caracalla* (3) & in multis
templis ipsius fulgebant imagines ob edita
miracula spectabiles. Nec quisquam facile
plures nactus est præcones, qui vitæ fabulam
studiose & copiose tradiderunt:

F 2

Phi-

(1) Hottinger. in bibl. oriental.

(2) Lamprid. in vit. Alex. c. 29. p. 930.

(3) Dio lib. LXXVII. cap. 889. Lactant. lib. V. de Ju-
stitia pag. 241.

*Scribunt hæc patria & Chronicorum quedam
multitudo*

*Philostratus & Maximus, simul & Mocra-
genes*

*Et turba alia plurima, quos non valeo di-
cere. (1)*

In his sunt *Damis* itinerum comes & *Soterichus*
Asites Poeta, qui vitam sub Diocletiano scri-
psit (2) *Plutarchus*, si vera narrat Savaro: (3)
Nicomachus & Fascius Victorianus, si ultra emen-
dationes suas aliquid addiderunt, (4) & *Sido-
nius Apollinaris*. (5) Eandem tentabat *Flavius*
Vopiscus (6) & nostra ætate critica lima poli-
tam dederunt *Prideaux*, (7) *Tillemont*, (8)
Petrus Bayle (9) & *Elias du pin* (10) [suppres-
so nomine] Galliaë eruditæ Proceres. Varia
ipsi tribuuntur scripta *Testamentum*, *Epistolæ de*
Diis & moribus de legibus Pythagoræa dogma-
ta, & apologiam ad *Domitianum* Cæsarem &
alia. Nostri argumenti fuerunt *Initia* sive *de*
sacrificiis liber, ex quo de arcanis Oraculorum
differit *Eusebius*, (11) & *Oracula*, quæ conti-
ne-

(1) Tzet. Chiliad. 3. histor. 60.

(2) Jons. in histor. philosoph. Suidas.

(3) Savato ad Sidon. Apollin.

(4) Fabric. bibl. Græc. lib. 4. part. 2. c. 24.

(5) Sidon. lib. lxx. epist. 3.

(6) Vopisc. 12. Aurel. c. 24.

(7) Anglice.

(8) Tillem. in histor. de Empereurs.

(9) Bayle diction. historiqv.

(10) Singul. Dissert. Paris 1707. in 12.

(11) Euseb. præpar. Evangel. lib. lv. c. 12.

nebant invocationes Dæmonum benefico-
rum, ad bonum aliquid efficiendum (1) Quæ
tamen opera jam dudum interciderunt, &
Roseæ crucis fratres, (2) se quædam hujusmo-
di edituros, frustraneo conatu, mirabilium
buccinatores, in se ceceperunt.

APOLLONII vitam doctrinam & *Julianus*
instituta, non diu post, tam in laude *uterque.*
quam vitio, æmulatus est uterque.
JULIANUS Pater & filius Philosophiæ laude
non in celebres. Ergo & nostram ingrediun-
tur scenam, quippe quorum alter cognomen-
to *Chaldæus*, scripsit de *Dæmonibus* libros 4.
qui sunt ad custodiam cujusque hominis mem-
bri, qualia feruntur telesurgica esse initia, &
Chaldaica sacra. *Julianus* Theurgus, superio-
ris filius, fuit sub Marco *Antonino* Imp. & scri-
psit versibus *Oracula, Theurgica, initiatoria*, &
alia hujus disciplinæ arcana, ut inter alios ex
Sozomeno (3) patet. Hunc tradunt quidam
Romanis aliquando siti laborantibus effecisse,
ut subito cogerentur nubes & imbrem ingen-
tem effunderent, cum tonitruis fulguribus-
que crebris, quod alii *Arnuphi* *Ægyptio* tri-
buunt, (4) Christiani suorum precibus, Poëta
ipsi Imperatori :

F 3

Chal-

(3) Suidas voc. Goetecia.

(4) Zreneg Agnostus in Olyp. ventat.

(1) Sozomen. histor. eccles. lib. 1. c. 7.

(2) Suidas voc. Julianus & Porphyrius. Dio Cassius
aliisque Euseb. lib. 1. Chron. p. 241. Voss. de bibl.
Græc. p. 236.

*Chaldaea Mago seu carmina ritu
Armavere Deos: seu quod reor omne tonantis
Obsequium Marci mores potuere mereri.*

*Juliani Chaldaei historiam libris 4. (1) conli-
gnavit olim porphyrius. (2)*

*s Jul. Afri-
canus.*

His proximus **SEXTUS JULIUS AFRICANUS**, qui præter opera Chronologica passim a Scriptoribus commendata *Cestorum* libros IX. de rebus *Medicis, physicis, Rusticis, Chymicis* Alexandro Imperatori obtulit, aut libros XXIV. fuisse observat *Suidas*; qui continere Physica quædam scribit e sermonibus & incantamentis, & scriptis quibusdam characteribus constantia remedia & ad alios effectus quæ pollicentur. (3) Hodienum extat *Cestorum Enneabiblon* de variis arcanis Physicis medicis & magicis in bibliotheca *Cæsarea* aliisque, sed mutilum, & habet, nisi me memoria fallit, cum notis *Zachariæ Lundii* MS. inter rariores libros *Wolffius* Consiliarius & Archiater Regis Daniae, vir elegantissime doctus. Prodiit etiam, sed admodum corrupte Parisiis, quamvis debitam adhiberet curam Cl. Jo. *Provinus*, ob MSS. defectus. Ex hoc *Cestorum* libris opus admirabilem lectionum medico-physicarum transcripsit **MICH. PSELLUS**, non ignotus Philosophus, ex quo quædam hujus commatis refert *Lambecius*.

Ipsi

(1) Claudian. Consul. 6. Honor. v. 347.

(2) Holsten. in vit. Porphyri c. 10.

(3) Fabric. bibl. Græc. lib. 3. c. 24. p. 593.

Ipsi a latere hæret Qu. SAMMONI- *Sammoni-*
 NICUS SERENUS, vir & in vita *cus Sere-*
 & post obitum Principibus Reipubl. *nus.*

Romanæ non ignotus, ut & filius ejusdem nominis, qui *Gordiano* Juniori, præcepta vitæ morumque tradidit (1) ipsum in libris olim suis multa, quæ hujus loci erant, tradidisse, *Macrobius* (2) autor est; dum ex libro V. *serum reconditarum* utrumque carmen affert, quo Dii evocabantur, & devotæ civitatis fieri solebant. Hodiernum extat carmen ipsius Heroicum, *de medicina parvo pretio parabili*, qua hominum debilitati opem ferre annitur cui quædam superstitiosa pro Sæculi genio sunt intermixta, ut ABRACADABRA illud famigeratissimum hemitritæo depellendo inserviens, quod singulari diatribe *Georgius Francus a Franckenan* vir doctissimus excussit. Carminum *Sammonici* præstantissimam editionem curavit *Robert. Keuchenius* Amstelod. 1669. in 8. & indicem reliquarum addidit.

Hujusmodi multa leguntur apud *Aliique*, ALEXANDRUM Trallianum, qui non multo posterior fuit *Iuliano* Cæsari, (3) & THEODORUM PRISCIANUM, qui sub *Gratiano & Valentiniano* floruit, & *Euporisticen* five Medicinæ præsentaneæ facileque parabilis libros ad *timotheum* fratrem scripsit, (4)

F 4

quo-

(1) Spartian. in vit. Caracall. & Getæ c. 5.

(2) Macrobi. Saturnal. libr. III. c. 9.

(3) Voss. de Histor. Græc. p. 801.

(4) Fabric. in bibl. Latin. p. 304. ejusque Suppl. p. 243.

quorum IVtus ad *Eusebium* filium Experimentorum est de physica scientia sive ut alii reddunt de *occultis Physicis remediis*, (1) quem nescio quare cum reliquos Basil. 1523. in 4. ederet, omisit *Sigism. Gelenius*. Eundem sub falso *Qu. Octavii Horatiani* nomine vulgavit *Hermannus Comes de Nevenare* Argent. 1532. ita castigatus a *Reinesio* (2) & *Fabricio*, qui de morbis magica carminum vi oppugnatis *Ianum Brockhusium* differere monet. (3)

Jamblichus. Agmen hujus scenæ claudat

JAMBILICHUS, Philosophorum suæ ætatis antesignanus, qui non solum opere de *mysteriis Ægyptiorum* sacra thelesurgica, apertius quam, ante eum quisquam tradidit, sed & de *simulacris*, scilicet illis, quibus divinitatem tribuebant, scripsit, quo Pium Jo. PHILIPPONI Grammatici & Philosophi *Alexandrini* zelum tanto ardore incendit, ut in eum integro commentario inveheretur, cujus argumentum servavit clariss. ille librorum compilator *Photius*, (4) legi (inquiens) *Ioannis* cognomento *Philoponi* librum adversus *Iamblichi* opus, quod de *simulacris* inscripsit. Scopus autem *Iamblichus* propositus est ostendere, cum divina esse idola, (nam ista etiam simulacri nomine complectitur,) tum præsen-

(1) Heurn. de Stud. med. & method. medic. lib. III. c. 28. p. 491.

(2) Reines. var. lection. lib. III. c. 2. p. 643.

(3) Brochuyfen ad Tibull. p. 99.

(4) Phot. bibl. cod. 215.

sentia numinis referta: non solum quæ hominum manibus, occulta quadam arte fabricata, ob incognitum nimirum artificem cœlo delapsa nominentur, (hæc enim & cœlestis esse naturæ, & inde in terram decidisse, unde etiam sint merita nomen accipere,) verum etiam quæcunque fundendi arte & sculpendi atque fabili certa simul mercede & opera (ab artificibus) confirmata essent. Horum igitur omnium opera naturam excedere & hominum opinione majora esse, Jamblichus scribit multa partim incredibilia e fabulis nar- rando, partim in obscuras causas referendo, partim etiam contra atque oculis cernuntur, scribere nihil metuendo. Opus integrum duas in partes secat, maioremque alteram, alteram minorem nominat, utramque *Philoponus* op- pugnat, consueto orationis genere usus, quin & compositionem ad solitam sibi formam ad- aptans. A puro enim & dilucido non recedit neque tamen elegantia & Attica Phrasi exor- natus nitet. Rationum præterea *Iamblichi* re- prehensiones sane generosas, & per ipsius quo- que penetrantes causas frequenter tibi exhi- bet; quas interdum superficie tenus tantum refellentes, & ad sola nomina relatas longi- usque a re controversa recedentes adfert, et- iam cum hæc redarguenti valde est obnoxia, & per se imbecillitatem suam prodit.

OBSCURIS & INCERTÆ
ÆTATIS SCRIPTORIBUS.

Argumentum.

Prinicipio quidem ex insigni Alberti Magni loco, complures indicantur autores, quibus reliqui secundum ordinem literarum subjiciuntur:

AbenHali.	Cleopatra.
Aben Morgum.	Costaber Lucas.
Aben Pharasus.	Geber.
Abou Rehan.	Hamahalzel.
Albubekar.	Macrizius.
Alphidius.	Mahmoud.
Alrazi.	Messaallæ.
Al Tamini.	Mohammed.
Anonymi.	Namion.
Apollo.	Nesbar.
Artesius.	Picatrix.
Astafon.	Ptolomæus.
Balemis.	Rhagael.
Behencasin.	Sekaki.
Belenus.	Sirami.
Bexel.	Thebit ben chorat.
Bockenham.	Thetet.
Caissouni.	Thooz.
Caudas.	Thomaz.
Cethel.	Zain Abudad.
Chael.	Zeherit.

Subobscurum jam ingredior antrum, & parum abest, quin in ipso limine hæream, dum tanta superstitionum coluvie obrui video veritatem, quam & alias in puteo latere dicebat *Democritas*. Obscura autorum nomina, quæ recensenda veniunt horrifoni quid crepant, nec deerunt, scio, qui dum eos æternis tenebris damnant, me in minimis occupatum & superstitiose diligentem clamitent. Sed venia eorum præmatuum hoc, dum prævideo non expavesco iudicium. Non superstitiosus sum, sed eam impugno, cujus cadaverosam faciem denudo. Ignorantia mater admirationis, admiratio parit pretium, quod omnino cessat, dum in apricum productæ velescunt næniæ. Aliquid dandum curiositati, aliquid auctoritati summorum virorum, qui ante me hæc prodiderunt **TRITHEMII** scilicet & auctoris libelli *de duabus sapientiis*, sive **ALBERTUS Magnus** (1) sit sive **PAILIPPUS Cancellarius Parisiensis**, (2) sive **ROGERUS BACO** ut putat *Naudæus*, (3) qui de talis, manibus sequentem in modum verba facit.

Imagines Astronomicæ fiunt *Alberti Martibus* modis; Unus modus abominabilis est, qui *suffumigationem* exi-

*gri recensio
auctorum.*

git;

(1) Sub ejus nomine prodiit sine Anno fol.

(2) Catal. MSS. Angl. & Hybern. n. 1682.

(3) Naud, dans l'apolog. cap. 18. pag. 380. legitur etiam sed mutilè ap. Wimpinam de fato libr. 2. cap. 41.

git; quales sunt imagines THOR *Græci* & GERMOTH *Babylonensis*, qui habent stationem ad cultum veneris. Quales sunt imagines Babylonensis & HERMETIS quæ exorcissantur per 54. nomina Angelorum, qui subservire dicuntur imaginibus Lunæ & circulo ejus & forte potius sunt nomina Dæmonum, & sculpantur in eis septem nomina recto ordine pro re bona & ordine transverso pro re cujus expulsio expectatur. Suffumigatur etiam pro re bona cum ligno *Aloes Croco* & *Balsamo*, & pro re mala *Galbano*, *Sandalo rubeo* & resina, per quæ profecto Spiritus non coguntur, sed cum Dominus permittit peccatis nostris exigentibus, ut decipiant homines, exhibent se coacti. Hæc est idololatria pessima, quæ ut reddat se aliquibus fide dignam, observat 28. mansiones Lunæ & horas diei & noctis cum quibusdam nominibus horarum & dierum & mansionum ipsarum. A nobis longe sit iste modus, absit ut Creaturæ exhibeamus honorem Creatori.

Est & alius modus aliquantulum minus incommodus, detestabilis tamen, qui fit per *inscriptionem characterum & nominum ignotorum*, ut sunt quatuor anguli Salomonis & novem candaria & tres figuræ spirituum, qui dicuntur principes in quatuor plagis mundi, & ALMENDEL SALOMONIS, & sigillum ad dæmoniacos. Amplius septem nomina ex libro MACHMET & alia XIV. ex eodem, & rursus nomina ex libro *institutionum*, quæ dicitur

RA.

RASICTIS videlicet terræ, maris, aeris & ignis ventorum & mundi cardinum signorum quoque ut Planetarum & angulorum eorum, secundum quæ singula in diei & noctis triplicitatibus diversa nomina fortiuntur. Hic etiam modus a nobis longe sit: suspectus est enim ne saltem sub ignotæ linguæ nominibus aliquid lateat, quod sit contra fidei Catholicæ honestatem. Isti duo sunt modi imaginum Necromanticarum, qui nobilissimæ Astro-nomiæ, sicut dixi, nomen sibi usurpare præsumunt. Et ex eis jam diu est, quod libros multos inspexi, scilicet dum eos abhorruì, non exstat mihi perfecta memoria super eorum numero titulis, initiis aut continentiis sive autoribus eorundem Spiritus enim meus nunquam quiescebat in eis; veruntamen valent, transeundo vidisse, ut saltem non ignorem, qualiter esset miseris eorum secutoribus irridendum, & haberem de suo quo repellerem excusationes eorum, & quod potissimum est, ut super consimilibus de cætero non tentarer, ac persuasiones suas invalidas non admit-tens, censerem.

Et libros quidem tales, quos possum ad memoriam revocare sunt. Ex libris Hermetis libri *præstigiorum*, qui sic incipit. *Qui Geometriæ & Philosophiæ peritus, expertus Astronomiæ fuerit, & liber, qui incipit. Probari tres libros. Cui adjungitur liber Abolomiten de opere horarum, qui sic incipit: Dixit Abolomiten, qui & Apollo dicitur, imago prima. Et liber ejusdem de*

de quatuor imaginibus ab his separatis, qui sic incipit: *Differentia in qua fuerit*. Ex libris quoque Hermetis est liber imaginum Mercurii, in quo sunt multi tractatus, unus de imaginibus Mercurii, alius de Sigillis, quorum inceptio- nem non recolo, nisi de sigillis, qui sic inci- pit, *Dixit expositor hujus libri oportet quarentem substantiam hanc*: Post illos est liber Veneris ha- bens similiter plures tractatus de imaginibus & characteribus, de annulis, qui est talis men- tio X. capitulorum & annulorum Veneris. Et hos sequitur liber Solis, qui sic incipit: *Lu- strari imaginum scientias*. De isto non vidi, ni- si simplicem tractatum de characteribus, for- tassissunt in superioribus. Sunt alii, sed non translati. Trium etiam superiorum non vi- di, nisi simplices tractatus librorum scilicet imaginum Martis, qui sic incipit: *Hic est liber Martis, quem tractat*. Et librum Jovis, qui sic incipit. *Hic est liber sacerdotis, quem tractat*. Saturni qui sic incipit: *Hic est liber Saturni quem tractat Hermes*. Hos septem libros, sequitur quidem liber, qui incipit: *Tractatus octavus in magisterio imaginum*. Et ipsi sunt de his quos referunt ad *Hermitem*. Est etiam unus liber de septem annulis septem planetarum qui sic in- cipit: *Divisio Lunæ cum semiplena fuerit &c.* ex libris. THOR. Græci est liber de stationibus ad cultum veneris, qui sic incipit, observa Vene- rem cum intrabit Taurum. Et ex libris SA- LOMONIS est liber de quatuor annulis, quem intitulavit nominibus quatuor discipulorum: qui

qui incipit: *de arte Eutonica ydoyca*, & liber de novem candaris qui sic incipit: *Locus qui movetur ut dicamus*. Et liber de tribus figuris Spirituum, qui incipit: *sunt de cœlestibus*. Et liber de figura abvendria qui incipit: *Capitulum in figura Almen-drial*. Et aliis parvus de sigillis ad Demoniacos, qui incipit: *Capitulum Sigilli Gandal & turchill*; Et ex libris MAHUMED est liber septem nominum, qui incipit: *Dixit Mahumed filius Alho-zeen*. Et liber XV. nominum, qui sic incipit: *Hec sunt quindecim nomina*. Et unus liber magnus Rasiclis, qui dicitur liber institutionis, qui incipit: *In prima hujus proœmii parte de annulis tractemus*. Est & aliis de capite Saturni, qui incipit: *Quicumque hoc secretissimam*; cujus autorem ignoro. Cum his libris inveniuntur scripti duo ex libris HERMETIS, quos non putavi Necromanticos, sed potius naturales, quorum unus est de quibusdam Medicinis in conjunctionibus Planetarum, qui sic incipit. *Cum Saturnus conjungitur Jovi*. Alius demum confectionibus ad capiendum animalia sylvestria, ut lupes, aves &c. Et ipse est liber Hermetis ad Aristotelem qui sic incipit. *Aristoteles Alexandro Regi: si vis recipere*. Hic est, quem quidam nominant mortem animæ. Est quoque liber KIRANNIDORUM de rota KYRAMIDÆ, & canones secundum GALLIONEM, ex dictis Humani filii Isaac, quem & tacere volui, propter quædam fœda capitula, non solum adversus Legem sed adversus naturam. Liber ARCGEPII cum commento suo liber AL-
MA-

MATHAIM, & liber sacratus, quem potius execrabilem debuerat nominare. Isti sunt libri quos modo ad memoriam revoco, licet plures viderim, ex libris de scilicet de imaginibus, quos dixi fieri cum suffumigationibus & exorcisationibus, qui sunt modi imaginum duo necromanticorum ut dixi.

Tertius modus imaginum astronomicarum, quæ deminat istas spurcicias, suffumigationes & invocationes, nec exorcisationes & characterum inscriptiones admittit, sed virtutem solum nanciscitur a figura cœli, ut si fuerit imago destructionis alicujus speciei ab aliquo si fuerimus requisiti, accepta primo interrogatione, cum numero certissimo, nihil cadit exigium & plurimum figuras significaverint obsecrationum fundatur imago sub ascendente, similiter illius speciei aut sub ascendente interrogationis ejusdem infortunato ascendente, & Domino ejus a Domino domus mortis, scilicet a Planeta infortunato, quoque Domino domus, donum domus ascendentis & luna & Domino domus Lunæ & parte fortunæ & Domino ejus & Domino horæ remotisque fortunis ab ipsis & ejus angulis a triplicitatibus ascendentis, & sit luna in ascendente facie & signo. Postquam ergo perfecta fuerit imago, cum quibusdam aliis conditionibus, quæ observandæ sunt, sepelienda est in medio loco, a quo fuganda est ipsa Species, posita in ventre imaginis de terra, ex quatuor quantitatibus ejusdem loci. Si vero fuerit imago cujus opera

ra quæritur dilectio & profectus fiet, & e contrario horum, quæ dixi solum additio, quod forma ejus sculpenda est sub hora electa & habebit effectum a jussu Dei a virtute cœlesti eo, quod imagines, quæ inveniuntur in hoc mundo sensibili ex quatuor elementis obediunt imaginibus cœlestibus, quarum quædam sunt proprietates inventæ nomine & facto, quædam mirabiles, quæ longe sunt a nobis surguntque in restrictione liberi arbitrii cum profunditate intellectus. Super istis imaginibus invenitur unus liber THEBIT filii Chora, qui sic incipit: *Dixit Thebit Ben Chor-rat, dixit Aristoteles, qui Philosophorum X.* In quo sunt imagines super fortunam & impedimenta super substantiam & negotiationem super principatum & prælationem, super conjunctiones atque separationes. Et istæ sunt *imagines Astronomiæ*, quarum nomine se insigniunt necromanticae antedictæ. Est & alius liber, qui sic incipit: *Opus imaginum P.TO. LOMÆI*, qui sicut inutilis est, cum nihil sit ibi, nisi sub quo ascendente imagines sint singulæ faciendæ. Quod si tacitæ conditiones sunt, (adsunt) negromanticae intolerabiles sunt, sicut & cæteri maledicti, quas nullus sanæ mentis excusare potest.

Hactenus illust. autor, cui reliquos scriptores secundum ordinem literarum subjicere liceat, inter quos *Abenhali*, sive potius ALBOHAZEN HALI, *Aben Ragel* *Abenhali.* celebri astrologo tribuitur *mirabi-*

lium imaginum liber, qui tamen in operibus
Aben Mor- ejus non extat. *Aben MORGUM*
gum. *Araben*, & ABEN PHARAJUM

Aben Pha- *Maroccanum* de sigillis VII. Plane-
rajus. tarum citat *Kircherus* (1) ABOU
Abou Ri- RIHAN, sive *AbuRiban Ahmed al Bi-*
han. *runi* magni nominis esse apud Arabes

in arte talismanica, Astrologia, & Magia obser-
 vavit *Herbelotius*, (2) quod ejus MS. de astro-
 logicis rationibus uberius probabat in biblio-
 theca Cl. Jo. Seldeni. (3) In cœnobio Lauren-
 tii Escurialensi circa Annum 1583. servaba-

Abubekar. tur ABUBEKAR ELFERICI de
 medendis morbis a vertice capitis,

usque ad plantam pedis tribus curationis mo-
 dis. *Naturali* curatione, quæ fit qualitatibus
 manifestis, & *proprietas*, quæ fit per specifi-
 cas & proprietarias qualitates, & *Magica*, quæ
 fit sigillis & characteribus, quam Arabes *Sir-*
vet Ilhocuf, id est secretum characterum Ara-

Alphidius. bicorum appellant. ALPHIDII de
Alrazi. sigillis meminit *Borellus*; (4) AL-

RAGI *Picatrix* in secundo de ma-
 gicis institutionibus, qui sic incipit: *Dixit*
Alrazus, *scientia imaginum*. Eidem tribuitur
 aliud quoddam opusculum *de formis Planetarum*
 atque sigillis cujus initium forma Satur-
 ni.

(1) Kircher in *Oedip. Ægypt.* tom. II. pag. 71. & de
Cabala, faracen. tom. II. part. I. cap. 9.

(2) Herbel. in *bibl. orient.*

(3) Catal. MSS. Angl. n. 3144.

(4) Borell, *bibl. Chemic.* pag. 12.

ni. (1) Præterea *de arte Magica* librum Magnum composuit, scilicet ut purgaret cerebrum nugis ventosis prægnans, quale fuit AL TAMINI cujusdam, qui utili- *Al Tamini.* tates furatarum *Alcoruni* pro amuletis exposuit. (2) Scripserunt & sub APOLLINIS nomine chartulas quasdam *Apollo.* Agyrtae, sed quandoquidem Deus ille Ethnicorum esse non poterat, *Belemum* vocarunt, qui idem est, & subjecerunt nomen *Balaemis*, quo grandius sonaret, & stupefaceret sciolos, ut mox videbimus. Majoris utique nominis ARTEFIUS, (3) Sed *Artefius.* quis ille? Astrologi amplectuntur, Chymici venerantur, philosophiæ occultæ Studiosi colunt incertæ ætatis Doctorem, quem alii *Apollonium Thyanæum* volunt, alii *Arabem*, alii *Judæum* Nestore & Methusala vivaciorem. Sæculo XIII. ejus meminit *Rogerus Baco*, postea complures alii, nec detrectavit clariss. *Naudæus* in Apologia virorum Magiæ insimulatorum ipsi locum concedere. Alii fictum nomen existimant & nunquam fuisse. Ipsius tamen Magiæ & *Mibinii* cujusdam summæ capita studiose recenset *Hieronymus Cardanus*, (4) ex quibus apparet in illis de virtutibus verborum atque characterum, & quæ sunt alia hujus artis mysteria copiose disse-

G 2

disse-

(1) Trithem. in antipal. malefic. libr. I. cap. 3.

(2) Catal. MSS. Angl. & Hibern n. 3299.

(3) Agripp. de occult. philos. libr. III. cap. II.

(4) Card. de rerum variet. c. 91.

Astafon. differuisse uti & ASTAFON fecit de mineralibus constellatis, (1) de quo non habeo, quod multis verbis commemorem.

Anonymi. Neque hoc librorum satis est: Pene excidissent ANONYMI; quam amplius quæso eorum est numerus? Quorum ægmen ducit liber ille magicus, quem Imperator Sinensium *Chin* cœlitus allatum credit, cum ex nobiliore porta noctu quidam suspendissent. (2) Hujusmodi libros servabant complures *Sabæi*, inter quos librum de agricultura Nabathæorum, translatum ab *Ahen Vachaschyah* commemorant scriptores, plenum Idololatricis nugis, agebutque de conficiendis *Tsilmenajah* de descensu Spirituum, conjuratione *Dæmonum*, de iis, qui degunt in deserto, quales erant Satyri aliisque ejusmodi ineptiis, quibus a se manifesta Mosis miracula confutari posse existimabant. Alius fuit *Abodath Hannabalim* de cultura Nabathæorum. ex quo *Maimonides* (3) hausit historiam de *Abrahamo*, quam supra attigimus. Liber *Haimstamchus* Aristoteli falso adscriptus. Liber *Hattelesmaoth* de Talismanibus, *Buxtorfius* titulum vertit de loquentibus imaginibus, cujus rei rationem jam indicavimus. Liber *Tamtam*. Liber *Hascharab*, Liber de gradibus cœlestium orbium

(1) Chic. ad Sphæram de Sacrobosc.

(2) Phil. Coupl. de Confuc. pag. 26. Paris 1687. in fol.

(3) Maimon. more Neboch. libr. III. cap. 29. Van Dale de idolatr. cap. 3. pag. 29. Hyde de relig. Persar. cap. 5. pag. 129. Stanley de philosoph. orient. lib. III. cap. 3. cum not. Clerici,

orbinum & figuris in uno quoque gradu ascendentibus. Alius liber de Talismanibus *Aristoteli* etiam attributus. Et hujusmodi nugis tanquam pretiosis cimeliis passim gloriantur splendidissimæ bibliothecæ Cæsarea *Vindobonensis*. (1) Regis *Galliarum* (2) & in Anglia *Jo. Seldeni*, *Æliæ Aschmole*, *Thomæ Gale*, *Cottoniana*, (3) & quæ præterea illis in terris laudem merentur. His possem adjicere libros duos Arabicos *de Talismanibus*, quos olim *Whelero* (4) monstrabat *Watsonus*, contendens, *Gaffarellum* ex his desumpsisse, quicquid habeat in curiositatibus inauditis, & volumina, quæ reperit *Jo. Fortius Ringelbergius*, quæ modum tradebant alloquendi Planetas, & ab iis petendi quasvis res. Librum anonymi *imaginum*, & orationum *Necromantiæ*, quem Venetiis in bibliotheca *D. Marci* extare, docet *Spachius*, (5) librum incerti auctoris, qui prænotatur *figurarum 12. signorum*, contra omnes infirmitates humani corporis, (6) Et quos olim mihi comparavi, cum curiosa alliceret

G 3

ju-

(1) Lambec. libr. VII. pag. 261. libr. I. pag. 175. Nessel. part. IV. cod. 108. pag. 63. & n. 211, 217, 232. 243. 247. 249. 257. 273.

(2) Herbelot in bibl. orient. pag. 708. & 686.

(3) Catal. MSS. Angliæ n. 3278. 3464. 8253. & p. 53. n. 6236. & indice voc. Amuletum, nec non Th. Smith in bibl. Cotton. catalog. Oxonii 1697, in fol. edit.

(4) Wheler in itiner. pag. 163.

(5) Spach. in nomencl. philosoph.

(6) Trithem. in antipal. malefic.

juventus. De experimentis & miraculis annulorum XXIV. *De sigillis* XII. signorum Zodiaci & X. *Sephiroth*, cum harmonica appropriatione rerum creatarum, characterum & vocum, nec non de mensulis ex *sigillis Planetarum*, sed parco sciens, qui otium, quod superest autoribus, quorum nomina feruntur, impendam.

Balemis. Quales BALEMIS Arabs, quem & *Balemyne*, *Balenitz* cognomine *Apollo*, imo *Abolomiten* dicitur, scilicet obscuri nominis nulla cura est, & libenter ignorarem, albusne an ater esset, nisi tantopere commendasset, celebris ille *Scudalupis*, (1) qui summum Philosophum materiam amuletariam tractasse, Sympathiamque cœli metallorum lapidumque commonstrasse affirmat. Ejus nomine fertur *liber lunaris*: qui incipit: *Dixit Balenitz*, & alius de *inclusionem Spirituum* in annulos VII. planetarum, qui incipit: *die & hora planeta*. Et alius de *imaginibus* VII. planetarum ad multos effectus mirabiles: cujus initium: *dixit Balenitz*, qui vocatus est *Apollo cognomine*. (2) Hujus MSS. de *sigillis* planetarum in musæo *Absmoliano* observo; (3) De quibus librum edidit, & alius quidam *inglobeneasin*. rius BEHENEASIN nomine, qui incipit: *Saturnus habet in metallis plum-*

(1) *Scudalup.* de Sympath. VII. lapill. pag. 256. & 260.

(2) *Trithem.* in antipal.

(3) *Catal.* MSS. Angl. n. 6776. & 6864.

plumbum. (1) Huic a latere hæret BE- *Belenus*.
 LENUS. Sed quis ille? magis no-
 tum crediderim inter Deos, quam inter homi-
 nes. Antiqui enim Norici aliique populi So-
 lem & Apollinem sub eo nomine venerabantur,
 ut singulari dissertatione ostendit *Philipp a*
Turre in monumentis veteris Aritii, nec non
Pithæus, (2) *Salmasius* (3) & nuper *Cl. Ever-*
ardus Otto. (4) Dum igitur *Apollinem* & *Bale-*
min citant, artis suæ propagatores, eodem,
 si Diis placet, jure citant *Belenum*, quem de
sigillis lapidum scripsisse, *Gesnerus* testis est, &
 MS. tum erat inter Codices Bibliothecæ Jaco-
 bæ, (5) Libellus BEXELI, seu *Beyeli Bexel*.
sapientis, (6) *De annulis septem planeta-*
rum incipit: *Septem sunt stellæ erratiles, quas*
Planetas vocamus, cujus meminit *Picatrix*. Ta-
 le scriptum BOCKENHAMI cujus- *Bocken-*
dam de annulis, *annuli charactetibus* & *ham*,
imaginibus servabat in MS. selecta 70.
Mori Episcopi Norwicensis bibliotheca. (7)
 Secundum ordinem literarum *Caissouni*.
 jam prodit CAISSOUNI *Arabs*, in
 cujus libro *Magma algialilat* complura ex-
 tant superstitionosa remedia, (8) quæ & apud
 G 4 CAU-

(1) Trith. loc. citat.

(2) Pithæus.

(3) Salmasius ad Vopisc. Aurelian, cap. 39. & Capitol.
 Maxim, cap. 22.

(4) Otto de Diis Vialib.

(5) Catalog. MSS. Angl. tom. II. n. 8460

(6) Trithem. loc. cit. libr. I. cap. 3.

(7) Catal. MSS. Angl. n. 9381. tom. II.

(8) Herbel, bibl. orient, pag. 686.

Caudas. CAUDAM, Astrologum occurrunt, qui scripsit libros IX. annulorum, librum *de tribus figuris Spirituum & figura Almadal*, ut observavit *Guilielm. Pastrogicus*. (1)

Cetbel. Hujus farinae liber CETHEL *de naturali sculptura gemmaeum & earum significatione*, qui existit inter MS. illustr. *Co-chael*, mitis *Kenelmi Dygbæi*, (2) & CHAEL,

unus ex filiis filiorum *Israel* antiquissimus Doctor dicitur, qui cum in deserto esset, observavit & sculpere fecit, multas secundum cursum signorum & Planetarum figuras, & maximum effectum in eis agnovit, atque ut hæ imaginum virtutes posteris paterent, librum composuit, ex quo sunt excerpta quædam sub *Tritbernii* nomine Ao. 1612. vulgata, quæ itidem apud *Camillum Leonardum*, *Goclenium*, & *Cæsarem Longinum* in trino Magico seu opere secreto Magorum inveniuntur. Venit &

Cleopatra. huc GLEOPATRÆ Reginae famigeratissimæ liber, & quo huic materiae affinia citat *Alb. Magnus*, (3) scilicet cum vidissent nugivenduli, epistolas quasdam ad *Quintum Soranum* in quorundam manus esse, ut mederetur Priapismo, quo laborabat, placuit nomen & pari impudentia suis autoribus annumerarunt. Inter quos potius nomen, *Costa ben* profitetur COSTA BEN LUCAS, *Lucas.* qui verus author libelli *de incanta-*

tio-

(1) Gesner in biblioth.

(2) Catal. MSS. Angl. n. 1794.

(3) Albert. de Herb. & lapidib. pag. 185.

tione, adjuratione & suspensione & ligaturis Physicis habetur, qui Galeno supponitur & in Constantini Monachi Cassinensis & Arnoldi Villa Novani operibus est editus.

GEBERUM quoque invenio reli- *Geber.*
quisse librum *de figuris septem planeta-*
rum, qui numeris includit septem nomina
Dei, (1) quemadmodum author in princi-
pio Sermonis sui promittit, & incipit: *Anti-*
qui Sapientes & Philosophi. Celebre hujus in
Magicis & Chymicis nomen est, nemo tamen
neque patriam ejus, neque vitæ tempus, ne-
que statum indicavit, quin adversarios in di-
versas sententias euntes experiretur. *Indum*
habent, *Arabem* alii, *Græcum*, *Hispanum*, *Re-*
gem alii, alii *pauperculum Philosophum*.

Irus & est subito, qui modo Cræsus erat.

Ejus multa sunt in magicis volumina, sicut
Picatrix in secundo testatur, inter quæ cir-
cumferuntur. *Liber secretorum magicorum*;
aliud quoque *magnum opus* in VIII. libros di-
visum, *Liber*, qui nominatur *clavis figurarum*.
Item de *astrolabio* librum composuit mille ca-
pitulorum, in quo mirabiles narrat effectus.
Complementum etiam *magicæ* volumen ma-
gnum. Huic latere hæret HAMA- *Hamahal-*
HALZEL Persa, astronomus, a R. *zel.*
Chomero hebraice redditus, qui late de *Talis-*
manibus egit, veluti pluribus narrat *Gaffa-*
rellus. (2)

G 5

Fe-

(1) Trithem. in antip. malef.

(2) Gaffar. curiosit. inaudit. cap. 3.

Fere his, scio, quæ retuli, tuam jam exhau-
si patientiam, sed sustine quæso, adhunc
libellum ad umbilicum perducendum &
autorum, quæ supersunt, utut barbara,

Macri- recensenda sunt nomina, qualis MA-
sius. CRIZIUS, cujus librum de *Talesma-*
tibus & de *hieroglyphicis Ægypti* inter

Codices Huntingtonianos MStos redemit

Mahmoud. Academia Oxoniensis (1) MAH-
MOUD *ben Hamzah al Kermani de*

Talismanibus commemorat *Herbelotius*. MES-

Messaalla. SAALLÆ *Arabis* non in celebris,

sed admodum superstitiosi, MStum

de *Talesmatibus* & *veneficiis*, eorumque remediis

habebat *Dudleyus Loftusius*, (2) & incipit: *cum*

Moham- *operari volueris*. Tale opus scripsit MO-

med. HAMMED, *ben Cadhi Minas* (3) &

qui sunt alii,

Qui veterem in limo rane cecinere querelam.

Namion. Liber NAMIONIS *mirabilium effe-*

ctuum continet multa ad delectatio-

nes pertinentia, & alia artis magisteria; (4)

Quæ itidem in libro præstigionum *de imagini-*

Nesbar. bus prodidit NESBAR, nescio cujus

ætatis aut loci Doctorculus. (4)

Picatrix. Proximus ab eo PICATRIX, ce-

lebris *Hispanus*, (5) qui apud imagi-

num

(1) Catal. MSS. Angl. n. 6347.

(2) Ibid. tom. II. n. 866. Trithem. in antipal.

(3) Herbelot. in bibl. orient.

(4) Trithem. loc. cit.

(5) Naudæan. & Patin.

num cultores utramque facit paginam. Is circa annum 1256. ex ducentis viginti quatuor veterum libris magnum *volumen magicum* composuit, quod ex Arabico in Latinam linguam postmodum est traductum; in quo orationes non solum ad Spiritus planetarum facit, sed etiam imagines & annulos, cum multis & variis characteribus, quomodo quis conficiat, docet, (1) ut ex Codicibus MStis per-
 lucet, quos Comes *Petriburgensis*, (2) & *Renat. Moreau* Med. Paris. (3) olim servabant. Huic jungendus PTOLOMÆUS, *Ptolomæus*, non quidem ille Mathematicorum & Geographorum coriphæus, sed quisquis ille superstitiøsæ in Arabia scholæ alumnus. Quamvis enim antiquus ille Astrologus in centiloquio *Stoichiomaticorum* mentionem faciat, dum generabiles & corruptioni obnoxias formas a cœlestibus formis affici docet, idque de imaginum arcanis *Hali Aben Rodoan*, & *Aben Giafar* (4) ipsius interpretes intelligant, non tamen singulatim de iis composuit librum. Alterius vero *Ptolomæi* varia feruntur de *imaginibus* opuscula, ex quorum numero quidam multas præstigias & vaticinia pollicetur; incipit: *pars imaginum est multiplex. Libelli de angulis & sigillis duodecim signorum initium est: Incipiamus tractare de compositione*

(1) Trithem.

(2) Catal. MSS. Angl. n. 6354. & 6363. tom. II.

(3) Labb. in bibl. MSta.

(4) Stanley philos. orient. pag. 69.

ne (1) *Alterius de signis cælestibus & imaginibus Astronomicis stellarum fixarum incipit: Ptolomæus dixit, quem ex Latina Lingua in Gallicam traduxit Jo. Huletus, ut probat MS. a viro amicissimo nuper ad me missum, quod servabat olim itidem Kenelmus Dygbæus, (2) Scripsit idem de XII. annulis Veneris, qui incipit: Accipe Jaspidem in die 5 hora; sed omnia, si recenserem, superstitiosus foret, & in utilis labor.*

Rhagael. Neque prolixius vero in RHAGÆALIS opere de imaginibus commemorando, quem a Jo. Henr. Mentzelio Patritio Augustano, cum accepisset, edidit Goclenius, desumpta sunt hæc sigilla ex ipsius libro alarum, in quo perfectam artem tradiderat (3) Hujus commatis sunt SEKAKI tractatus de *Sekaki & Serani.* Talismanibus, & SIRANI Chaldæi astrologica, quorum Scudalapis, (4) meminit.

Porro prodit:

Thebit. Ecce magus THEBIT, qui tempestate,
venenis,
Grandinibus quondam destruxit imagine
regnum, (5)

Vul-

(1) Trithem. in antipal.

(2) Catal. MSS. anglia n. 6357.

(3) Camill. leonard. in spec. lapid.

(4) Scudalup. de sympath. pag. 340.

(5) Merlin Coccapli. maccoron. 8. Naudæ. in apolog. Nicol. Anton. in bibl. Hispanica.

Vulgo *Thebit ben Corat* dicitur, qui in Hispania Judæorum religionem amplectebatur, *Alphonso* regnante, quanquam *Lelandus* (quasi res tanti esset) Anglis suis vindicare allaboraret. Multa scripsit hujus argumenti, & in his librum, qui *sapientia major* dicitur, de imaginibus astronomicis, quas Astrologi secundum cursum stellarum formare solent, quem in Gallicam linguam transtulit, quem sæpius nominavi, *Jo. Huletus*. Idem scripsit de proprietatibus XV. stellarum, lapidum & herbarum, qui incipit: *prima stella vocatur Algol* & librum *prestigiarum*, in quo per compositionem diversarum imaginum mirabiles pollicetur effectus, & incipit: *Dixit Thebit ben Corat editor*. (1) Hujus libri passim in Codicibus MS. mentio est, & extabat olim apud *Ant. Bandanum*, nec non in scriniis bibliothecarum *Bodleji*, & *Jacobæi*. Talis *THETEL* vetustissimus doctor, *Thetel*, tractans de sculpturis lapidum, qui cum *Rhagaële*, *Chaele*, *Hermete*, & *Salomone*, a *Camillo Leonardo*, & *Goclenio* est editus, Talis *THOCZ* Græcus de compositione & *Thocz*, virtute imaginum, de statione ad cultum *Veneris*, de quatuor annulis & imagine *Veneris*, (2) & *THOMAS* *prestigiarum* autor, quo miranda promittit ex annulis compositis, secundum 28. mansiones *Lunæ* cum characteribus & fumigatio-

(1) Gesner. in biblioth. Trithem. in antipal. malefic. libr. I. cap. 3.

(2) Trithem. loc. citat.

gationibus variis , qui sic incipit : *Ego Thomas omnium scientiarum amator*. Denique

Zain Abudad & *Zeherit*. ZAIN ABUDAD Arabs , quem citat *Kircherus* , (1) & liber ZEHERIT *Chaldæi* de compositionibus

& affectibus *imaginum* planetarum superstitiosus : in quo spiritibus orationes facit & offert sacrificium planetis : incipit : *Spiritus planetarum*.

Hæc cum ita se habeant , nemo merito de raritate scriptorum , sed numero eorum queri potest. Si enim tantum incertæ ætatis scriptores existerent , integra propemodum foret bibliotheca. Næcias quidem esse & quisquiliæ , si quis urget , concesserim , neque alio animo retuli , quam ut creduli & superstitiosi mirari desinant , nec in fallacibus impostorum artibus thesauros abditos quærant , pro quibus , ut ajunt , carbones inveniunt.

(1) *Kircher. de cabal. Saracen.*

CAP. IV.

DE

MEDII & RECENTIORIS ÆVI
SCRIPTORIBUS TALIS-
MANICIS.

Argumentum.

SÆCULO XIII. dum respirare incipiunt literæ, cum iis Astrologia summo in honore esse cœpit, & una ars Talismanica. De qua Leopoldus Dux Austriæ, Albertus Magnus, Thomas Aquinus, Rogerus Baco, Michael Mathematicus, Petrus Aponensis, Arnoldus Villanovanus, Joannes Gerson, Marsilius Ficinus, Hieronymus Torellas, Camillus Leonardus, & Petrus Arlensis de Scudulapis editis commentariis copiose egerunt. Nec non Joan. Trithemius, Henricus Cornelius Agrippa, Theophrastus Paracelsus & qui eum refutare aggressus est. Thomas Erastus. Tit. & mentio Jo. Fausti mere infausti. Idem argumentum exponunt Elias Chræstmaicius, Calenus, Ellenbergerus, Caspar Bartholinus, Antonius vero Follinus perperam hac trahi ostenditur. Postquam Roberto Fluddio debi-

*tus contigit locus : Jacobus Gaffarellus cum suis & amicis & inimicis. Claudio Sorello, Jacobo Gaufrido Anonymo, quod an, Francisco Placette novam scenam instruit. Apud Germanos Israel Hiebner mysteria sigillorum, prodit, sed majore successu Athanasius Kircherus, de quibus itidem Sam. Hentschelius, Dan. Guilmus Möllerus, Jul. Reicheltus Jo. David Rein, Augustus Buchnerrus studiose differuit, quod irritum conditum, dum mors prævenit, Francus de Franckenau, Hieronymus Welschius, Matth. Fried. Beckius aliquandiu tentabant. Jacobus Wolfius, Valentinus Ernestus Loeschcherus, Adrianus Beyerus, & Martinus Friedericus Blumler agmen claudunt. Quibus subjicitur catalogus quorundam autorum, qui data occasione Talismanes aut propugnarunt, aut impugnarunt, aut de iis quæsi-
verunt.*

Hactenus in obscuro versati sumus antro, barbara obstrepuere nomina, si non evocati lemures, admixtæ sane terruerunt superstitiones, neque inter *Hebræos, Arabes*, & obscuri nominis literatores fieri aliter poterat. Jam culti orbis eas adimus partes, in quibus elegantioribus literis debitus constat honos. Equidem in percurrendis summorum Theologorum, Medicorum & Philosophorum scriptis vitæque fabulis fructuosior erit & jucundior occupatio, quam hactenus fuit.

Sæculo XIII. cum scientiæ prope deperditæ lacertos movere inciperent, astrorum quoque scientia studio *Alphonfi* Regis *Hispaniæ*, summo in honore esse cœpit. Quam cum traderent Arabes homines supersticiosissimi, pullulare una cœpit ars *Talismanica* & doctissimi viri de ea amplissimos Commentarios, ediderunt, in quibus LEOPOLDUS Episcopus *Frisingensis*, Ducis *Austriæ* filius, circa annum 1200. clarus *compilationem de astrorum scientia* edidit, in qua multorum Amuletorum fabricam docet. Prodiit Augustæ Vindelicor 1489. in 4. & reperitur in MSS. codicibus Bibliothecæ Regis *Galliæ*, Ducis *Guelferbytani*, & *Guil. Dygbæi*. (1)

H

Hic

(1) Ricciol. in chronol. astron. cum Almagest. nov. Reichelt de amulet. pag. 17. Labb. in bibl. MSS. pag. 317. Catalog. MSS. Angl. & Hybern.

Hic cum decessisset

Albertus. Inclytus ALBERTUS doctissimus at-
Magnus. que disertus

Quadrivium docuit & totum scibile
scivit.

Acutissimus Scholasticorum Doctor, ex ordine equestri *Bollstadiorum* Lavingæ natus est, & Theolog. Doctor & Professor aliquandiu in Academia *Parisina* & *Coloniensi* fuit, donec *Ratisbonæ* ad Episcopalem dignitatem eveheretur, quam post paucos annos suæ sponte deposuit vitam sine literis vivi hominis sepulturam putans. Hoc in defesso literarum studio cum omnes sui temporis Philosophos facile superaret, pro Sæculi genio, quibusdam nugivendulis tanti viri famam ad se traducere, & varia nostri argumenti opuscula ei supponere volupe fuit, quæ hodiernum ipsius nomine feruntur. Hujus commatis est tractatus, de virtutibus *quarundam herbarum, lapidum & animalium*, & alter de mirabilibus mundi, qui mutile in trino Magico *Cæsaris Longini*, auctiores vero in editione *Argentinenſi* 1637. in 12. editi inveniuntur. Hos *Johanni Regi Arragonum* tribuit index prohibitorius de Ao. 1640. *Henrico de Saxonia Simlerus*; at ille commentario tantum *Augustæ* 1498. illustravit. Omnino legi meretur *Apologia Naudæi*, qua eum a crimine Magiæ defendit, cujus suspicionem ei quomodocunque conciliare voluerunt malevoli, insulsis & aliis editis libellis, qualis de *Magia* extat Tom. V. operum.

rum. Pejores adhuc nugæ de invisibilitate, quæ incipiunt : *Adjuro vos tres Principes, & alius, cujus initium : antequam incipias.* Sic *secretum Alberti* fertur, in quo Spiritus cujusdam maligni familiaritatem promittit, (1) quod merito detestamur, & tam alienum ab eo putamus, quam ab aliis sanctissimis Viris, quorum autoritate abutuntur. Ejusdem nomine Germanica lingua *Sigilla XII. Signorum Zodiaci* in MS. feruntur nec non libellus de VII. stellis erraticis, earumque annulis magicis, cum virtutibus & proprietatibus illorum. Imo vero adeo ipsis placuit nomen, ut cum satis opusculorum *Alberto Magno* supposuissent, & *Albertum parvum* mox fingerent. Quale MS. de adjurationibus *Dæmonum* Hispanica lingua olim videre mihi contigit, & *Alberti Parvi Lucii* libellus de mirabilibus naturæ arcanis Gallice prodiit Lugd. 1706. in 12.

Hujus discipulus erat THOMAS Thomas
AQUINAS Aquinas. *Doctor Angelicus*, & Angelorum Doctor, vir acutus & subtilis, imprimis Sophista, quem hodie dicimus Philosophum, Neapolin ille patriam habuit, parentes nobiles, ipse doctrina nobilior. Scripsit permulta XII. voluminibus in fol. edita. In quibus extat opusculum de occultis operibus naturæ ad militem quendam Scriptum. Ejusdem Libellum de imaginibus Necromanticis citat *Picus Mirandulæ*
H 2 Do-

(1) Trithem. in antipal. malefic. libr. 1. cap. 3.

Dominus, (1) sed merito tanto Viro suppositum esse statuit.

Rogerus Baco. Obiit noster 1274. veluti decennio post ROGERUS BACO, *Anglus*, ordinis *S. Francisci* Monachus, *S. Theol.* Doctor Oxoniensis, a suis *Mirabilis* dictus. Qui cum Mathematicas scientias & Philosophiam maxime naturalem curiose profundeque contemplaretur, multa in hac parte scientiæ scripsit *de potestate mirabili artis & naturæ, de occultis operibus naturæ, de sculpturis lapidum, de necromanticis imaginibus, de excantationibus, practicas Magiæ, & alia*, quibus Magum fuisse arguunt. (2) Sed causam ejus *Seldenus, Naudæus, Bayle*, strenue agunt, quod circa annum 1551. magno animo moliebatur *Jo. Dee, Londinensis* speculum unitatis promittens, sive *apologiam pro Fr. Rogero Bacono Anglo*, in quo docetur, nihil eum per Dæmoniorum fecisse auxilia, sed Philosophum fuisse maximum, naturaliterque & modis homini Christiano licitis maximas fecisse res, quas indoctum solet vulgus in Dæmoniorum referre facinora. Sed hanc inter libros ineditos permanfisse autor est *Thomas Smiht* in ipsius vita. *Rogeri Baconis* opuscula passim inveniuntur.

Michael Scotus. Non dissimili fato, ut simillima erant studia, MICHAEL Mathematicus functus est, cognomento *Scotus*.

(1) Picus. libr. I. contr. Astrolog.

(2) Balæus & Pitæus de scriptor. Angl.

tus, (1) natione Anglus patria *Dundmensis*, qui cum non minus ingenii naturali propensione ad studia Mathematica incumberet, in iisque indagandis cæteris postpositis, potissimum desudaret apud vulgum pro Necromantico habitus est. Prudentum tamen & cordatorum hominum longe aliud fuit iudicium, qui potius perspicax ejus in scrutandis rebus abditis admirabantur ingenium, laudabant industriam, quam reprehendendam judicabant curiositatem suscipiebantque hominis scientiam non suspicabantur culpam. Eum Imperator Fridericus II habuit in delitiis, cuius jussu tum alia multa, tum *de astrologorum dogmatibus, imaginibus astronomicis & signis planetarum* aliquot libros edidit. Claruit circa annum 1190. cum in Anglia regnaret Edwardus I.

Iisdem scilicet temporibus cum in Italia floreret PETRUS APONENSIS de *Abano & Ebano* dictus [vicus urbi Patavinæ vicinus] *Abano & Ebano* dictus vir plane singularis, sui sæculi rarum eruditionis prodigium, (2) habebaturque virium naturæ siderumque efficaciam adeo peritus, ut herbarum & lapidum virtute, certo cœli aspectu, & statis horis utens,

H 3

fa-

(1) Gesner. in biblioth. Balæus & Pitæus de script. Angl.

(2) Naud. de antiquitat. Schol. Parisiens. med. Galeott. Mattius de doctrin. promisc. p. 36. Gadd. de hist. non eccles. p. 4.

fascinare homines crederetur. (1) Cumque rumor publicus esset, extare *Patavii* opera quædam mirabilia, quæ ille Dæmonum ope sit aliquando molitus, Magiæ eum reum facere circa Annum 1306. *Petr. Reginensis*. Med. Doctor, invidus æmulus, instituit. Sed in hoc judicio innocentia *Aponensis* facile triumphavit, & vindictam hostium, si non effugit, tamen per novem annos distulit, qui circa ea rursus tempora novis instructi machinis moribundum senem corripuerunt, & in vinculis conjectum adeo terruerunt, ut in iis octogenario major decederet, [quanquam *Scardonius* annum 66 transisse negat] Valde ambigua hujus Viri fama est, & historia, ut solet admodum incertas, Quidam magum volunt, quidam negant credidisse Dæmones (2) Quidam ipsius ossa inquisitores in fore combussisse tradunt, quidam corpore ejus ablato imagini ignem subjicisse; quidam sine pompa funebri & sepulti titulo vix rogam evitasse, alii e contra in ingressu templi Divi *Augustini* sub marmorea tabula esse conditum narrant. Ac sane statua ipsius diu *Patavii* & apud *Urbinate* Ducem fuit servata, cui adscriptum erat:

P E-

(1) Scardeon. in histor. Patav. lib. II. class. 9. Freherus in theatro.

(2) Jo. Fr. Picus libr. VII. de prænot. Champer. in cribat. ad Champer.

PETRO APONO
 MEDICORUM ARBITRO AEQUISSIMO
 OB
 REMOTIORUM LITERARUM
 STUDIUM
 INSIGNE
 FED. P. CURAVIT.

Multa ipsi, quæ huc veniunt, tribuuntur, *Heptameron*, *Elucidarium* Necromanticum, & *elementamagica*, quæ *Agrippæ* operibus subjiciuntur, ita antiqua quædam fragmenta ipsius de *occulta Philosophia* vidit olim *Bl. Vignerus*, & *Job. Belot*, edidit *Fleurs de la Philosophie Chretienne & morale, ou la refutation a' Agrippa, & d' Abano*. Paris. 1663. Sic Abani nomen in fronte fert *libellus experimentorum mirabilium de annulis* secundum XXVIII. mansiones lunæ, qui latine aliquando typis exscriptus est. (1) Sæpiissime etiam in MS. his Codicibus occurrit, inque linguam Gallicam translatus est ab *Huleto*. Verum num illius ipsius scit, non sane certo constat.

Huic jungi meretur ARNOLDUS *Arnoldus Villano- vanus.* de VILLA NOVA, portentosi vir ingenii, sed magni, veterum novator maximus, quem *Galli* certatim & *Hispani* sibi civem vindicant. Is licet humili patria obscurisque profectus esset laribus, arcano tamen impetu, & excellentis mentis indagine
 H 4 peni-

(1) Hofmann in lexico, Trithem. in antipal. malefic.

penitiorum naturæ operum scrutator acerri-
mus, Europam fere omnem sui nominis glo-
ria implevit, cum in fatis esset Medicinam
astrologiæ & intimiori cuidam Philosophiæ
editis operibus perpetuo nexu jungere, (1)
In his XII. *Sigilla Signorum Zodiaci* (quod iti-
dem in theatro Sympathetico Norimbergæ
factum est, ita exposuit, ut vix superstitionis
notam effugiat, dum in eorum structura, va-
rias requirit ceremonias, & per Apostolorum
& Sanctorum nomina, nescio qua virtute
prædita, mirificos & portentosos effectus
pollicetur.

Jo. Gerson. Ob quas tales imagines omnino
suspectas habuit JO. GERSON de
loco natali in diocœsi *Rhemenfi* ita dictus, vir
inclytus & imprimis disertus, qui contra duos
Medicos Montispeffulanos diligenter scripsit,
quorum alter habebat figuram Magicam for-
ma leonis ad profligandos morbos, alter cer-
tis tantum diebus adhibebat Medicinam. Qui-
bus junguntur alii ipsius tractatus *adversus ma-
giam* in operibus Coloniae 1483. Argentinae.
1488. & 1494. Basiliae 1489. & 1518. 1502. 1514.
Lutetiae 1521. & 1606. & ante decennium stu-
dio Cl. *du Pin* Antwerp. 1706. V. tomis in
fol. editis. Doctor is *Christianissimus* suis dici-
tur, & aliquandiu Cancellarius Academiae
Parisiensis fuit. (2) Fortuna tamen adversa,
non

(1) Imperial. in musæo.

(2) Popeblount in censur. celebr. autor. Du Pin dans sa
biblioth. ecclesiast. tom. XII, p. 66.

non pro virtute & meritis ipsi vitæ finem concessit. Cum enim in concilio *Constantinensi* suo zelo irritasset crabrones monachos nec eadem Ducis *Aurelianensis* a Duco *Burgundiae* commissam probare aut vellet aut posset, in exilio *Lugd.* Ao. 1429. diem obiit supremum.

Quod hic Theologis, Philosophis *Marsilius* est **MARSILIUS FICINUS**, *Floren. Ficinus, tinus*, Platonis fere demortui *Æsculapius*. Is natus 1433. parvæ staturæ homuncula, sed magni ingenii vir, summa floruit sui nominis fama, ut, cum Ao. 1449. [quod Ao. 1483. factum fuisse perperam Boifardus statuit,] abiisset, unde negant, redire ququam, ipsius tumulum hoc Epitaphio amici decorarent.

En Hospes

Hic est

MARSILIUS Sophiae Pater
Platonicum qui dogma culpa temporum
situ obrutum illustrans

Et Atticum decus servant

Latio dedit

Fores primus sacras aperiens
divino mentis actus numine
vixit beatus ante

Cosmi munere Laurique Medicis
nunc revixit publico.

S. P. Q. F.

Ao. 1521. (1)

In-

(1) Rovill. in prompluar. icon. libr. II, Jov. in elog.
Boifard. in icon. viror. illustr.

Inter præclara ingenii ejus monumenta, quibus immortalitatem adeptus est, ejus libri de *vita* extant, cujus tertius de *vita cœlitus comparanda* amuletorum structuram late explicat. Prodierunt Basileæ 1529. 1595. in 12. 1616, in 12. Opera autem ejus Basileæ 1577. voluminibus duobus in fol. Sed in his plura optare quam credere opinatur *Io. Picus* & refutare, librum instituerat *Io. Franciscus Picus* (1) nisi ob singularem cum illo amicitiam intermisisset.

Hieronym. Torellas In Hispania HIERONYMUS TORELLAS, *Valentinus*, Reginae Neapolitanæ, Ferdinandi Catholici Hispaniarum Regis, sororis Medicus ad *Ferdinandum* scripsit de *imaginibus astrologicis* (2) completum opus, ut ipse loquitur, Ao 1496. editum vero absque anni mentione in 4. Valentia apud *Alphonsum de Orta*. De hac quæstione, an imagines cœlestes auro impressæ habere vim morborum expultricem sine ulla superstitione valeant, quod tamen in fine operis ex sententia S. Thomæ improbare videtur.

Camillus Leonardus Scudalapis. Aliter visum est CAMILLO LEONARDO Physico *Pisaunensi*, qui Ao. 1502. speculum lapidum *Cæsari Bor-gia* obtulit Pisauri in 4. quæ editio August. Vindel. 1533. in 4. & Lutetia 1610. in 8. cum D. *Petri Arlensis de Scudalapis* Presbyteri Hierosolimitani, sympathia VII. metallorum,

(1) Picus de prænot. libr. VII. cap. 10.

(2) Nicol. Anton. in bibl. Hispan. libr. X. cap. 15.

rum, & VII. selectorum lapidum ad planetas repetita est. Quibus sequenti anno Parisiis accessit Petri *Constantii Albini*, Villanova-
ni *Magia astrologica*, sive clavis Sympathiæ septem metallorum & septem selectorum lapidum ad Planetas, qui meretur qualemcunque curam, agit quippe *de imaginibus nostri*
veluti & Camilli. Liber III. *de sculpturis lapidum* antiquitatem sculpturæ, sculptores celebres, virtutes imaginum tam magicarum, quam astronomicarum, signa itidem & constellationes cum Planetis explicat, nec non *Rhagaelis, Chaelis, Thetelis, Salomonis, Hermetis* imagines, de quibus jam diximus.

Id quamvis *Lazarus Mozenigus* & *Jo. Trithe-*
Scudalupis in utraque præfatione fam-
ctum fuisse nollent prodierunt ta-
men eadem sub JO. TRITHEMII celebri
nomine hoc titulo: *Veterum saphorum sigilla,*
& imagines magicæ sive sculpturæ lapidum &
gemmarum secundum nomen Dei Tetra-
grammaton, cum signatura Planetarum &
juxta certos cœli tractus & constellationes ad
stupendos & mirandos effectus producendos
ex MS. *Io. trithemii* eruta 1612. Ipsum hæc
composuisse non credo, habuisse concesserim.
Habuit fane satis grandem horum libellorum
copiam, quæ magna ex parte ad HENR.
CORNELIUM AGRIPPAM, fa-
miliarem ejus & discipulum ex te-
stamento pervenerunt. (1) Is jam
tum

(1) Agripp. libr. III. ep. 33. 47. 57.

tum in insigni opere (si quædam superstitiosa absunt) de *occulta Philosophia* omnia, quæ huc spectant, tam accurate proposuerat, ut criminis *Magiæ* reum magno numero accusatores postulent. Ex invidia potius & ignorantia, quam ex vero, vitam meamque sententiam de hoc libro decantatissimo pluribus alibi prosecutus sum. Sane, crimen *Magiæ* facilius infamari quam probari arbitror, cumque permultos summos viros illo Seculo hujus criminis nomina accusaverit credulitas, dum & *Agrippa* reus maleficii agitur.

Rem patitur modicam, & mediocri bile ferendam. (1)

Nonne temerarium boni viri famam lacescere, non intelligendo, quid dicat? qui se ipsum celasse veritatem, & clavem sibi suisque amicis servasse profitetur. (2)

Theophrastus Paracelsus.

His inter Germanos accedit trium vir AUREOLUS THEOPHRASTUS PARACELSUS, BOMBASTUS à HOHENHEIM, natione *Helvetus*, & ipse Magus, quem verbis & characteribus addictum fuisse satis & ad nauseam fateor, apparet eundem evolventibus. (3) Ejus *Archidoxis Magica* plena est hujusmodi imaginibus, & libris VII. varia amuletorum genera exponit. Qui libri speciatim prodierunt, & in operibus

(1) Juven. sat. XIII. v. 143.

(2) Agripp. libr. III. cap. 56.

(3) Fromman de fascin. p. 163.

bus Basil. 1589. in 4. Argent. 1616. in Fol. Latine studio *Gerardi Dorn*, discipuli 1584. Basilea 8. Sed alii dubitant, an genuinus partus sit, in quibus *Huserus* operum editor, & *Faulhaber* (1) qui cuidam monacho *Wormatiensi* ad scribere mavult. Sed nec inde concluditur de *Talismanibus* nihil scripsisse, cum præterea in ipsius operibus extet disquisitione de imaginibus magicis admodum curiosa, aut sive, superstitiosa. Cui ex variis MSS. codicibus possunt jungi ipsius *secretum secretorum*, de *septem stellis liber*, de *magia veterum* libri IX, qui in se continet uberiores explicationem Germanicam. Libelli sub nomine *Arbatel* in operibus *Agrippæ* editi, quo abdita quævis arcana rimantur, quæ nec ulli unquam, nec ipsi auctori profuerunt, Cum enim summos honores, regiasque divitias aliis decerneret, vagus vixit, pauper obiit, & cum aliis promitteret se à morte vindicaturum, juvenis adhuc victima fuit nil miserantis orci, dum *Salisburgi* Ao. 1541. ætatis 47. vitam cum morte commutaret. Ipsius Philosophiam omnem sic hanc de imaginibus censuræ subjecerunt multi sui temporis docti, & impri- *Thomas*
mis THOMAS ERASTUS, Medi- *Erastus*.
cinæ D. & Prof. *Heidelbergens.* cujus disputatio XXII. in re medica de amuletis est.

Et sic delabitur nostra oratio ad *Jo. Faustus*
JOANNEM FAUSTUM, nebulo-
nem mere infaustum, si vera de eo narrant,
neq

nec mera de hujus præstigiis est fabula, quam non sine singultibus & suspiriis legunt aniculæ, uti a *Georgio Rudolfo Widemanno* & *D. Pfitzero* cum ingenti monitorum moralium cumulo est tradita. Pleraque sane, quæ de eo feruntur, non satis firmo talo stare evicit. *Cl. Joannes Georgius Neumann* in dissertatione historica *de Fausto præstigiatore* Witteb. 1711.4. Qui consuli poterit. Nobis satis est ejus mentionem fecisse & librorum, quorum tanta ipsi tribuitur copia, characteribus meris & telesmatibus detestandis conspurcata, siquidem MSSti feruntur *Praxis Cabalæ & albæ & nigrae &c.*

Miracul- und Wunder-Buch / genannt der Höllen-Zwang &c.

ad evocandos XX. Spiritus Olympicos.

Practicirter Geister-Zwang / qui impressus etiam, ut in titulo Passau 1605. 12. quo pessime abutuntur, quibus ex luto præcordia & cerebrum belucinum est.

Der sogenannndte schwarze Mohren-Stern &c.

Die Gauckel-Tasche &c.

Haupt-und Kunst-Buch / id est aller Cabalisten und Weisen fundamental praxis zur Lehre in Geheim seinen Diener Christoph Wagnern hinterlassen &c. Qui itidem fuit insignis magus & scripsisse fertur *Cabalam nigram* oder wahren hafften Höllen-Zwang / & quæ sunt alia humani ingenii monstrosa somnia nunquam sine indignatione & dolore commemoranda.

Hujus potius loci sunt ELIAS *Elias Chrest*
 CHRÆSTMAJERUS, quem *de Majerus, Ca-*
amuletis vegetabilium citat *Baude-*
lot de Dairval, (1) GALENUS ju- *leanus, El-*
 nior Medicinæ D. *Pretzlaviensis,* *lenberger,*
 qui *de amuletis* ao. 1605. disseruit, *Casp. Bartho-*
 (2) veluti biennio post *Marpurgi* ELLEN- *linus.*
 BERGERUS, sic CASP. BARTHOLINUS,
 præclarum Daniae decus, Medicinæ & Philo-
 sophiæ D. Prof. *Hafniensis* & Canonicus *Roht-*
schildensis: (3) in opere *de lapide nephritico*
Hafn. 1627. biennio ante mortem edito, *a-*
muleta plurima commemorat, eorumque vi-
 res expendit.

Refert quidam huc etiam HER- *Hermann.*
 MANNUM TOLLINUM Bata- *Tollinus.*
 vam, Medicinæ D. & Prof. *Coloniensem*, ob
Amuetum Antonianum Lipenius, (4) sed quan-
 doque bonus dormitat

Atque opere in longo fas est obrepere somnum.
 De nulla enim re minus quam de amuletis
 agit, qui *Antonio* cuidam luis pestiferæ fugam
 inscripsit.

Majore omnino jure locum tuetur *Robertus*
 ROBERTUS FLUD *de fluctibus ar-* *Fluddius.*
 migen & Medicinæ Doctor Oxoniensis, mi-
 rabilis ingenii homo, qui infamigeratissimis
 operibus multa, quæ huc spectant, sollicite
 tra-

(1) Baudel. de l' utilit. des voyages p. 407.

(2) Herlic. de peste c. 6. p. 107.

(3) Vinding. de acad. Hafniens.

(4) Lip. in bibl. med. tit. Amuletum

tradidit, sed ideo & multis male audire cœpit. In genere ipsius Philosophia caballisticis novisque argumentis superstructa jam ab initio suspecta fuit eruditis, & in eam *Marinus Mersennus*, *Francisc. Lanovius*, *Petr. Gassendus*, nec non *Forsterus* & *Libavius* animadversiones suas ediderunt, quorum incursum stricto ipse calamo excepit. Atrociores alii *magnum* dixerunt, qui geniorum investigationem omnesque divinandi artes tradidisset, imo *Atheum*, quod mentem ipsius non recte caperent, scilicet crimen læsæ Majestatis divinæ, quilibet e populo aut scholæ Magistellus vindicare aggreditur, qui tam facile Atheum invenit, quam malvam & asphodelum in hortis. Prodierunt opera variis temporibus, & cum raro occurrant a magnatibus magno pretio redimuntur. (1)

Nemo tamen hactenus telesmata secundum artis regulas disposuerat, & data opera causam eorum defendere susceperat. Surrexit tandem **JACOBUS GAFFARELLUS**, Doctor Theologiæ & Juris Canonici, Protonotarius Apostolicus, Regi Galliæ a Consiliis & eleemosynis, Prior commendatarius S. Ægidii, Decanus Facultatis Juris Canonici Parisiensis, Prior Conventus Broussensis, Commendator S. Aumelii, (2) & quæ fuerant alia splendida

(1) Lambec. 83. Thaler. pret redemit, ips. test. in comment. de bibl. Vind.

(2) Bayle Diction. histor. & antiq.

da ejus officia. Quem *thullerius* Regis Galliae ad Venetos Legatus secum habere & de gravissimis rebus, cum eo sermones conferre optavit, (1) & *Richelius*, purpuratus Pater, agacissimus ille ingeniorum censor, Bibliothecae praefecit & ejus consiliis diffidia religionis auferre, irrito licet successu, tentavit. Philosophus hic eruditissimus, (2) cum & linguarum Orientalium cognatione, & multiplici abstrusarum rerum scientia unus omnium maxime floureret, jussu superioris cujusdam librum edidit hoc titulo: *Curiosités inouies sur la sculpture talismanique des Persans Horoscope des Patriarches & lecture des étoiles.* Paris. 1629. 8. Rouan 1631. sine loci nomine 1637. 8. & 1650. quem Anglice *Edmundus Chilmeadus* (3) Glocestriensis Londini 1650. excudi fecit Latine diceres Curiositates inauditas de figuris Persarum Talismanicis, Horoscopo Patriarcharum & characteribus caelestibus, ut verbis *Georgii Michaelis Rostochiensis*, Praepositi *Schwabstediensis* & postea *Flensburgensis*, denique Comitatus Oldenburgici Superintendentis, utar, qui Latinam versionem procuravit, amplissimasque notas Hamburgi 1676. in 8. adjecit, quod in ultima tamen editione cum praefatione Cl. *Fabritii* Hamb. 1706. in 8. factum non est. Hoc opere curioso, proh, nescio, quantas turbas *Gassarel*

I

(1) Naud. in praefat. bibl. polit.

(2) Thomassin. in praefat. bibl. MSS. Patav.

(3) Witte, tom. I. Diar. biograph. ad Ao. 1653.

relus dedit. Primo illud maximo populi plausu in scenam prodiit, & intra sex menses tertio editum, bis *Parisiis* & semel alia Galliarum in urbe innominata, suspicio est, nec fallit conjectura, apud *Rhotomagenses* bibliopolas. (1) Mox Sorbonici Doctores perspicaces aliorum censores coreptum palinodiam canere iusserunt. (2) Alii librum ex MSS. quodam Arabico collegisse & compilasse asseruerunt. (3) Alii in eo monstra horrenda visa seu ex metu credita putarunt. Concedo quidem libro huic multa frivola esse intermixta, sed veluti *Micionem* malo, quam *Demeam* imitari, Philosophum ingenii magnitudine se effertentem, nec ad atheos, ut Voetius, (4) nec ad rogam deferro. Quod si ingenii fecunditas nobis flavam bilem aut stomachum faceffit, si nova nobis adeo odiosa sunt, chorda oberremus eadem, & veritatis transparens lumen, majores subinde cingent tenebrae. *Pliniique* illud falsum esset: nullum esse tam malum librum, in quo non aliquid boni sit. *Michaelis* notæ majore cum labore, quam judicio congestæ sunt, quod si ejus notam 59. de *Talismanibus* inferere possem, sufficienter probaret. Promisit idem in catalogo Francofurtensi

(1) Leo Allat. in apib. urban Labb. in bibl. biblioth. Morin. libr. XX. Astrol. Gallic.

(2) Sorell. libr. infer. citato.

(3) Wheler in itiner. pag. 163. Spon. itiner. libr. II. pag. 256.

(4) Voet. tom. I. dissert. selectar.

tenſi Ao. 1670. ſe ſingulam opere *de amuletiſ*
acturum, ut & altero de *vexillis* (1) an vero
liberariſ fidem, haud mihi conſtat, quantum
quidem ſcio, factum non eſt. *Gaffarellus* au-
tem octogenarius ſenex vitæ ſatur Ao. 1681.
obiit, (2) de quo in conſeſſo eſt, ipſum magna
diligentia de hoc argumento quæſiſſe. Pro-
miſit etiam *Talismanes* complures æri incidi
curaturum, poſto quam aliæ quas ex Gallia &
Germania exſpectabat, in manus devenerint,
cum explanatione quadam, ſi tanti videren-
tur. (3) Idem oſtendemus, inquit, (4) poſt
hæc peculiari libro, ſi hic noſter labor doctis
placuiſſe viſus ſit, *XLVIII. conſtellationes* in fa-
bricandis *Talismanicis figuris* non inutiliter ad-
hiberi. Multa & alia in ſcriniis ſervabat, no-
tata de *notis Hieroglyphicis in nubibus*, (5) *Pneu-
maticam*, (6) ut videtur ſatis curioſam & alia,
quæ commemorat *Leo Allatius* in apibus ur-
banis, & ex eo Celeb. FABRITIUS. (7)

Inter eos vero, quibus iſte labor *Claudius*
Gaffarelli diſplicuit, CLAUDIUS SO- *Sorellus.*
RELLUS, *Historiographus Regius,*

I 2

mul-

(1) Mich. ad *Gaffarell.* in not. pag. 3.

(2) *Colomes.* in *Gall. orient.* pag. 153. & 269. *Fabric*
in præfat. libr. præmiſſa.

(3) *Gaffar.* *curioſit.* cap. 6. pag. 115.

(4) *Gaffar.* cap. 6. pag. 135.

(5) *Id.* cap. 12. pag. 231.

(6) *Id.* cap. 5. pag. 99.

(7) *Fabric.* in præfat. noviff. edit.

multis scriptis in Gallia notus, præcipue nomen suum profitetur edito libro : *Des Talismans figures faites sous certaines constellations, avec les observations contre le livre de curiosites inougeos de Gaffarel, & un Traitté de l'onguent des armes, poudre Sympathetique & constelle &c.* par le Sieur de l'Isle Parisiis 1636. in 8. apud Antonium Somaville. Hic tum in genere omnia Telesmata, tum Gaffarelli sententiam de iis, tum unguentum armarium acriter impugnat (1) Cui merito ea, quæ in scientia sua universali Lutetiæ 1647 in 4. edita P. 3. p. 215. & P. IV. p. 273. leguntur, sunt jungenda, ubi iterum latissime de *Talismans* & Gaffarello disquir. JACOBUS GAUFRIDUS *Gaufridus.* contra Tauroentius Gallus edidit librum, cujus Titulus : *vindicata antiquitas, seu Parecbasis encomiastica pro curiositatibus inauditis Jacobi Gaffarelli Parmæ 1634* in 4. (2) ac alius quidam sine nomine Gallus tractatum Gallica lingua *talismans justifies* inscriptum, ut *Wolffius* (3) observat. In hunc calamum strinxit FRANCISCUS PLACETTE edito libro hoc titulo : *La superstition du temps reconnue aus talismans, figures astrales & statues fatales, avec la poudre de Sympathie, soupçon, née de magie* par le R. P. Placet Paris.

(1) Sorell. in bibl. Gallic. Teissier in catal. König in bibl. qui tamen errat.

(2) Labb. in biblioth. bibliothec. pag. 597.

(3) Wolf. in scrutin. amulet. pag. 499.

SCRIPTOR, TALISMANICIS. 133
ris. Ao. 1668. in 12. & ches Fr. Clousier Pa-
ris. 1672 in 12. (1)

Hi ex Gallis, ex Germanis ISRAEL *Israel*
HIEBNER, *Schneebergensis*, Professor *Hiehner*,
Mathematicum in Academia *Erfurtensi*
mysterium sigillorum, herbarum & lapidum, sive,
plénissimam Medicinam morborum animi
& corporis per varia remedia externa quatuor
partibus edidit, quarum prior Medicinam ex
influentiis cœlestibus in herbas plantasque ad-
hibet, altera influentias in metalla & lapides
considerat, tertia & quarta eorum conjunctio-
ne in sigillis Medicinam absolvit Erfurti 1651.
in 4. Lipsi. 1653. in 4. Erfurti 1696. in 4. Sed
bonus vir non haurit fundum.

Plura & doctiora ATHANASIO *Athanasius*
KIRCHERO debemus, qui tot inu- *Kircherus*,
sitatæ molis opera, quot ab uno vix
expectari possent, nobis reliquit. Erat au-
tem *Buchonio Fuldensis* S. J. Presbyter in Her-
bipolensi & Avenionensi Gymnasiis, nec non
Romano linguarum Orientalium & Mathe-
seos Professor, cujus Oedipus *Aegyptiacus* Ro-
mæ 1652. quatuor voluminibus prodiit, in
quo magno conatu ænigmata, & res abscondi-
tas antiquorum, ut alter Oedipus venatur,
quanquam eum in multis se præbuisse homi-
nem negari non possit. Varia circa nostram

I 3

ma-

materiam prodit in dicto opere, dum de *Serapidibus*, *Laribus* & *telesmatibus* tam majoribus, quam minoribus, de *Magia*, de *Diis averruncis*, *statuis polycharacteristicis*, & de *amuletis* copiose disseruit. Quibus merito jungitur ejus *Archmologia* sive de abditis numerorum mysteriis opus, quod Romæ 1665. in 4. prodiit, in quo multa de *Gnosticorum* aliorumque amuletis, multa de sigillis, eorum structura sensuque enucleantur.

Samuel Hentschel. Præterea extant SAMUELIS HENTSCHEL dissertatio de *characteristica Philosophia*, qua Wittebergæ 1659. characterum patronos impugnavit, quod Altdorffii Ao. 1693. DANIEL GUIEL. MOLLERUS in diss. de *characteroman-tia* fecit. Quibus tamen palmam præripit JULII REICHELTI, Professoris Matheseos Argentoratensis elegans diatriba de *amuletis*, quæ Argentina 1672. in 4. & cum *Wolfii* scrutinio amuletorum Lips. 1692. in 4. typis excusa est. Jo. David REIN, Præsede Jo. Ioachimo Zentgratio, Professore Moraliū argentinen-si, de *superstitione* & *remediis supersticiosi* insignioribus aliquot disputationibus egit, quarum secunda de *amuletis* & *unguento armario* Argentina 1677. in 4. prodiit. Cui proxima AUGUSTI BUCHNERI Professoris Wittebergensis celeberrimi ora-

oratio *de statuis magico ritu consecratis*, quæ cum aliis Dresda Anno 1682. in 4. typis exscripta est, (1) in qua tum multa alia, tum varia de syngibus & rhombis magicis scriptorum loca explanantur,

Quod si nec ineditorum numerum inire displicet, GEORGII FRANCHI de FRANKENAU *Georg. Francus de Frankenau.* dulcis recurrit memoria, qui Medicinæ Doctor, & diversis temporibus ejus Professor *Argentinae Heidelbergæ & Wittebergæ* nec non multorum Regum Principumque Archiater fuit. Is aliquando *Caroli Ludovici* Principis Palatini jussu, qui talia summo studio inquirebat, integrum opus *de amuletis* tentabat, sed ob miserrima illius regionis tempora & negotiorum, quibus urgebatur, molem, nondum ad umbilicum perduxerat, cum *Hafniæ* 1704. rebus humanis diceret valere & plaudere, suis vero familiaribus dolere & plangere.

Sic HIERONYM. WELSCHIUS, *Hieronym. Wolschius.* vir præclare doctus & magni nominis Medicus, de his quædam meditabatur, (2) quæ interceperunt fata, veluti etiam conatus MATHIÆ FRIDERICI BECKII, *Matth. Frid. Beckius.* Pastoris *Augustani* ad Ecclesiam Spiritus S. sacram,

(1) Acta Erudit. Lips. 83. April.

(2) Wolf in scrutin. amulet. cap. 3. sect. 1. p. 537.

qui in *responsis Philologicis* ad vanorum quæ-
 sita curiosa secundo loco de *amuletis Turca-*
um, Judæorum, Basilidianorum, differere consti-
 uerat. (1)

Jacobus
Wolfius. Inter eos, qui extant, JACOBUS
 WOLFIUS Philosophiæ & Medicinæ
 D. & P. P. Jenensis, *Curiosum amuleto-*
rum structatorem edidit, in quo de natura, &
 attributis illorum, ut & plurimis illis, quæ
 passim in usum tam Theoria quam in praxi
 vocari sueverunt, ac in specie de *Zenechtis*, vel
 quæ pesti opponuntur, agitur: superstitiosa
 & illicita notantur & rejiciuntur, utilia illu-
 strantur Lips. & Jenæ 1690. 4. (2) uti Fran-
 cofurti & Lips. biennio cum *Julii Reichelti*
 exercitatione, de qua sermo fuit.

Valent. Er-
nest. Loe-
scherus. Denique VALENT. ERNEST.
 LOESCHERUS, *Caspari*, Theologi
Wittebergensis filius, & ipse S. Theo-
 logiæ Licentiatus & Doctor, Superinten-
 dens Jüterbocensis in Ducatu Querfurtensi,
 postea Deliciensis, & P. P. Wittebergens. nec
 non Sacrorum summus antistes *Dresdensis*, vir
 nostro ævo polygraphus & polyhistor cele-
 berrimus, disquisitionem antiquariam de *Ta-*
lismanibus suo præsidio Wittebergæ 1697. 4.
Jo. Sigism.
Koblich. decoravit, cum eam JO. SIGISM.
 KOBlich proponeret. Cui adjici-
 cien-

(1) Mehlführer. ad Almeloven. bibl. promiss. & latens.

(2) Ast. ericdit. Lipsiens. ej. anni.

ciendi ADRIANI BEIERI Diss. Ju- *Adrian.*
ridica de *amuletis*, nec non MAR- *Beier.*
TINI FRIDERICI BLUMLER *hi-* *Mart. Frid.*
storia amuletorum & censura, quæ Ha- *Blumler.*
læ 1710.4. haberi cœpit.

Ita quidem nobis de numero au- *Scriptores,*
torum, invictis constat argumentis, *qui inci-*
quibus sexcentos adjicere possem, *denter Ta-*
qui data occasione copiosissime de *lismanes*
iis differuerunt; Sed nimius videretur labor,
& garrulitatis esset suspectus, ideoque primi-
pilares primo tantum indicabo digito, inter
quos CAJETANUM invenio, Roma- *Probant.*
næ Ecclesiæ Cardinalem, imaginum
vim non plane negasse in Commentario ad
D. Thomæ Quæst. 96. n. 2. ANTONIUS
MIZALDUS in arcanis memorabilibus cent.
1. aphor. 52. 45. 49. cent. 2. aphor. 8. 14. &
93. cent. 3. aphor. 98. cent. IV. aphor. 100.
Cent. IX. aphor. 48. telesmata conficit, quæ
superstitionis postulat ipse *Gaffarellus*. Hu-
jus loci sunt HIERONYMUS CARDANUS
de rerum varietate L. 16. c. 89. & 90. GALEO-
TUS MARTIUS, *de doctrina promiscua* c. 14.
& FRANCISCANUS RUÆUS L. I. *de gem-*
mis c. 2. & 3. qui omnes harum figurarum
efficaciam asserunt. Quod *Camillo* cuidam
ob assertam hanc efficaciam Atheismi nota
olim inusta sit, testatur *Gaffarellus*. Quem
CAMILLUM LEONARDUM esse existi-
mo, qui *de gemmis* scripsit, uti jam diximus.

Huic accedunt ROBERTUS FLUDDIUS, Medicus Oxoniensis, *in apologia pro fratribus Rosæ crucis* cap. 2. MAURITIUS Comes de FLISCO de *fato*, qui præter temporis electionem & cœli positum & thematis natalitii harmoniam requirit, TILEMANNUS de *materia Medica* in defendendis pentæculis & amuletis operose diligens. CAROLUS CÆSAR BAUDELOT de Dairval, de *utilitate peregrinandi* & commodis, quæ antiquitatum investigatio doctis conciliat, Lutetiæ 1686. 12. Denique JO. SPENCERUS, Anglus, de *Urim & Thummim* Autor discursus Gallici de *influentia astrorum* Paris. 1675. 2. EMANUEL KOENIG in *regno vegetabili* Basileæ 1688. 4. edito.

Improbant.

Impugnant e contra acriter GUIL. EPISCOPUS Parisiensis in opere de *Universo*, SYMPHORIANUS CHAMPENUS Lugdunens. in *cribrationibus suis in conciliatorem*, CONRADUS WIMPINA à *fagis* seu de Buchen, Theol. Francof. de *Fato*, THOMAS GARZONI in *Seraglio de gli stupori del Mondo*, PETR. GREGOR. THOLOSONUS de *Republ.* JO. BAPTISTA MORINUS in *astrologia Gallica*, ADAM a REBENWALD in *astrologia judiciaria*, qui se peculiari tractatu fusius de futilibus iis acturum, promisit. Potest & evolvi FROMMANNUS, Medicinæ Doctor, in opere de *Fascino*,
neo

nec non GABRIEL NAUDÆUS, viva illa
bibliotheca, de *studio militari*.

Disquirunt de iis EDO NEUHEU- *De iis qua-*
SIUS *in fatidicis sacris* lib. 2. cap. 24. *runt.*
STROZZIUS CICOGNA *de magia*
lib. 4. cap. 1. cap. 26. & 27. MICHAELIS ad
Gaffarellum num. 59. EDMUNDUS FRIGEL-
LIUS *de statuis* Holmiæ 1656. J. P. M. S. T. P.
de religione Sabaitarum Anno 1679. SEBA-
STIANUS WIRDIGIUS, Prof Rostochien-
sis, in *Medicina Spirituum*, CHRISTIANUS
FLEMING *de loquela imaginum*, ANTO-
NIUS VAN DALE, Doctiss. Medicus Har-
lemensis, in opere *de divinationibus* cap. 5. &
6. & 11. BRUNUS, Oratorii S. Jesu presby-
ter, in libro dicto, *Histoire critique des pra-*
ctiques superstitieuses, qui ont séduit les peuples &
embarrasse les scavans.

HIS, QUI DE MATERIA TALISMANICA SCRIPSERUNT.

Argumentum.

Quod materiam attinet, licet ea ex omnibus naturæ regnis petatur, seliguntur tamen metallorum lapidum & herbarum scriptores præcipui. De metallis tractant Scriptores Chymici, in quibus recensendis operose laborant P. Borellus. H. Conringius, & Olaus Borinttius. Jo. Baptista Nazarus, D. G. Morhofius, Emanuel König. Jo. Jac. Marigetti, & autor libri Germanici, Kerenhapuch. De lapidibus, præmissis aliis plurimis ob opuscula de iis edita Salomon, Proteus, Hermes, Zoroaster, Zachalias, Orpheus, Democritus, Bolus Mendesium, Aristoteles, Theophrastus, nec non Plinius, Evax, Maer Floridus, Epihanus & Beda in scenam prodeunt. Quibus Michael Psellus, Henr. Huntingtonensis, Nizardus, Jean de Monteville, Camillus, Leonardus & Scudalupis, Erasmus Stella, Franciscus Ruæus, Guilielmus Turnerus, Jean de la Taille, Remigius Bellaqueus, Hieronymus Cardanus, Fortunius Licetus, Ulysses Aldobrandus, Anselmus Boëtius à Boot, Joannes de Laet, Andreas Baccius, aliique, Thomas Nicolai

lai, Robertus Boyle, Nicolaus Vinette *junguntur*. De Plantis post Gesnerum, Jo. Ant. Bumaldum, & Joseph. Pitton Tournefortium, *qui bibliothecam Herboristarum compilarunt*, Salomonis, Hermetis, Protei, Orphei, Musæi, Homeri, Hesiodi, Democriti, Pythagoræ, Hippocratis, Aristotelis, Theophrasti, aliorumque, nec non Apollodori, Andreae, Pamphili & Xenocratis *mentio fit*. Quibus succedunt, qui singulatim unius aut alterius plantæ naturam viresque exposuerunt nec non Mago Poenus, Mithridates, Rex Ponti, & Evax, Arabum Princeps, *quorum opera Romanis fuerunt in deliciis*; Ex quibus M. Cato, C. Valgius, Macer Floridus, Vettius Valens & Apulejus *de hoc argumento scripserunt*. Inter scriptores mediæ ævi Alchindus & Albertus Magnus, ex recentioribus Leonardus Thurneiserus, Bartholomæus Canichter, Adamus a Bodenstein, Jo. Baptista Porta, Oswaldus Crollius, Guilielmus Maxveldus *in eum*, alique multi de *signatura plantarum & vegetabilibus magicis*, Augustus Etzlerus, Jo. Frid. Helvetius, Emanuel König, Jo. Henr. Heucherus, Fridericus Mentz. *commemorantur*.

*De Mate-
ria Talis-
manica.*

Restat *materia Telesmatum*, si tra-
ctationem totam artis me-
cum absolvere placuerit. Sed
hæc tam varia est, ut ipsa natura. Perlustra-
tis enim in superiobus amuletorum fabris
illi in horum structura sufficienter indica-
runt, quam parum certi de hac constet, dum
hominum curiositas quodlibet in his sibi
fingens quælibet aptat quadrata rotundis.

Præcipua tamen, quibus constat materia,
ex *metallis lapidibus & vegetalibus* desumitur,
quorum omnes si persequerer autores, pati-
entiam sane vestram provocarem, cum so-
los scriptores *Chymicos*, qui metallo-
rum naturam exponunt, non per
centurias, sed per myriades com-
putati inveniantur.

PETRUS BO-
RELLUS, qui *Bibliothecam Chymicam* Heidel-
bergæ 1656. 12. publicavit, & *cribrum Philo-
sophorum Chymicorum, topographiam Chymicorum,
vitas Chymicorum* quorundam *Bibliothecam
Chymicam* ordine chronologice concinnatam
cum secunda parte & vitis autorum compen-
diosis se editurum, fidem fecit, quatuor mil-
lia autorum commemorat, cumque eum
Elias Ashmole insuper auxisse deprehenda-
tur, (1) quis, quæso, & qualis eorum est nu-
merus? Subsidio esse poterunt curiosis HER-
MANNI CONNRINGII & OLAI BOR-
RICHII famigeratæ *de hermetica Philosophia*,
com-

(1) Catal. MSS. Angl. & Hibern. n. 7549.

commentationes, nec non JO. BAPTISTA NAZARUS *de transmutatione metallorum*, DANIEL GEORG. MORHOFIUS *de auro*, EMANUEL KONIG *in regno minerali*, JO. JAC. MANGETTI (1) *in Bibliotheca Chymica curiosa*. Denique præter MSS. passim latitantia tractatus Germanicus, qui *Keren ha-puch* inscribitur.

Nos ad autores de *lapidibus præ-* *Scriptoris de*
tiosis divertimus, quod idem in *lapidibus*.
 eorum voluminibus plurima, quæ ad nostrum argumentum spectant, tradiderint. Humana enim pene divina Gemmis uttribunt fata, & nullum miraculorum genus est, quod non his superstitiose tribuant. *Achathe* in magna sunt autoritate, quæ potentiam habere contra scorpiones dicuntur & carum suffitu tempestates averti & flumina sisti. *Alectorias* narrant *Milonem* Crotoniensem usum in certaminibus invictum fuisse. *Amethesti* quandam speciem resistere ebrietati, & si lunæ nomen ac solis scribatur in iis, atque ita suspendatur e collo, cum capillis cynocephali & plumis hirundinis resistere beneficiis, magorum vanitas promittit. Prodesse etiam Regis adituris & grandinem avertere, & locustas precatione addita, si aquilæ in iis sculpantur & scarabæi. Quæ quidem scripsisse eos non sine contemptu & irrisu generis humani arbitror. Sic *Androdamas*, ex
 eorum

(1) Genev. 1702. 2. vol. fol.

144 DE HIS QUI DE MATERIA
eorum sententia impetus hominum & iracundias domat. *Antipathis* nigra contra fascinationes auxiliatur. *Aspipalates* cameli pilo spleneticis alligatur. *Brontia* capitibus testudinum similis fulmine icta restinguit, si credimus. *Cinædia* habitum maris præfagit, *Chalcophonos* nigra illisa æris tinnirum reddit, tragœdis, ut suadent, gestanda. Sic ex *Chelonide* ad tempestates sedandas multa vaticinantur, & *Eumetrem* Beli gemmam superstitionibus gratam sæpius commemorant, *Gorgonia* nihil aliud, quam corallium, Fulminibus & typhoni resistere affirmant. *Genianen* inimicorum pœnas efficere, *Heliotropium* gerentem conspici posse, negant, & quæ sunt innumera alia magicæ potius vanitatis, quam virtutis gemmarum indicia. (1) Undenam enim sint harum virtutes, nemo ex his prodiit, qui de *rerum proprietatibus* ingentia volumina ediderunt, non HERMES, non BOCHUS, non AARON, non ORPHEUS, non THEOPHRASTUS, non THEBIT, non ZENOTHEMIS, non ZOROASTER, non EVAX, non DIOSCORIDES, non ISAAC Judæus, non ZACHARIAS BABILONICUS, non ALBERTUS, non ARNOLDUS. (2) Neque nostrum interest, hæc anxie persequi, qui potius autores, qui de his commentati sunt, breviter subjicere constituimus.

Inter

(1) Plin. histor. natur. lib. XXVII.

(2) Agripp. de occult. philos. lib. I. c. 13.

Inter quos ob dignitatem regiam & sapientiae consummatae famam eminet, SALOMON Rex Iudaeorum, qui de gemmis differuit, neque tantum, quo illae pacto colores hos vel illos accipiant, vel gignantur & coalescant, verum etiam quis cujuscunque sit usus. Aliam enim pudicitiae custodem esse pronunciavit, aliam sulphureis inflammationibus resistere, aliam malos genios abigere. (1) Sed veluti superius observavimus, multa huic Regi perperam tribui, nec hunc esse genuinum partum eadem asseverantia affirmare auserim. Alios Scriptores Caballisticos de gemmis refert Sabtai ben Salomon in libro *labi adormientium* inscripto Sect. II. Part. I. c. 7.

Inter Aegyptios primo loco prodit PROTEUS ille multiformis, quem de *la-Proteus* *pidibus* scripsisse, Antigonus Carystius observat. (2) Extat etiam sub HERMETIS nomine tale scriptum, quod bibliotheca Thomae olim Erpenii servabat, An. Hegirae 749. absolutum. Sed & haec subscriptio confirmat, pleraque hujus opuscula Arabes confinxisse, ut superius diximus; & praecclare errat, qui hic antiquum Mercurium somniat. Illo tamen usus est Albertus M. in opere de mineralibus. (3)

Inter Chaldaeos ZOROASTREM, Zoroaster. qui scholam Magorum instituit, de

K

pre-

(1) M. Glyc. annal. part. 2. ex Psello. p. 183.

(2) Natal. Com. in mytholog. libr. 8. c. 8.

(3) Fabrit. bibl. Graec. p. 71.

pretiosis lapidibus scripsisse commemorant; verum eadem in eo, quæ in *Hermete*, fabula agitur, nec certo hoc ejus opus fuisse constat, licet *Plinius* & *Suidas* nostri asserti autores sint, cum nihil de eo dicatur, quod in dubium vocari non possit (1) Huic quidem ut aliis antiquorum persuasum fuisse plurimum valere pretiosas terræ particulas, concesserim: Veluti *Zacharias CHALIAS Babylonius* in his libris, quos scripsit ad Regem *Mithridatem*, humana gemmis attribuit fata: has non contentus oculorum & jocinerum medicina decorasse, a Rege etiam aliquid perituris dedit & libris judiciisque interposuit: in præliis etiam eas salutes pronuntiavit. (2) Sed libri eorum ad nos non pervenerunt.

Orpheus. Neque *ORPHEI* antiqui vatis opus est de *lapidibus*, quod *Jac. Lælius* in corpore Poetarum Græcorum, *Henr. Stephanus*, *Eschenbachius*, (3) alique plures typis excubari curarunt. Tribuitur quidem ei liber de gemmarum sculptura, qui ab 80. gemmis *Ogdæconthalitos* inscribitur. (4) Sed & hic fuit potius alterius cujuscunque quam illius sapientis, cujus fata nos jam antea exposuimus. Antiquitus enim, ut nunc affectabant præclarum nomen, suaque figmenta inscribebant iis, quem præ reliquis, sapientem & clarum existimabant;

(1) *Plin. hist. natur. lib. 37. c. 10.*

(2) *Plin. lib. 37. c. 10.*

(3) *Ulcray. 1689. 8.*

(4) *Suidas.*

mabant; Quod tamen de omnibus affirmari nequit cum Græcorum præstantissimi, de nostro argumento, suas sententias literarum monumentis consignatas, posteris reliquerint; DEMOCRITUS *Hegeſtrati* filius, *Democri-* celeberrimæ famæ Philosophus, qui *tus.* ne lapidum virgultorumque vis lateret, ætatem inter experimenta consumſit (1) & BOLUS *Mendefius* Philosophus Pythagoricus *de ſympathia & antipathia lapillorum* pretioſorum, (2) & ARISTOTELES *Aristoteles Stagyrtes* communis quondam Præceptor, & THEOPHRASTUS *Ere-* *phraſtus.* ſus ob divinum ingenium, & eloquii ſuavitatem merito commendandus, (3) cujus tractatus *de lapidibus* Ganiele Furlano interprete cum ejus ſcholiis & notis, ex Bibliotheca Jo. Vincentii Pinelli Hanoviæ 1605. f. & cum notis Jo. van der Laet Lugd. 1647. 8. prodiit.

Sed quid omnes commemorare Aliique neceſſe eſt, cum hoc complures ſu- *complures* ſceperint, AGATHARCIDES *ſa-* *Græci.* *mius* ALEXANDER *Aphrodifeus*, quem eo nomine laudat Mich. Pſellus ARCHELAUS, ARISTOBULUS, DERCILLUS, DIONYSIUS *Rhodius* Maſonii filius, DOROTHEUS, DRACO, HERACLITUS *Sicyonius*, NICIAS *Mallotes*, PHILOSTRATUS *Lemnius* Veri filius, SOCRATES, SOTACUS, quem per-

K 2

peram

(1) Petron. in Satyr. p. 321.

(2) Svidas.

peram *Tacum* vocat *Apollonius*, THEOPHILUS & THRASILLUS *Mendesius*, de quibus consuli poterunt historię philosophicę autores; (1) Quandoquidem nobis constitutum est, hoc capite brevitatis esse memores.

Ex latinis Inter Latinos palmam reliquis *Plinius.* præripit, PLINIUS *Secundus*, nulli scientiarum cognitione secundus, naturę sceleratissimus pictor. Is non librum, sed bibliothecam & thesaurum rerum naturalium cum strueret eum, sine gemmis & lapidibus pretiosis noluit, quorum historiam libro XXXVII. docte posteris tradidit.

Evax, Macer Floridus. Scripserat quidem jam tum ad *Neronem* librum *de gemmis* EVAX Rex *Arabum*, (2) & MACER FLORIDUS libros quinque *de re medica* ediderat, quorum postremus *de lapidibus & gemmis* erat. Sed quę alterius nomine ex bibliotheca H. Ranzovii Lipsiæ 1585. 4. sunt vulgata, alterius vero a Guilerono Gueroaldo 1520. 8. & Jano Cornario, Frf. 1540. 8. a doctioribus ad *Marbodeum* referuntur, (qui & MARBOLDUS & Marbodus dicitur) fuitque secundum quosdam CAMBRO *Britannus*, Episcopus *Redonensis*, secundum alios Gallus *Cænomanensis*, ex cujus cognomine *Evans* lepide formarunt *Evax*. (3) Hic de *lapidibus & gemmis* libros metricos composuit, quos ob materię affinitatem & præter Sæculi genium elegantiam tribuerunt creduli anti-

(1) Svidas Voss. de lit. Græc. Jons. in histor. philosoph.

(2) Plin. histor. natur. libr. 25. c. 2.

antiquis. Ejus MSS. Codices servantur *Can-
tabrigæ* in collegio S. Benedicti, & *Oxonii* in
collegio Balliolensi, aliumque habebat *Reine-
sius* quinobiscum sentire non dubitat. Pro-
diit cura *Pictorii Villingensis* 1531. *Friburgi
Alardi Amsteledami*, Coln 1539. *Bollandi* etiam
Gorlei, & *Jac. Gronovii* Lugduni 1695. Ad
Hildebertum civitatis *Coenomanensis* Episco-
pum mavult referre *Barthius*, (1) cujus opera
nitidissime Paris 1708. f. ab *Ant. Beaugendre*
sunt edita, qui plura, quæ huc spectant, com-
memorat, & nostrum 1123. obiisse dicit, quod
anno 1050. factum fuisse affirmat *Pitseus*, (2)
& sepultum apud *Andegavenses*.

Ad antiquiora redeo tempora: in *Epiphani-*
quibus *EPIPHANIUS*, *Cypri* Episco-
pus, de duodecim gemmis in vestitu Aaronis
fuit sollicitus, cujus opus cum corollario *Con-
radi Gesneri*, in opere ejus de fossilibus Tiguri
1566. 8. est excusum. Quod quidem ar-
gumentum *BEDA* itidem venerabilis presby-
ter Anglus libro singulari profecutus est, &
ulterius explanasset *SAMUEL BOCHAR-*
TUS vir celeberrimus, (quem *Johannem* me-
moria lapsus *Reinesius* dicit (3) si opus de gem-
mis scripturæ absolvisset, de quarum Hebraicis
nominibus epistolam exaravit *PASCHASI-*

K 3

US

(1) Barth. ad Claud. p. 704. & 1035. conf. Daumiana
ep. XI. p. 12. ad Reines.

(2) Pitseus de scriptor. Angl. Bartholin. de poet. me-
dic. p. 128.

(3) Reines. epist. 13. ad Vorstium.

US BALDUINUS, *Talempiniensis*, Francisco Ruæo subjectam. (1)

M. Psellus. Præterea MICHAEL PSELLUS, notissimus Græciæ Philosophus, non quidem ille, qui *Michaelis* Ducæ Imp. juventutem rexit, sed senior quidam ex *Andro* insula oriundus, si *leonem Allatium* (2) sequimur: scripsit de *virtutibus lapidum* librum, cujus MS. in Saregica bibliotheca observat *Justus Ricquius*, (3) prodiit Tolosæ 1615. cum notis *Philippi Maussaci*. Ante eum Latine & Italiane verterat *Adrianus Spigelius*, Philosophus & Medicus Patavinus & reliquerat monens genere *liberali Crema*. (4) Ejusdem Nomenclatorem gemmarum, quæ magis in usu sunt cum earum medicinis *Claudius Ancanthorius* cum notis 1594. 8. edidit.

Sæculo XII. HENRICUS HUNTINGTONENSIS Ecclesiæ Lincolnienfis Canonicus, scripsit de *herbis aromatibus & gemmis* libros VIII. (5) Quod Sæculo XIV. ADAMUS NIZARDE (6) bonarum artium Magister Oxoniensis, & JOANNES de MONTEVILLE, seu *Mandeville* studiose diligenterque fecerunt; qui quidem posterior licet Anglus, Lugduni sine anno edidit *le Lapidaire* exhibens virtutes & proprietates lapidum pretiosorum, antequam

(1) Svert. in Ath. Batav. Koenig in biblioth.

(2) Allat. de Psellis p. 14.

(3) Ricquius epist. 29. centur. nove.

(4) Voss. de philos. c. 5. p. 31.

(5) Balæus de scriptor. Britann.

(6) Id. nec non Pitseus de script. Angl.

quam anno 1372. naturæ debitum persolveret. (1)

De CAMILLI LEONARDI spe- *Camillus*
culo Lapidum, & SCUDALUPIS fa- *Leonar-*
migeratissimo libro, *de sympathia se-* *dus.*
ptem metallorum, ac septem selectorum lapidum
ad Planetas, & nos superius jam differuimus, &
non sine cura celeberrimus noster *Morhoffius.*
(2) Exponuntur in eo *Turchesia, Carneoli,*
Smaragdi, Adamantis & Saphiri Amethysti Ma-
gnetis, Chrystalli eximiae dotes, iisque intermix-
tis quibusdam chymicis arcanis metalla & Pla-
netas appropriat. Ab omni superstitione
adeo alienus, ut solus character, quo utitur, sit
crux Salvatoris nostri dulcissimi.

Plura *de gemmis* alii tradiderunt *Erasm.*
ERASMUS STELLA Consul Cy- *Stella. Fr.*
gneus in libello Argentorati 1530. 8. *Ruæus.*
edito. FRANCISCUS RUÆUS *Insulanus,*
Medicinæ Doctor; Qui syntagmati *de gemmis,*
quæ in capite penultimo Apocol. Johannis re-
censentur, & aliarum proprietates adjecit, do-
cens, quibus Diis seu planetis sacros credide-
rint antiqui lapillos. Prodiit Lutetiæ 1547. 8.
Tiguri 1565. 8. Francof. 1596. 12 (3) adjecta epi-
stola *Paschasi Balduini* Falempiniensis in agro
insulano Canonici de gemmarum nominibus
apud Ebræos, uti jam indicavimus, de qui-
bus circa Annum 1656. GUILIELMUS

K 4

TUR-

(1) Ant. Verdier. in bibl. Gallic.

(2) Morhof. in Polyhistor.

(3) Miræus in elog. belgic.

Gr. | *Tur-* TURNERUS Medicus Anglus JEAN
nerus, de la TAILLE de BONDAROY no-
Jean de la bilis Belsienfis, (de Beauce) Lutetiae
Taille, Re- 1574. 4. & REMIGIUS BELLA-
migijs Bel- QVEUS, quem naturæ pictorem
laqueus. *Ronsardus* vocabat, (1) sollicitè egerunt.

Nec jure illaudatam possumus prætermitte-
 re clarissimorum virorum memoriam, qui no-
 strum argumentum scriptis exposuerunt.
Hier. Car- HIERONYMI CARDANI *Mediola-*
danus. *nenfis* Medicinæ Doct. & Profess. cele-
 berrimi, in cujus operibus studio *Caroli Spo-*
nii Lugd. 1663. f. tomis X. nitide editis, *de gem-*
Fortun. *mis* & coloribus tractatus extat. FOR-
Liceius & TUNI LICETI *Genuensis* Philosophi
Ulyss. Al- & Medici Patavini & ULYSSIS AL-
dobrandus DOBRANDI (sive ut alii legunt *Al-*
drovandi) naturæ speculatoris sagacissimi, quo-
 rum utrique opus *de gemmis* tribuit *Laurenti-*
us Crassus. (2)

Præterea de iisdem extant ANSELMI BO-
 ETII de BOOT *Bruggensis* Flandri Imperato-
 ris Rudolphi II. Archiatri & Medicinæ Doctoris
 celeberrimi, Libri III. Francof. 1609. typis *Mar-*
nii excusi, quos Lugd. Batavorum 1639. 8. re-
 censuit *Adrianus Tollius*, & ib. 1647. 8. non in-
 eleganti libello auxit JOANNIS LAET, Ba-
 tavi, & Theophrasti. ANDREAS BACCIUS
Elpidianus ex Italico in Latinum sermonem
 versus, cum annotationibus & observationibus
 Wolf-

(1) Thuan. histor. libr. 64.

(2) Crass. in elog. part. I.

Wolfgangi Gabelchoveri Francof. 1603. 8. & 1643. 8. haberi coepit. Notæ sunt etiam doctioribus THOMÆ NICOLAI, ROBERTI *Th. Nicolai, Rob. Boyle, Nic Vinette* BOYLE ingeniosissimi viri, & NICOLAI VINETTE Medicinæ Doctoris, & Decani Rupellenfis *de gem-* *mis* meditationes, sed ad metam tendo, & primo indicasse digito, hac occasione sufficere videtur.

Supereſt ſcrutinium PLANTARUM, quibus non minores vires, *De Plantis.* quam lapidibus, creduli largiuntur: cum ex omni antiquitate ſit notiffimum, quid iis efficere Magi olim auſi ſint. Quis neſcit pollentes & malas herbas *Ovidii?* funeſtas *Tibulli,* prometheas *Claudiani,* magicas *Propertii,* pubentes *Lucani,* aut quas Theſſalia & Colchis protulit? His ſe omnia poſſe inepte ſibi perſuaſerant & *Æthiopide* herba amnes & ſtagna ſiccari conjectu, tactu clauſa omnia aperiri ſtuebant. *Achæmenide* conjecta in aciem hoſtium trepidare agmina, & terga vertere. Ubinam iſta fuerit, cum Cimbri Teutonique terribili Marte ulularent, aut cum *Lucullus* tot Reges Magorum paucis legionibus ſterneret. *Lactacen* legimus dari ſolitam a *Perſarum* Rege legatis, ut quocunque veniſſent omnium rerum copia abundarent, (1) ac multa ſimilia, quæ merito referre ſuperſedemus & ad ſcriptores nos convertimus, ſi & hic labor noſtram curam poſtulat.

Scriptores. Eos enim jam ante Sæculum integrum enarravit CONRADUS GESNERUS, vir sine dubio doctus & diligens, in præfatione librorum *Hieronymi Tragi* de natura stirpium, quam Bibliothecæ Medicæ Basilicæ 1590. 8. adjecit *Paschalis* Gallus Pictor Vil-lafanensis. Extat etiam OVIDII MONTALBANI, (1) sive ut se vocat *Jo. Antonii Bumaldi*, Equitis & Professoris Bononiensis *Bibliotheca Botanica*, seu Herboristarum promota Synodica Bononiæ 1651. 12. edita, & JOSEPHUS PITTON TOURNEFORTIUS (2) Aquiseptiensis, Medic. Doctor Parisiensis, *institutionibus rei herbariæ*, *Isagogen de Botanices scriptoribus* Parisiis 1700. 4. adjecit. Sed omnes eo vitio laborant, quod numero scriptorum certent, & omnes, si possent, recensere velint, dum nos rarissimos tantum & selecti argumenti sectamur.

Salomon. Inter quos ex *Hebræis* prodit SALOMON Judæorum sapientissimus, qui de Cedro Libani usque ad Hissopum dissevit; an vero hæc dicta scripto consignaverit, non æque constat. Fertur quidem hujus Regis nomine *Herbarium*, Arabica Lingua, (3) quod in paucissimorum quorundam manibus esse nonnulli volunt, quo multa in arte medica miracula patrent. Verum quod multi ipsius nomine abutantur, copiose superius ostendimus.

Ex

(1) Placc. in theatr. Pseudon. n. 492.

(2) Hannöv. Ausus 1701. mens. Febr.

(3) Morhof, Polyhist. libr. I. c. 6, Procop. Gazareus ad 3. Reg. 4. v. 33.

Ex *Ægyptiis* HERMETI *Trismegi- Hermes.*
sto, tale scriptum tribuitur *de herbis*
sacris 36. horoscoporum, Galeno teste, (1) &
 quidem 36. horoscopi dæmones erant, quibus
 subiciebantur terrestria, & homo in tot par-
 tes divisus, quorum nomina lingua patria no-
 verant, & invocatione eorum, se a quolibet
 membro, valetudinem fugare posse, sibi per-
 suaserant (2). Sed splendida cum extarent
 tum fuerunt nugæ, & jam interciderunt, ut
 & Commentarii PROTEI *Ægyptiorum* anti-
 quissimi, quem *Antigonus Carystius* virum sa-
 pientem fuisse tradit, & *de plantis* scripsit (3).

Apud *Græcos* ORPHEUS primus *Orphæus,*
 omnium quos memoria novit, *de Musæus,*
herbis curiosius aliqua prodidit. Post *Hesiodus,*
 eum MUSÆUS & HESIODUS *Homerus,*
Po- lion herbam mirati sunt. HOMERUS &
 quasdam nominatim herbas celebrat, ab eo
 PYTHAGORAS clarus sapientia *Pythago-*
 primus volumen de earum effectu *ras, De-*
 composuit *Apollini Æsculapioque, & mocritus.*
 in totum Diis immortalibus inventionem & ori-
 gine assignata. Composuit & DEMO-
 CRITUS, ambo peragratis Persicis, Arabiæ
 Æthiopix Ægyptique Magis. Fuit sane *Py-*
thagoras non sordidus autor, naturæ verique,
 summus Philosophus & rerum occultarum in-
 dagator sedulus, cui librum *de herbis magicis*
 tri-

(1) Galen. libr. 6. in princ. de simplic. medicam. fa-
 cultat.

(2) Origenes libr. 8. adv. Celsum.

(3) Nasalis mytholog. libr. 8. c. 8.

tribuit Plinius, (1) alium de *Scylla*, alium de *Brassica*, si *Aldobrandino* standum, quæ nostro quidem iudicio unico commode fasciculo comprehendi potuerunt. Nec me fugit hoc volumen ejus a quibusdam CLEMPORO Medico adscribi, *Pythagoræ* pertinax fama antiquitasve vindicant, & id ipsum auctoritatem voluminibus affert, si quis alius curæ suæ opus illo viro dignum judicavit: quod fecisse *Cleemporum* cum alia suo & nomine ediderit, quis credat? DEMOCRITI liber *Chirocineta* vocabatur, in quo mirabiles effectus ex Magorum sententia tradebat, quorum erat studiosissimus. Hoc *Chirocinetæ* verbum male habet plurimos doctorum, aliis ita dictum existimantibus, quod assidue manibus tractari deberet, in quibus Dalecampius, (2) aliis mire fluctuantibus & *hirometa* legentibus quasi sacros labores dixeris & abditissimis sensibus refertos. Salmasius (3) pro voce *Chirocinetæ* *Chiroemeta* substituit ab obfignata cera, quod experientiam earum rerum in eo traditarum habuerit, quam habere non potuit, si magiæ artium vanissimæ tantum indulgit quantum tradit *Plinius*, non sine bile *Gellii*, (4) qui integrum caput de portentis fabularum, quæ *Plinius* secundus indignissimo in *Democritum* Philosophum confert, noctibus suis inseruit.

Veri-

(1) Plin. hist. nat. libr. 24. c. 17. lib. 19. c. 5. libr. 20. c. 9.

(2) Dalech. in. not. ad Plin.

(3) Salmas. in not. ad Solim. p. 1100.

(4) Gell. libr. 12. c. 10.

Veritas in medio est, & dum veritatis sumus adeo studiosi, eam in medio relinquimus, nec de HIPPOCRATE multis ver- *Hippocratis utar, qui primus medendi præcepta clarissime condidit, cujus volumina resecta herbarum mentione invenimus, nec minus DIOCLIS CARISTII, qui secundus ætate famaue extitit, item PRAXAGORÆ & CHRISIPPI ac deinde ERASISTRATI.* (1) Notasse sufficit BASSUM, CRATERAM, CTESIPHONTEM, DIONYSIUM, DIOSCORIDEM *Anazarbeum*, EPICURUM, HERACLIDEM, METRODORUM, NICERATUM, NIGRUM, PETRONIUM, PHANIAM *Eresium*, RUXUM *Ephesum* de plantis scripsisse, quorum maxima pars intercedit, injuria temporum; quamvis evitarit ARISTOTELES *Stagirites* cujus opus *de plantis* extat, THEODORUS GAZA vir doctissimus in Latinam linguam transtulit & *Francisc. Bonazides* Commentario donavit. Extat etiam THEOPHRASTI *Eresii* de plantis liber, in quem annotationes ediderunt *Cæsar Odo, Scaliger, Dan. Heinsius* aliique uti egregia multa in eum tentabat. *Jo. Brodeus a Stapel*, quibus in mortuus est. Aliam profert sententiam *Augustinus Niphus*, conjecturans libros Aristotelis esse Theophrasto adscribi, sed haud validis illud confirmat augmentis; cum *Theophrasto* vindicet antiquitas & *Hephæstion* Medicus jam olim frustra sibi adscribere conatus sit,

sit, ut autor est *Athaneus*. *Andranti*us, etiam quæ apud Theophrastum in Libris de plantis & in earum historia, & in Philosophi verbis dubia sunt quinque Libris exposuit. (1)

Sed misso Theophrasto ad eos devolvitur oratio, qui insignia Magorum in colligendis herbis attigerunt, qualis APOLLODORUS, affeclator *Democriti*, (2) (de ALEXANDRO & THESSALO superius diximus) ANDREAS itidem & PAMPHILUS quos graviter de herbis scribentes corrigunt *Galenus*, (3) ex fide tantum aliorum, citra ullam explorationem, sua retulisse arguens; similis præconibus (ut *Heraclides Tarentinus* eos comparare solebat) qui fugitivi alicujus mancipii etiam nunquam ab iis conspecti, notas quas auditu acceperint describunt. Sic sane (pergit *Galenus*) libros explevit annexo ad quamque herbam nominum acervo, deinde etiam exponens, si qua ex homine ferebatur transformatio, tum epodas seu incantationes & libationes atque thymiamata, quæ in colligendis iis adhibebantur, adscribens, nec non & alias ejusmodi præstigiaturas. Nec melius audit eidem (4) XENOCRATES Medicus Aphrodisiensis annicula collectrix & fabulator insignis. Cujus tamen Manuscriptum *de in-*
fluen-

(1) *Ather delpnos*, p. 673. *Fabrit. bibl. Græc. lib 3. c. 9. p. 235.*
Paschal. bibl. medic. part. 2. p. 322. Gesner, ad Tragum.

(2) *Plin. lib. 24. c. 17.*

(3) *Galen. libr. 6. simpl. medicam. Moreau de Schol. salernit. c. 19. p. 323.*

(4) *Galen. libr. 10. simpl. medicam. c. 1. p. 100.*

fluentiis Planetarum in corpora in Manuscripto Codice Bibliotheca Jo. Rhodii superfuisse, fidem facit *Thomafinus*. (1) Quibus subjicere possum veterem Poëtam Græcum *de viribus herbarum*. Deo alicui consecratarum quem cum admodum rarus esset, & quibusdam ineditus crederetur, in Bibliotheca Græca, cum versione & notis D. Jo. Renfortii recudi fecit Illustr. Fabritius.

Qui in specie singularem diligen- *Antiqui*
tiam singulis plantis adhibuerunt, re- *scriptores*
ferre superfedeo. De *brassica* no- *de quali-*
tum est CHRYSIPPUM singula- *bet herba*
rem librum scripsisse per singula membra ho-
minis digestum, quam & DIEUCHES PY-
THAGORAS & CATO, maxime celebra-
runt. MUSÆUS & HESIODUS *Polion* her-
bam mirati sunt, *Euphorbiam* JUBA Rex ARI-
STOGITON *anonymon* herbam PLAUCIAS
Medicus circa *carduos* fuit diligentissimus,
ANTONIUS MUSA & APULEJUS circa
Veronicam CALLIMACHUS circa *trifolium*
MOSCHION circa *Raphanum*. DIOCLES
circa *rapum* PHANIAS Eresius Peripateticus
circa *Urticam* GAMOCRATES circa *Iberi-*
dem herbam!

Cæterum apud exteros præclara *Exteri*
est MAGONIS *Pæni*, MITHRIDA- *Mago, Mi-*
TIS Regis *Ponti* & EVACIS Princi-

pis

(1) Thomafius in Bibl. Manuscripta Batav.

(2) Plin. lib. 20. c. 9. lib. 25. c. 2. & 8. lib. 20. c. 23. lib. 19. c. 5. Agripp de vanit. scient. c. 83. Zvvinger theatr. vit. human. vol. V. libr. 2. p. 142.

thridates pis *Arabia* fama, qui sollicite plures *Evax*. libros *de plantis* reliquerunt, quos omnes in usum suum sollicite Romani transferre non dedignati sunt. Scilicet Carthagine expugnata cum variæ Bibliothecæ variis Regulis Africæ darentur Magonis Poeni XXXII. volumina de re herbaria & agricultura Senatus sibi servavit, & in latinam linguam transferenda censuit, peritis Linguae Bunicæ dans negotium, in qua præcessit omnes, Vir clarissimæ familiæ *Dec. Syllanus*. Eadem ista libris XX. in linguam græcam vertit *Casius Dionysius*, & *Sextilio* Prætori misit, nova ad VI. Libros redegit *Diophanes* in Britynia & *Deioto* Regi obtulit (1) *Mithridatis* Commentarios Romani obtinuerunt, cum maximum sua ætate Regum debellasset *Pompejus*, qui omni regia præda potitus, in arcanis ipsius herbarum invenit vires descriptas, & effectus ab hominibus subjectis, qui fuere magna pars terrarum exquisitus, quos a *Pompejo Lenæo* liberto suo Grammaticæ artis doctissimo, transferri iussit & vulgari. (2) De *Evace* jam superius diximus.

Cives Ro- Igitur dicendum potius de Civium
mani Ca- Romanorum in hac parte Literarum
to Val- meritis quæ propria virtute, sibi pepe-
gius & rerunt. Inter quos eminet M. POR-
Macer CIUS

(1) Plin. libr. 18. c. 3. Varro libr. I. c. 1. de R. Rust. Crinit. de honesta diserp. I. libr. 4. c. 2.

(2) Plin. lib. 25. c. 2.

CIUS CATO municipio Tusculo or- *Floridus*
tus, optimus Senator, optimus Impe- *& Vettius*
rator, optimus Orator, denique o- *Valens.*
mnium bonarum artium Magister (1) qui *de*
herbis non pauca prodidit. Post quem unus
illustrium tentavit CAJUS VALGIUS eru-
ditione spectatus imperfecto volumine ad Di-
vum *Augustum*. Quibus temporibus & MA-
CER FLORIDUS de eodem argumento scri-
psit, sive *Æmilius Macer* Veronensis insignis
Poeta, cujus *Ovidius* tanquam coævi meminit,
(2) & *Lucretio* comparat *Quintilianus*. Sed
quo major ipsius fama, eo anxius ipsi librum de
viribus herbarum, qui cum explicatione *Gui-*
lielmi Gueroaldi & Simonis Lowiz prodiit, docti
asserunt. (3) Antiquissimum illum esse va-
tem, cum *Pictori* contendit *Theophrastus Para-*
celsus; Sed in optimorum autorum cognitio-
ne eorum judicio, semper stare nolim. Ju-
niorem, quingentorum tamen annorum exi-
stimabat *Barthius* (4) valde interpolatum
concedens, quod Monachis fuerit familiarissi-
mus. Ad *Marbodeum* referri quibusdam di-
ximus, ab aliis ob similitudinem styli tribuitur
Ægydio (5) Monacho, qui *de urinis* scripsit.
L ipsius

(1) Plin. lib. 7. c. 27.

(2) Ovid. lib. 4. epist. 16. ex Ponto.

(3) Reines. ad Daum. epist. 8. & 9.

(4) Barth. adversar. lib. 17. c. 1.

(5) Gesner. in præfat. ad cc. Tragum.

Ipsius initium est in membranis Argentinensibus :

Herbarum vires dicturus carmine quidem

Dicam nunc primo, valeat quid mater earum.

Nos potius ad VETTIUM seu Vettium Valentem tendimus, insignem Medicum & Astrologum, qui quænam corporum naturalium species attribuantur planetis ex antiquis exposuit. Hic quidem vixit sub Claudio, si idem est cum Valente illo, qui ista ætate ob consuetudinem Messalinæ, eam nactus est potentiam, ut novam sectam in Medicina condiderit. Sed Scaliger Seldenus, & Reinesius ab hoc Medico Romano distinguunt Antiochenum Astrologum, à quibus utrisque diversus est Valens Astrologus, qui sub Constantino M. Thema Constantinopolis composuit; de quibus plura inter Astrologos. Ejus locum prodit Apulejus. APULEJUS Madauriensis Magni nominis Philosophus, cujus liber de herbarum virtutibus excusus est Lutetiæ 1528. f. ex MS. Philippi de Lignamine, & eodem anno Basileæ opera Albani Torini, nec non 1536. veluti sequenti anno cum commentario Gabriel Hommelbergi Tiguri in 4. & decennio post apud hæredes Aldi Venetiis in f. pasim etiam in operibus Apuleji Afri, si ejus est, dum Apulejo Celso Medico contranitente Elmenshorstio

stio vindicare instituit, *Wowerius*. (1) Opus in se turpiter deformatum est, & in illis temporibus ignorantiae male consultum, & ut videtur, ex ejus summi viri naturalibus inquisitionibus collectum.

Inter mediæ ævi Scriptores A L- *Medii ævi*
CHINDUS sive Arabs sive Judæus, *Scriptores*
multa de vegetabilibus magicis prod- *& Alchim-*
iit, ut & ALBERTUS ille Magnus, *us & Al-*
magnum Germaniæ decus, in tractatu *bertus.*
Secretorum & de mirabilibus mundi, nisi sup-
posita crederent, quæ eorum nominibus ferun-
tur.

Avorum memoria inter Germa- *Recentio-*
nos florebat LEONHARDUS *res ævi*
THURNEISERUS, homo inge- *compla-*
niosus, linguarum vanarum notitia & *res.*
peregrinationibus ad remotas regio-
nes barbarorum celebris Chymicus itidem non
infimi nominis, libris X. historiæ plantarum
omnium expectationem, judicio *Reinesii* (2)
aliquandiu sustinuit. Sed liber unicus quod
sciam Berolini 1518. prodiit, in quo consilium
ejus secutus esse videtur, qui omnium gen-
tium nomina Plantarum Dioscoridæ libris hinc
inde inseruit.

L 2

Potius

(1) Wovver in vit. Apulej. Barth. adversar. libr. 26.
c. 16. le Clerc. histoire de la Medecin. Part. 3. lib. 3. c. 9.
p. 202.

(2) Reinesf. var. lect. lib. 2. c. 18.

Potius igitur nostrum argumentum spectat BARTHOLOMÆI CARRICHTERS *Herbarium magnum*, oder Horn des Heyls menschlicher Blödigkeit, in quo docet, cui Zodiaci signo herba subiecta sit, quomodo itidem colligenda & præparanda, Germanica lingua Argentorati 1589. & 1597. 8. & Francof. 1673. 4. Hujus inquam nomine prodiit, sed an ipsius sit, aut potius ex illius scriptis, per *Theophil. Kraft*, compilatus, aut *Ægidio Gutmanno* adscribendus disquirat *Placcius*. (1) Sit cujuscunque tam anxie ipsi inhærere nolumus, quibus ADAMUS a BODENSTEIN Medicus Basiliensis, Paracelsi discipulus ad manus est, quem *de herbis XII. signis Zodiaci* dicatis scripsisse, *Gesnerus* testatur. (2)

Designatura Plantarum. Eodem Sæculo novis inventis artem herbariam efferre voluit in majus JO. BAPTISTA PORTA Neapolitanus. Editis *Phytognomonice* Libris VIII. in quibus nova facillimaque affertur methodus, qua plantarum, animalium, metallorum rerum denique omnium ex prima extimæ faciei inspectione, quivis abditas vires assequatur Neapolis 1588. f. & Francof. 1591. 8. Delabimur ita sensum *ad signaturas herbarum* non leve fundamentum artis amuletariæ, de qua scripsit OSWALDUS CROLLIUS,

(1) Placc. in theatr. Pseudonym. n. 567.

(2) Gesner. in Biblioth.

LIUS, Cèlebris Chymicus Francof. 1608. 4. quæ Editio ibidem 1620. 8. repetita est. Huic notas addiderat, easque brevi in non exercitatorum gratiam prælo committere constituerat Cl. GUILLIELMUS MAXVELDUS Scotus, ipso teste *de Medicina Magnetica.* (1) Sed nescio quo facto paucissima hujus viri hætenus innotuerunt, in quibus opusculum ipsius sine dubio eximium *de herbis sagacibus*, cujus ipse dicto loco meminit. *De signatura plantarum* præterea legi poterunt ANDREÆ RIVINI *Lanx Saturæ* Lipsiæ 1649. 4. edita, WOLFFGANGUS AMBROSIUS FABRICIUS Norimb. 1653. 4. HENRICUS NOLLIUS *in Philosophia Hermetica*, JOANNES FRANCUS *de signatura Plantarum*, CHRISTIAN. FRIDERICUS GARMANN in tractatu singulari, ROSENCREUTZERI *anatomia & physiognomia simplicium*. Et præcipue AUGUSTI ETZLERI *Albimontani* Philosophi & Medici *Isagoge Physico magico medica* in qua signaturæ paucorum vegetabilium & animalium, tam internæ quam externæ accurate depinguntur, ex quibus mundi superioris astralis cum inferiori elementari mundo concordantia & influentia mirabilisque & occulta Sympathia & Antipathia manifeste elucescunt 1610. 8. Argentinæ 1631. 8. qui septem capitibus

L 3

septem

(1) Maxveld. lib. 2. c. 6.

septem Planetis inferiora hæc sublunaria subji-
cit. Eam e contra impugnavit CLAUDIUS
FORGETUS *Nancejanus* Medicinæ D. Pata-
vinus, plurimis argumentis vanitatem artis
Phytognomonica ostendere allaborans. Huc
spectat JOANNIS FRIDERICI HELVETII
Anhaltini Kötensis Medicinæ D. *Hagen-*
sis varia opuscula, qui nobis *Xistum herbarum*
oder lustigen Spazier-Weg der Kräuter, Mor-
tem morborum & Berillum Medicum Heidelber-
gæ 1661. 8. alibique dedit. Nec non EMANUE-
LIS KOENIG Philosophiæ & Medicinæ D.
Societatis Naturæ curiosorum *Avicennæ* re-
gnum vegetabile Basileæ 1688. 4. excusum, cu-
jus compendium exhibent novellæ de Republ.
literaria, ejusdem anni.

De vege- Tandem huc veniunt, qui de vege-
tabilibus tabilibus magicis differuerunt J O.
magicis. HENR. HEUCHERUS, *Vindobonen-*
sis M. D. & Anatom. & Botanices Profess. Wit-
tebergæ 1700. 4. nec non M. FRIDERICUS
MENTZ, Lips. 1705. 4. quorum uterquæ, quæ
hic tradere non poterant, repetitis curis se da-
turum recepit. Sed hætenus nihil eorum ad
nos pervenit, præter prioris *historiam fabula-*
rem plantarum Witteb. 1713. 4. in qua plura stu-
diosæ diligentia specimina promittit. Hujus
loci sunt *Collegii Curiosorum* Scripta, quod lau-
dabili consilio nonnulli adscrutanda naturæ ar-
cana

arcana instituerunt. Horum sociorum quidam Germanica lingua vulgavit curiosam disquisitionem *de quibusdam mineralibus, animalibus herbisque magicis*, cui subsecuta duplex epistola de *Mandragora*, semine fulicis, aliisque magicis herbis, Cœsmogol. 1702. 8. de qua quidem Mdragora multa inepte garriunt, quæ prolixè enarrant, qui de ea scripserunt SAMUEL BOCHARTUS, & ipso in Hierozoico teste, veluti etiam JACOBUS THOMASIUS, & ISRAEL FROMSCHMID à HUGENFELS. Sed huic argumento diutius inhærere religio est.

CAP. VI.

DE

ILLIS QUI TALISMANIBUS AFFI-
NIA TRADUNT.

Argumentum.

AD Telesmata denique spectant mirabiles
imagines, quibus ornantur, quæ triplicis
sunt conditionis & vel a re ipsa petuntur, vel ex
regulis Astrologiæ, vel ex utrisque miscentur, ut
clarissimis exemplis constat. His adjiciuntur
obscura & barbara nomina & characteres in-
perscrutabiles, quod ex plerarumque gen-
tium consuetudine, qua incognitas voces sacris
adhibere receptum fuit. Hodie maxima pars
ex Cabala Hæbraica & Saracenica desumitur,
illam Reuchlinum, Picum Kircherum, Henr.
Morum, Knorrium à Rosenroth, Buddæum &
Olaum Borrichium, hanc Athanasium Kir-
cherum, & complures Arabes enarrare observo.
Fit & mentio Zairagiæ, quæ literarum mysteria
& numerorum subtilitates miscent, quod itidem
faciunt Telesmatum artifices, qui ex numeris
cubum magicum struunt, de quo Kircherus, Fer-
mat. Stifelius Remmelinus, Faulhaber, Spi-
nola Kochanski, Freniclius, Vagetius: ipsa
autem

autem tractatio de numerorum mysteriis alio loco promittitur. Denique harmoniam macrocosmi & microcosmi, & sympathiam universæ crepant, in eaque totius artis subtilissimæ fundamentum querunt. Quod quidem ultra quadraginta Scriptores studiose exposuerunt, quorum nomina, ea qua par est brevitate subnecto.

Ipsa adhuc majora minorare teleasmata, eorumque imagines, characteres & incognita cognitaque nomina, proprius sunt inspicienda, ut & de origine horum, de modo imponendi, denique de eorum virtute, quam venantur sufficienter constet.

IMAGINES ut ab iis ordiar, tripli- *De imaginibus.*
cis sunt conditionis, aut ex re ipsa ductæ, aut astrologica ratione concinnatæ, aut ex utrisque combinatæ sunt. Ex re ipsa desumuntur imagines, quando contra serpentum morsum, glirium multitudinem, scarabæorum incursum, muscarum molestias, serpens, glis, scarabæus, musca aut fingitur, aut in metallo cuditur, aut in lapide celatur, aut argillæ imprimi-
tur, aut in membrana præcipue virginia delineatur. Simili modo ad amicitiam genios fingunt arctissime se invicem complectentes, ad odium arietum modo se pulsantes; Furias credunt inferre destructionem, & quæ sunt alia Hieroglyphicæ doctrinæ ab Ægyptiis hausta capta, quibus utuntur amuletorum Venditores. Quæ vero non ex re ipsa petuntur, ex

astris desumpta sunt, in quibus designandis plurimum indulget sibi ingenium humanum. Ita cum Astrologi *Saturnum* depingant tardigredum, promissa barba & canitie capillorum tortum, falcem torosis imponens humeris. *Jovem* regio ornatu conspicuum & corona sceptroque insignem Ferocem *Martem* galea & thorace nitido armatum, *Solem* juvenem clarissimis radijs fulgentem Blandiloquam *Venerem* Cupidine filiolo comitante cum Gratiis ludentem. *Mercurium* alato pileo & caduceo involutis serpentibus mirabilem, cum inquam triformem *Lunam* nitido habitu curvato illo argenteo insigni pulchram prodant. Invenimus etiam in amuletis hujusmodi morphomata, & ingenii humani otiosos usus.

Ne disparem curam XII. signis Zodiaci afferunt, variis ea imaginibus ex eorum cerebro genitis mirum in modum exornantes. Hic *pisces*, illic conspicias *arietem*, hic *taurum*, illic *leonem*, proximum signum virginis, os habitumque gerit. Cumque nec eo sibi satisfaciant, majorem sagacitatem adhibent, & unumquodque ex istis coeli domiciliis in tres partes dividunt, quibus *Decanos* præficiunt singulis variis conspicui figuris. Ita

Arietis Deca- nus	I.	refert	Virum hasta & speculo munitum.
	II.		Virum capite canino, throno insidentem cum sceptro.
	III.		Figuram viri dejecto vul- tu Lyram portantis.

Tauri Deca- nus.	I.	de- pin- git	Figuram bovem stimu- lans gnomonemque gestans.
	II.		Figuram equitantis in cu- jus manu vexillum.
	III.		Figuram compedibus vin- cti.

Geminorum Decanus.	I.	Vir throno sedens altera ma- nu librum tenet, manum im- perat altera.
	2.	Vir onus ingens portans.
	3.	Vir complicatis manibus ter- ræ insidens.

Cancri Decanus.	I.	Vir Cytharam manu gestans, in actu saltantis.
	2.	Vir arietis forma spargens flo- res.
	3.	Figura canem iracundum manu ducens.

Leonis
Decanus. { 1. Figura humana crocodilum ob-
equitans.
2. Figura gladii minus.
3. Figura foeminea speculo sibi
complacens.

Virginis
Decanus. { 1. Figura manipulum spicarum
manu, altera vitulum ducens.
2. Vir formicæ operationes obser-
vans.
3. Vir incurvatus testudinem luta-
riam manu tenens, altera baculo
innixus.

Libræ
Decanus. { 1. Vir libram gestans manibus &
radium mensorium.
2. Vir dormiens in sinu virginis.
3. Vir cum porco & scarabæo.

Scorpionis
Decanus. { 1. Vir æquo insidens in cuius capi-
te noctua.
2. Figura foeminea manu corni-
cem gestans.
3. Figura Hippotami.

Sagittarii
Decanus. { 1. Vir scuto & gladio terribilis.
2. Figura sub forma hominis seden-
tis, manu caput fulcientis cum
lepore in sinu.
3. Foemina cujus caput serpentibus
involutum.

Capricorni
Decanus. { 1. Foemina sedens cui parisyngum
porrigit.
2. Foemina in pertusum vas aquam
fundens.
3. Vir canem sceptrum & coro-
nam manibus gestans.

Aquari
Decanus. { 1. Vir nudus sub forma currentis
extensis manibus.
2. Figura Apollinis sedentis forma
juvenili cytharam tenentis.
3. Vir mordens digitos.

Piscium
Decanus. { 1. Vir simiam sinu fovens.
2. Vir ambulans super nubes.
3. Vir hircum ducens. (1)

His

(1) Kircher. Oedip. Ægypt. Agripp. Philosoph. Occ.
l. 2. c. 37.

His si imagines ex utrisque mixtas addideris, quales sunt antiquæ Idololatriæ rudera, nulla ferme supererit, quæ hoc modo efficta non sit, suamque interpretationem, si mentem intendimus, nanciscatur. Doctrina antiquorum Hieroglyphica in partes venit, qui sufficienter declarat, quanta libidine antiqui in imaginibus fingendis, sibi indulserint, ut adeo Sol in numeris proponeretur & nominibus & figuris, ut præter alios eleganter exponit *Macrobius*, (1) & nos aliquando latius in *theatro Hieroglyphico*.

*Literæ &
characteres.*

Hisce imaginibus monstrosos adiungunt characteres, qui sunt ignorabiles literæ, certo genere scripturarum, arcana Telefurgica à profanorum lectione callide munientes. Sed in plerisque impostorum vaframenta, latent, quibus credulis & stupidis insidias struunt.

*Qui magis admirantur amantque
Inversis quod sub verbis latitantia cernunt.*

Scilicet, quælibet ignota series literarum & quicquid ingenio nostro latet, magici aliquid crepat & admirationem parit, apud eos, qui sibi persuadent, divinam curvis lineis virtutem inesse, quibus annum, mensem, diem, horam, elementi partem, coelestem erronem, aut astrum aliud

(1) *Macrobius Saturnalis lib. 1. c. 20.*

aliud, denique geniorum cognomina referunt.

His obscuris literis obscuras sed magnificas voces & potentia verba sub-^{Verba potentia.} jiciunt, quorum in opere occulto & sacro, vis excellens & magna traditur. Apud *Argonautas* jam *Orpheus* iis tempestatem sedat; illis apud *Homerum* sanguis ex vulnere *Ulyssis* defluens, sistitur, (1) & *Ovidii* (2) *Circe*

*Ignotosque Deos ignoto carmine adorat,
Quo solet & niveæ vultum confundere Luna,
Et patrio capiti bibulas subtexere nubes.*

De talium verborum virtute adeundi *Plinius*, (3) *Origines*, (4) *Agrippa*, (5) aliique. Nos ea *Stoichimaticos* ideo adhibere credimus, quod in *Sacris* omnium gentium tradendisque præceptis morum *Philosophi* occultum sensum, variis modis ^{Ex sacris gentium institutis.} velarint, ne innotesceret populo.

Cumque hoc per ignotas voces mirifice succederet, in omni antiquitate invenimus eorum vestigia, apud *Aegyptios*, quibus præter vulgares literas & sacræ erant, quas Solos scire *Sacerdotes*

(1) *Apulej. in Apolog.*

(2) *Ovid. libr. 14. fab. 7. v. 365. metamorph.*

(3) *Plin. histor. natur. lib. 28. c. 2.*

(4) *Origenes lib. 1. & 5. contra Cels.*

(5) *Agripp. de Occ. Philosoph. libr. 1. c. 69.*

176 DE ILLIS QUI TALISMANIBUS

is Diodorus (1) autor est. De *Æthiopibus* fac-
ticiam perlegi inquit Heliodorus (2) literis *Æ-*
thiopibus non vulgaribus, sed regiis notata,
quæ *Ægyptiis* sacris cognominatis sunt similes.
A *jud Ammoneos* incidit Sanchoniathon (3) in
templi penetralibus in libros quosdam literis
arcanis prænotatos, quæ non erant omnibus
nota. De Sacris in *Babylone*, & in *Meroë* lite-
ris jam olim scripsit Democritus, (4) & in Græ-
caricis templis peculiare erant literarum cha-
racteres, quos sacros appellabant, & *Samothra-*
cibus (5) lingua quædam vetus sibi propria, quam
in sacrificiis servabant. Exinde *Ephesæ* literæ
carmina barbara, & incognitæ voces, quas ut
imperii & salutis pignora servant magi, & super-
stitiose sine ulla & minima immutatione attingere
jubent, ut *Zoroaster* in oraculis, & prolixè
qui ad eum commentati sunt.

ExCaba- Cumque idem institutum esse He-
la Judæ- bræorum observarent, ad arcanam eo-
rum. rum sapientiam quam *Cabalam* di-
cunt, tanquam ad sacram anchoram
confugere coeperunt, de qua in confesso est,
subtilissima mysteria in literis nominibusque sa-
cris quærere. Quis enim Judæorum audet
sanctissimum illud *Tetragammaton* profane ab-
uti,

(1) Diodor. lib. 3.

(2) Heliodor. lib. 4.

(3) Euseb. præpar. Evang. lib. 10. c. 3.

(4) Laertius in vit.

(5) Diodor. Sic. lib. 5. histor.

uti, si ulla ei pietatis sensus est. Quis non *tephyllim* & *phylacteria* sua gestat. Quis certa verba decem *Sephiroht* seu velamentis Dei: uti philosophantur, eorumque viis aptata negarent, quibus maximam virtutem tribuere non dubitant mecubales, ut prolixè REUCHLINUS (1) JO. PICUS, (2) ATHANASIUS KIRCHERUS, (3) HENRICUS MORUS (4) KNORRIUS à ROSENROTH, (5) BUD- DÆUS (6) & OLAUS BORRICHIIUS (6) de *Cabala characterali*, ne plures testes citem, demonstrant. Ad horum & *Agarena* exemplum *Arabes* & aliæ Hebræorum simiæ fundamentum omnium bonorum sub literis latere arbitrantur, quibus Deus influat in angelos & hi in Planetas, duodecim signa Zodiaci, & Elementorum virtutes. Singulis horum literas consignatas ex Alphabeto mystico tribuunt, iisque certas herbas, lapides, metalla & partes animalium adjiciunt. Farraginem porro divinorum nominum ex *Alcorano*, & ex capitalibus eorum literis portentosa construunt nomina, quæ XII. signis Zodiaci, VII. stellis erraticis, XXVIII. mansionibus Lunæ, verbo:

M

cuivis

(1) Reuchl. de verb. mirific. & arte Caballistica.

(2) Picus in const. Caballist.

(3) Kircher in Oedip. Ægypt.

(4) Mor. in cabal. denudat.

(5) Knorr in X. Sephiroht.

(6) Budd. de Philosoph. Hebræor.

(7) Borrich. Hafn. 1659. 12.

cuius animalis, herbarum, lapidi liberalissime donant mirabilium effectuum venatores. In horum nugis enarrandis admodum operosus ATHANASIUS KIRCHERUS in ea parte *Oedipi Egyptiaci* quæ de *Cabala Sarcenorum* tractat. Hanc eandem plurimi tradunt *Arabes*, quorum insignem numerum & integram fere bibliothecam recensit ABDELRAHMAN, filius *Abibekr*, Damasce-nus cognomine *Giauberi*, in libro *detectio mysteriorum* dicto. Multique eorum exstant in bibliotheca Regis *Gallie* ut fidem facit celebr. *Herbelotius* (1) in *Bibliotheca sua Orientali*, qualis liber inscriptus: *Sherassin al Hendiab fielin al Simia* No. 1012. & tractatus quintus libri inscripti: *Cabs Alanouar u giame alafzar* No. 1004. ita in *Sefat alaclam* multa existant alphabeta, quæ autor in *Prophe-tica*, *mystica*, *philosophica*, *magica*, *Talismanica* distinguit. No. 1008. & in *Ketab Alanuor* Libro luminum XXVIII. alphabeta *Simie* extant, quibus utuntur in Talismanibus ad attrahendos spiritus. Talis JEHUDA al MOSLEMANN Judæus apostata in libro luminum No. 891. Talis TAKREDDIN al HERAL al FEGIBI USU SOFI No. 616. ALBUNI quidam in *Sole cognitionis* No. 895. 984. & 985. cujus itidem MS. in Anglia latet, ubi non minor eorum messis fide

Cata-

(1) Herbelot. p. 811. 775. 328. 967. 464. 201. 395. 797.

Catalogi Manuscriptorum Angliæ & Hyberniæ tom. II. No. 407. & 450. nec non No. 3279. 625. 6283. 6290. & 91. quibus subungere possum GEMALLDIN ABULHEGIAGE JOSEF BEN ALI, cognomine *al Cadheruni al Magrebi*, quem alii *Abulmehassen* vocant, de sensu mystico literarum Alphabeti Arabici BEN SARACAH in tractatu *Ketab alaad* dicto ABOU MARGIAN MOHAMMED EBN HARBAL HALABI, ABAL ABBAS BEN ALI cognomine BUNI & alios complures.

Nec hinc multum abicit ars *Ara-Zairagia*, *bum*, quam ZAIRAGIAM dicunt, qua acute literarum & numerorum arcana investigant, & ex his futura quævis se solerter conjicere posse contendunt. Sed cum de ea in opere *de divinatione ex arte factis*, latius tractare instituerim, nullas hicnecto moras, poteritque sedulus Lector interea evolvere *Leonis Afri* libr. III. cap. 43. descriptionis patriæ.

Neque tamen imaginibus hujus- *Numero-* modi, literarum & characterum vir- *rum vir-* tutibus aut obscurarum vocum so- *tutes.* nora jactantia, res confecta est, sed addunt mysteria mysteriis, & in NUMERIS quoque suæ artis emolumentum quærunt: Scilicet quibus bonarum literarum est qualiscunque scientia, dum Philosophis Pythagoræis & Pla-

tonicis tanti fuisse numeros comperiunt placet conditio flexilis horum natura, ideoque in horum imitationem cuiusvis Erroni cetum numerum sacrum esse volunt. *Saturno* tenarium, *Jov* quaternarium, *Marti* quinarium, *Soli* enarium, *Veneri* septenarium, *Mercurio* octonarium, *Lunæ* novenarium. Hs postmodum in se ductos, eo disponunt ordine, ut quomodocunque latera aggregentur unus & idem numerus basis scilicet fundamentumque totius Telesmatis semper emergat. *Sigillum* hoc vocant & *cubum magicum* miræ ut credunt efficacix & virtutis, cujus structuram & subtilitatem amplissime declarant **ATHANASIUS KIRCHERUS** in *Ordipo Egyptiaco & Arithmologia*, **FERMAT**, **STRINFELIUS**, **REMMELINUS**, **FAULHABERUS** **SPINOLA**, **ADAMUS ADAMANDUS KOCHANSKI**, **FRENICLIUS AUGUSTUS VAGETIUS**, sub cujus præsidio Clariss. *Albertus zum Felde* Bremensis tum juvenis *de quadrato magico impari & pari Wittebergæ* 1695. 4. disseruit. His jungi possunt, & plurimi autores alii *de numerorum mysteriis*, quos prolixè cum de iis sermo aliquando erit, indicabo.

De Sympa-
thia &
Harmonia
universi.

Hæc postquam Tibi amplo sermonis discursu quibusvis veritatis coloribus incrustata proposuerunt, neque tamen Tu quicquam præter luxu-

luxuriantis ingenii lusus & inde ortam confusionem te deprehendere affirmas, gravi voce de *consensu & dissensu* rerum, quem *Sympathiam & Antipathiam* Græci dicunt sermocinari incipiunt, & exinde statuunt cum universum condiderit providus parens, Deus, ipsum subordinasse singulis singula, summo infima & in se pugnancia miro nexu & indissolubili catena junxisse. Atque ita mundum Archetypum coelesti, coelestem sublunari, & eos omnes microcosmo homini eo majestatis argumento aptasse, ut quicquid aut animo aut sensu concipiamus, hæc harmonia, tanquam suavissimo concentu complectatur. Hanc ea investigare mentis acrimonia, ut eorum subtilitati nihil effugere videatur. Cumque præcipue in coelo astrali septem errones emineant, rectores ut putant universi: singularum genios & naturam commemorant, dies domosque coeli sacros, animalia, lapides, metalla, plantas, aromata, colores, membra hominis & morbos in quibus regnent. Ita

SOL Planeta est calido ficcus. Genius Ægyptiis dicitur Osyris, Hebræis Schemiel, Arabibus Scharaphiel. Dies ei Dominicus facer est. Et *exaltatur* in domo Leonis, *deprimitur* in aquario. Ex *animalibus* aereis Accipiter: ex aqueis Delphinus: ex terreis Leo ipsum respicit.: ex *Lapidibus*:

Pyropus, Carbunculus, Rubinus: ex *Metal-
lalis*: aurum, ex *Mantis*: Heliotropium
& corona Regis: ex *Aromatibus* Cariophyl-
lus, Cinnamomum, thymiana, Crocus,
ex *Coloribus*: aureus & præfulgidus: ex
membris hominis; Cor, Lingua, Aures, oculi,
fel: ex *morborum* generibus, quæ cardiaca &
præsina dicuntur.

LUNA, apud ipsos est humido frigida
Genius Ægyptus Isis, Hebræis Levaniel,
Arabibus Schakaliel dicitur. Diei Lunæ
præsidet. Domum coeli quæ cancer voca-
tur, diligit magnopere. Ex *animalibus* ei
grus, ostrea, & testacea omnis generis, ex *La-
pidibus* gemmæ, uniones, Selenites, ex *metal-
lis* argentum. Ex *plantis* selenotropia, Ra-
nunculus, artemisia, cucurbita; ex *Aromatibus*:
Ambra, Sandalum album & fluidæ naturæ
balsamata tribuuntur. *Color* candidus & ar-
genteus, in *homini* cerebro & stomacho, in
morbis hydropi præst. Et sic in reliquis.
Sed paucis enim verbis indicasse sufficit,
hanc esse scalam illam universi per quam
elevare mentem & ad æternum numen
ascendere non desperant; Cumque homi-
nis præcipuam curam gerat Deus, sibi omnia
hæc applicant in se volunt tanquam in cen-
trum concurrere universum. Hinc omnia
quæcunque in mundo fieri videmus, ma-
gna cura in homine quærunt, imaginem or-
bis

bis dicunt, uti ipsa Dei est, eoque hæc asse-
verant zelo, ut de hoc argumento multis
præstantibus viris integros libros consignare
volupe fiunt. De *Sympathia* quidem &
Antipathia in genere DEMOCRITUS
ille *Abderites* POLLES *Æginensis*, BOLUS
Mendefius, nec non ANATOLIUS: Ex
Arabibus ALCHINDUS, & EBEN
Andolosenus: Ex junioribus CÆLIUS
CALCAGNINUS, ANTONIUS MI-
ZALOUS, HIERONYMUS FRA-
CASTORIUS, PETR. RAMUS, CA-
SPAR. PEUCERUS, CÆSAR ÆVO-
LUS, PETRUS ARLENSIS de SCU-
DALUPIS, cum Clave Constantini AL-
BINII, PETRUS VAN de HOWEN.
ROBERTUS FLUDDIUS, BACO de
VERULAMIO, MELCHIOR IN-
COFER, & JO. EUSEBIUS NIE-
REMBERGIUS, S. præsbiteri SYLVE-
STER RATTRAY, JO. CHRISTOPH.
LETSCHIUS, HIERONYMUS VI-
TALIS, SAMUEL POMARIUS, &
complures aliorum Dissertationibus quibus-
dam Academicis LIBAVIUS, MILICHIVS
HERMANNUS, ZIEGRA, SCHWIM-
MERUS, MOLLERUS, LIPSIUS, SCHWE-
LINGIUS.

De harmonia vero & cognatione hominis
microcosmi, cum sideribus & *microcosmo* HIP-
PAR.

PARCHUM NICÆNUM e Bythi-
 nia scripsisse invenio (1). Cui subsidio sunt
 THOMAS GARZONIUS in *discursu*
curioso de homine astrali Venetiæ 1601. 4. (2)
 FORTUNIUS LICETUS *Genuensis*,
 (3) de mundi & hominis analogia, ROBER-
 TUS FLUDDIUS passim in operibus NICO-
 LAUS NANCELIUS TRACHIENUS
Noviodunensis, in analogia macrocosmi & mi-
 crocosmi, i. e. relatione & proprietate universi
 ad hominem, Lutetiæ 1611. f. HELVICUS
 DIETERICUS in Elogio planetarum coelesti-
 um & terrestrium macrocosmi & microcosmi
 1627. GEORGIUS DAINEFFUS de triplici
 mundo, divino, angelico & humano Leodii
 1639. in f. FRANCISCUS TIDICEUS
 in microcosmo, TOBIAS SCHUTZE
 de harmonia macro- & microcosmi JUSTUS
 VESTI de magnetismo macro & micro-
 cosmi Erfurti 1687. 4.

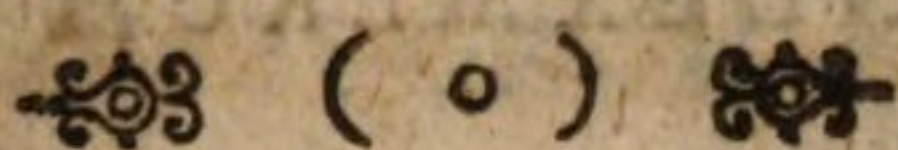
O he jam satis est: O he libelle
 Jam pervenimus ad umbilicum.

(1) Plin. lib. 2. c. 26. histor. natur.

(2) Barthol. Garzoni in vita fratris.

(3) Laur. Crass. in elog. part. I.

SERIES CAPITUM.

<i>Cap. I. De ortu, progressu & antiquitate artis Talismanicæ</i>	<i>1</i>
<i>II. De antiquissimis scriptoribus Talismanicis</i>	<i>52</i>
<i>III. De obscuris & incertæ ætatis scriptoribus</i>	<i>90</i>
<i>IV. De mediis & recentioris ævi scriptoribus Talismanicis</i>	<i>111</i>
<i>V. De his, qui de materia Talismanica scripserunt</i>	<i>140</i>
<i>VI. De illis, qui Talismanibus affinia tradunt</i>	<i>168</i>

INDEX RERUM ET PRÆCIPUORUM AUTORUM.

A.

A Aronis vitulus aureus	<i>9</i>
idololatria an excusanda	<i>ibid.</i>
Abelis scriptum pseudepigraphum	<i>53</i>
Aben Aali	<i>97</i>
Aben Morgum	<i>98</i>
Aben Pharajus	<i>98</i>
Ablacconis capsula magica	<i>15</i>
Abon Rihan	<i>98</i>
Abrahami scriptum pseudepigraphum	<i>55</i>
Abraxas Gnosticorum	<i>44</i>
Abubekar	<i>98</i>
Accipitris imago	<i>5</i>
Achatis virtus	<i>143</i>
Achillis arma magica	<i>22</i>

INDEX RERUM

Acus matris Deum	33
Adami scriptum pseudepigraphum	53
Ægyptii telesmatici	4. sq.
scriptores	62
eorum numina	5. sq.
Æneus serpens Moyſis	9
Æluri simulacrum	5
Æsculapius statuam consecratam fregit	40
Æschines	27
Æstii matris Deum cultores	49
Aetion	75
Agrippa (Henr. Corn.)	123
Albertus Magnus	114. 163
ejus caput artefactum	51
Alchindus	163
Aldobrandus (Ulyſſ.)	152
Alectoriæ virtus	143
Alexander Aphrodisæus	78
Alexander Magnus fatalium imaginum admirator	31
ejus cadaver	20
imago	37
scriptum	78
Alexander Trallianus	82. 87
Alphidius	98
Alphonſus Hiſp. R.	81
Alrazi	98
Al-Tamini	99
Amethyſti virtus	143
Amuleta contra ebrietatem	32
Amuletum a Polidamna Helenæ datum	22
Ancile Romanum	32
Ancilia per Mamurium fabrefacta	33
Andreas	158
Androdamantis virtus	143
Anguis igneus	50
Annuli talismanici	30
a Iarcha Apollonio Thyanæo dati	24
Annulus Gygis	18

ET PRÆCIPUORUM AUTORUM.

Anonymi	100
Antiochenſes peſte liberati	26
Antipathia	181
Apollinis imaguncula aurea	36
Apollo	99
Apollo Alexiacus	28
Apollodorus	158
Appollonius Thyanæus	24.83
Apri Caledonii ſtatua	41.fq.
Apulejus	26. 162
Aquila Regiomontani	51
Ara olympica	29
Ara Taraxippi	29
Arabes Telesmatici	47
Architæ columba lignea	50
ſphæra	51
Ariſtoteles	78. 147. 157.
Armatura magica	47
Arnoldus Villanovanus	119
Ars Zairagia	179
Arteſius	99
Aſclepiades teleſmatum artifex	26
Aſclepius liber	6
Aſini capitis oſſa	35
Aſpilatæ virtus	144
Aſtaſon	100
Aſtaroth numen Syrorum	14
Attilæ gladius	22
Aves ſimulatæ cantantes	51
Avis æneæ ſtatua	15
Aureus vitulus Aaronis	9
B.	
Baalgad, idolum	14
Baalzephon, ſimulacrum	7
Babylonii Telesmatici	8
Baccius (Andreas)	152
Bæo (Rogerus)	116
ejus caput artefactum	51

INDEX RERUM

Bætili lapides	32
Baierus (Adrian.)	137
Balemis	102
Barnabas Cyprius	81
Bartholinus (Caspar)	127
Baudelot (Car. Cæsar)	138
Beckius (Matth. Frid.)	135
Beda	149
Beheneasim	102
Belenus	103
Bellaqueus (Remig.)	152
Bexel	103
Bizantii talesmanes	25
Blumler (Mart. Frid.)	137
Bockenham	103
à Bodenstein (Adamus)	164
Boetii anguis igneus sibilans avesque simulatæ	50
Bolus Mendesium	147
de Boot (Anselmus Boetius)	152
Borellus (Petrus)	142
Borrichius (Olaus)	142. 177
Bovis simulacrum	5
Boyle (Robertus)	153
Brachmanes Telesmatici	24
Brontia virtus	144
Brunus è S. I.	139
Buchnerus (August.)	134
Buddæus	177
Bumaldi (Joh. Ant.)	154
C.	
Cabala Hebraica	176
Saracénica	177
Cæsaris (Julii) telesma	36
Cajæ Cæciliæ statua	33
Cajetanus Card.	137
Caissouni	103
Calenus	127
Camillus Leonardus	122. 137. 151
	Can-

ET PRÆCIPUORUM AUTORUM.

Candaulæ conjux vid. Nyffia.	
Canes, aurei & argentei, a Vulcano confecti	22
Canis statua	15
Canopi imago	5
Capræ statua	30
Caracteres monstrosæ	174
Cardanus (Hier.)	137.152
Carmina mirifica Romanorum	39
Carrichter (Barthol.)	164
Cato (M. Porcius)	160
Caucon	76
Caudas	104
Celsus	78
Ceremoniarum liber	62
Cethel	104
Chael	104
Chaldæi telesmatici	8.69
Chamus, filius Noæ, an artem Talismanicam exercue- rit	4
ejus scripta pseudepigrapha	54
Charondæ simulacrum	26
Chelonitidis virtus	144
Chræstmajerus (Elias)	127
Christi, Salvatoris, libri ad Petrum & Paulum	79
Christiani, telesmatum artifices	43. sq.
Chymici scriptores	142
Cicogna (Strozzius)	139
Cleopatra	104
Columba lignea	50
Columella	82
Conringius (Herm.)	142
Consecrationes	27.40
Costa ben Lucas	104
Crocodili simulacrum	5.7.
Crollius (Osvvaldus)	164
Cunina Dea	38
Cynocephali simulacrum	5
Cyprianus Ep. Carth.	81

INDEX RERUM

D.

van Dale (Anton.)	139
Dardanus	75
Davidis Lares	9
Psalms	12
Deæ ruris	35
Democritus	147.155
Dianæ imago	16
templum combustum	16
zona	33
Dicæi annulus	32
Dii averrunci	29 34
Diophantus fatalium imaginum admirator	30

E.

Eleusinia sacra	27
Ellenbergerus	127
Empedocles	21.76
Ephesiæ literæ	17.176
Ephesiorum libri	81
Ephesus peste liberata	26
Epimenides	21.76
ejus cutis	20
Epiphanius	149
Equi ahenei statua	43
Eraſtus (Thomas)	125
Etzlerus (Auguſt.)	163
Evax, Rex Arabum	148.159
Eudamus annulorum phyſicorum faber	31
Eudoxia characteribus ad extrahendum partum eneca- rum uſa	42
Eumolpus	21.75
Euphroſyna, apri ſtatua utitur	42
Eurotæ lapidis virtus	29
Exorcismi	46
Expiationes Græcorum	27

F.

Fabricius (Wolfg. Ambr.)	165
Fascinus	38
Faul-	

ET PRÆCIPUORUM AUTORUM.

Faulhaber	180
Faustus (Joh.)	125
Ferrum miræ virtutis	20
Fleming (Christian.)	139
Floridus (Macer)	161
Fluddius (Robert)	51. 127. 138
Fortuna aurea	34
Fortunæ simulacrum æneum	36
Forgetus (Claudius)	166
de Franckenau (Georg.)	135
Francus (Ioann.)	165
Freniclius	180
Frigellius (Edmundus)	139
Frommannus	138
G.	
Gaffarellus (Iacob.)	128
Galbæ telesma	36
Galenus	82
Gamahe	51
Gangis gladii	20
Garmann (Christ. Frid.)	165
Garzoni (Thomas)	138
Gaufridus (Jacobus)	132
Geber	105
Genii tutelares	34
Germani Telesmatici	49
Gerson (Joann.)	120
Gesnerus (Conradus)	154
Gladii miræ virtutis	22
Gnostici telesmatum artifices	44
Gorgoniæ virtus	144
Gothorum Runæ	49
Græci mysteria venantur 27. statuas colunt 28. telefina- ta publice & privatim colunt	30
Guilielmus Ep. Paris.	138
Gustavi Adolphi R. S. gladius	22
Gygis annulus	18

INDEX RERUM

Hamahalzel	105
Harpocrates	5
Harpocratica amuleta	5
Harpocratio	64
Hartgredi Reginae fatiloquum caput	49
Hebraei telesmatici	8. sq.
Hecate	33
Heliotropii virtus	144
Helvetius (Jo. Frid.)	166
Henochi scripta pseudepigrapha	54
Hentschel (Sam.)	134
Herculis statua	42
columnæ	49
Hermes Trismegistus	62. 145. 155.
Hesiodus	155
Heucherus (Jo. Henn.)	166
Hiebner (Israel)	133
Hippocrates	157
Hispani telesmatici	49
Homerus	23. 155.
Honorius, Pont. Rom.	81
Hungarissa, fatalis Hunnorum statua	42
Huntingtonensis	150
I.	
Jachen	68
Jambilichus	88
Jannes & Jambres	67
Jatrici genii	5
Ibidis simulacrum	5
Jeroboami vituli	9
Ilionæ velum	33
Imagines astronomicæ quot modis fiant	91
Imagines mirabiles	169
Imagunculæ cubiculares	34
Indi telesmatici	20
Ioannes VII. Pont. Rom.	81
Iones telesmatici	16
Josephi ossa	20
	Isis

ET PRÆCIPUORUM AUTORUM.

Ifis	5. 6
Julianus uterque	85
Junonis statua	29

K.

Keren hapuch lib. Germ.	143
Kimiam ars	48
Kircherus (Athan.)	133. 177. 180
Kochanski (Adam)	180
König (Emanuel)	138. 143. 166

L.

Labanis Teraphi	8
de Last (Joann.)	152
Lajus telesmatum artifex	26
Lapides, quinam de eis scripserint	143
Lares	34
Davidis	9
Leo, Pont. Rom	81
Leonardus (Camillus)	122. 137. 151
Leopoldus Dux Austriæ	113
Libanius telesmatum artifex	27
Licetus (Fortun.)	152
Literæ Ephesiæ	17. 44
monstrosæ	174
Lœfcherus (Val. Ern.)	136
Lustrationes Græcorum	27
Lycus	76
Lycus amnis ab Apollonio domitus	25
Lydi telesmatici	18

M.

Macer (Æmilius)	161
Macer Floridus	148
Macrianorum telesma	37
Macrizius	106
Magi apud Chaldæos & Persas	69. seq. 71
Mago	159
Mahmoud	106
Malleolus (Felix)	45
Mandragora	46. 167

INDEX RERUM

Mangetti (Jo. Jac.)	143
Manuel Imperator fustulit fatalem Hungarorum statu- am	42
Maroccana arx, tribus aureis sphaeris ornata	47
Marsilius Ficinus	121
Marsyæ pellis	20
Martius Galeotus	137
Mauritius Comes de Flisco	138
Maxveldus (Guil)	165
Medeæ carmina	77
Mediatores Dii	6
Melampus	75
Melanthius	77
Memnonis statua	7
Menz (Frider.)	166
Mercurii statua	33
Messaallæ	106
Messeniorum operta sacra	72
Methapus	76
Michæ Regis Teraphi	10
Michael Scotus	116
Michaelis	139
Midas	75
Minerva signum cæleste	18. seq.
Mithridates	159
Mizaldus Anton.	137
Mohammed	106
Mollerus (Dan. Guel.)	134
Moloch, idolum	14
Moly remedium contra magicas præstigias	23
Montalbanus (Ovidius)	154
de Monteville, (Joann.)	150
Morhofius (Dan. Georg.)	143
Morinus (Jo. Bapt.)	138
Morus (Henr.)	177
Moyfis scriptum pseudepigraphum pentateuchus vid. in P.	55
Muhammedes statuas, Constantinopoli repertas, de- struit	43

ET PRÆCIPUORUM AUTORUM.

Mures Philistæorum	9
Musæus	75. 155
Musca ænea	51
Mutiani remedium contra lippitudinem	39
Myagræ muscarum Deus	28

N.

Nacraus, quid de eo fingant Arabi	3
Namion	106
Naudæus (Gabriel)	139
Nazarus (Jo. Bapt.)	143
Neantes Cizycenus	77
Nectanebus certa imagine mira patrasse fertur	7
Nepenthe	22
Neronis telesma	36
Nesbar	106
Neuheusius	139
Nicolai (Thomas)	153
Nizardus (Adam)	150
Noachi scripta pseudepigrapha	54
Noachidæ ad idololatriam proclives	4
Nollius (Henric.)	165
Nomina barbara	174
Nomina divina pro Diis averruncis venerata	10. seq.
Numerorum virtutes	179. seq.
Nylliæ, Candaulæ conjugis, acutissimus visus	18

O.

Odini fatiloquum caput	49
Olympica ara	29
Orestis cineres	33
Orpheus	74. 146. 155
ejus caput	16
carmina	21
Osiris	5

P.

Palladii numen	19
Pamphilus	158
Paracelsus	124
Parisorum telesmata	49
Par.	

INDEX RERUM

Parnopius, bruchis infestus	28
Passaviensis ars	47
Pelagii medicina spiritus	45
Pelei gladius	22
Pelopis costa vi medica prædita	19
Penates	34
Pentateuchus Mosis, ex eo Hebræi arcana naturæ venantur	12
Pericles fatalium imaginum admirator	30
ejus amuletum	30
Pestis, diruta statuâ, Constantinopolin invadit	43
Petrus Aponensis	117
Philistæorum mures	9
Philosophi telesmatici	21
Phliasii statuam capræ in pretio habent	30
Phocensium tyranni annulus	31
Phormidis statua	29
Phryges telesmatici	18
Phylacteria apud Hebræos	10 seq.
Picatrix	106
Picus (Joh.)	177
Pisces, a Syris culti	14
Plantæ, quinam de iis scripserint	153
Plato	78
Plinius secundus	148
Podices Philistæorum	9
Poëtæ telesmatici	21
Pontificum libri	39
Porta (Jo. Baptista)	164
Potina Dea	38
Priami sceptrum	33
Priapus	34
Principes telesmatum cultores	36
Prisciani (Theod.)	87
Proclus telesmatum artifex	26
Proteus	145
Psalmi Davidici, ex his Hebræi arcana naturæ venantur	12
	Psalm.

ET PRÆCIPUORUM AUTORUM.

Psalms imprecatorius	46
Psalterium ad omnes morbos sanandos	45
Pfellus (Michael)	150
Ptolomæus	106
ejus statua	7
Puellaris icuncula Neron.	36
Pueri sacrificati caput oracula fudit	16
Pyrrhi regis pollex vi medica præditus	19
Pythagoras	21. 76. 155
ejus femur	20
Pythagorici philosophi	26
Q.	
Quadriga fictilis Vejorum	33
R.	
Rana ænea Botniensium Finncorumque	49
à Rebenwald (Adam)	138
Regiomontani aquila	51
Reicheltus (Jul.)	134
Rein (Jo. Dav.)	134
Remmelinus	180
Reuchlinus	177
Rhagael	108
Rivinus (Andreas)	165
Romanorum dii tutelares & firmamenta imperii	32
à Rosenroth (Knorrius)	177
Ruæus (Francisc.)	137. 151
Rumina Dea	38
Runæ Gothorum	49
S.	
Sabina carmina	39
Sabii telesmatici	15
Salomonis Regis scripta pseudepigrapha	56. 145. 154. seq.
Sammonicus Serenus	87
Saraceni Telesmatici	47
Saxum, cujus fulgore equis injecta trepidatio	29
Scarabæi simulacrum	5
Schemhamphorar	11. seq.
Seudalupis	122. 151
	Se-

INDEX RERUM

Sekaki	108
Sepher Hakkolot, liber	12. seq.
Serapis	5. 68
Serpens æneus Mosis	9
Serpentes Constantinopolin invadunt	43
Serpentis statua	43
Servilii Noniani remedium contra lippitudinem	39
Sext. Jul. Africanus	86
Sicilia, fracta statua consecrata, vastatur	41
Sigilla ad malum averruncandum facta	37
Sigillaria, locus	38
Sigruner	49
Silvanus	34
Simiam ars	48
Simon Magus	81
Sinenfium icunculi	20
Sirani	108
Sorellus (Claudius)	131
Spencerus (Joh.)	138
Sphæra Architæ	51
Sphærula hecatica	26
Spinola	180
Statuæ consecratæ	40. seq.
Stella (Erasmus)	151
Stellæ pro Diis cultæ	15
Stesimbrotus	77
Stifelius	180
Succinum	38
Superstitiones Rom. in puerperiis	38
Syllæ L. telesma	36
Sympathia & harmonia universi	180
Syri Telesmatici	14

T.

de la Taille (Jean)	152
Talismanes, earum definitio & synonymia 3. origo antediluviana ibid. progressus post diluvium ibid. apud Ægyptios 4. Chaldaeos & Babylonios 8, Hebræos 8. Sy-	

ET PRÆCIPUORUM AUTORUM,

8. Syros 14. Sabios 15. Iones 16. Lydos 18.	
Phryges 18. Indos 20. Philosophos & Poëtas 21.	
seq. Græcos 27. Romanos 32. Christianos 43.	
Arabes 47. Septentrionis & occidentis incolas 48.	
inepte augentur 50. Earum materia	140
Talismanici Scriptores	52
Tanaquilis statua telesmatica	33
Taraxippi ara	29
Taurus Fluddii	51
Tephillim	10
Teraphim simulacra	8. seq.
Termini, Dei, statua	33
Testudinis simulacrum	42
Thare, Abrahami pater, idolorum faber	8
Thebit ben Corat	109
Theophilus Cæsar tricipitem statuam disjicit	42
Theophrastus Paracelsus	124. 147
Theophrastus Eresius	157
Thessalus	79
Thetel	109
Thocz	109
Tholosonus (Petr. Greg.)	138
Thomas	109
Thomas Aquinas	115
Thracia, ablatis statuis consecratis, depopulatur	41
Thurnei ferus (Leonh.)	163
Tilemannus	138
Tilfemot, imagines	15
Tollinus (Herm.)	127
Torellus (Hieron.)	122
Tournefortius	141
Trithemius (Joh.)	46. 123
Trojanorum palladium	19
Turnerus (Guil.)	152
Tutela, Dea	34
Tutelares Genii	34

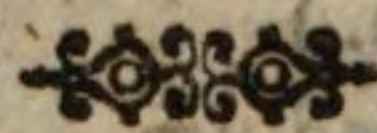
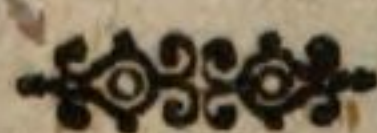
V.

Vagetius (Augustus) 180

Va.

INDEX RERUM ET PRÆCIP. AUTORUM.

Valerius, præfectus Thraciæ, statuas consecratas tollit	41
Valgius (Cajus)	161
Vegetabilia magica	166
Veneris armatæ imago	36
Vestales	39
Vettius (Valens)	162
Vinette (Nicol.)	153
Virgilius Telesmaticus	23
ejus scripta spuria	23
Vituli Jeroboami	9
Vitulus aureus Aaronis	9
Vulcani canes aurei & argentei	22
W.	
Welschius (Hieron.)	135
Wimpina (Conradus)	138
Wirdigius (Sebast.)	139
Wolffius (Jacob)	136
X.	
Xenocrates	158
Z.	
Zabii vid. Sabii.	
Zabuli libri	81
Zachalias	146
Zain Abudad	110
Zairagia ars	179
Zamolxes telesmatum artifex	21
Zeherit	110
Ziskæ pellis	20
Zoroaster	69. 145

Typographi incuria & inscitia illius, qui Correctoris munere functus est, plurimæ irreperunt menda, quas Lector Benevolus æqui bonique consulat.

Arpe, Peter Friedrich,

Petr. Frid. Arpe De Prodigiosis Naturæ Et Artis Operibus Talismanes Et
Amuleta Dictis Cum Recensione Scriptorum Huius Argumenti Liber Singularis

Hamburgi 1717

Augsburg, Staats- und Stadtbibliothek -- Med 5501#(Beibd. 2
urn:nbn:de:bvb:12-bsb11270391-1
VD18 11359552